

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku za 2023 rok

WSTĘP	2
I. PODSTAWA PRAWNA FUNKCJONOWANIA I REALIZACJI ZADAŃ PCPR	3
II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA, KADRA, BUDŻET, ZMIANA SIEDZIBY JEDNOSTKI, KONTROLE.....	7
III. PIECZA ZASTĘPCZA – RODZINNA I INSTYTUCJONALNA	15
III.1. Rodzinna piecza zastępcza	21
III.2. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	36
III.3. Usamodzielnianie wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	42
III.4. Projekty na rzecz rozwoju usług społecznych - wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.....	47
III.4.1. Projekt pn. <i>Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zakresie pieczy zastępczej..</i>	47
III.4.2. Projekt pn. <i>Pomorskie Dzieciom .....</i>	52
III.4.3. Partnerstwo w projekcie ZHP KH Lębork	54
IV. POMOC SPOŁECZNA.....	54
IV.1. Przeciwdziałanie przemocy domowej i interwencja kryzysowa.....	55
IV.1.1. Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej	55
IV.1.2. HOSTEL – miejsca całonocne dla kobiet w ciąży i matek/ojców z dziećmi	62
IV.2. Usamodzielnienie osób opuszczających placówki	65
IV.3. Domy pomocy społecznej	65
IV.4. Pomoc cudzoziemcom.....	70
IV.5. Projekt pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zakresie pomocy społecznej.....	72
V. REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	75
V.1. Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością.....	77
V.1.1. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.....	77
V.1.2. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	78
V.1.3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	79
V.1.4. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	79
V.1.5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	79
V.1.6. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	80
V.2. Programy PFRON.....	81
V.2.1. Program pn. <i>Aktywny Samorząd.....</i>	81
V.2.2. Program pn. <i>Program wyrównywania różnic między regionami .....</i>	84
V.2.3. Program pn. <i>Samodzielność - Aktywność - Mobilność.....</i>	84
VI. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	85
VI.1. Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności	86
VI.2. Legitymacje osób niepełnosprawnych	89
VI.3. Karty parkingowe osób niepełnosprawnych	89
VII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	91
VII.1. Potrzeby w zakresie obszarów pomocy społecznej.....	91
VII.2. Potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej	94
VII.3. Potrzeby jednostki w zakresie realizowanych zadań	96
SPIS TABEL.....	97
SPIS WYKRESÓW	97
ZAŁĄCZNIK NR 1 - SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY PCPR W LĘBORKU JAKO ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE LĘBORSKIM	98
ZAŁĄCZNIK NR 2 - SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE LĘBORSKIM NA LATA 2021-2027	114
ZAŁĄCZNIK NR 3 - RAPORT Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W DOMOWEJ NA LATA 2023-2027 ..	122

WSTĘP

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku za 2023 rok sporządzono na podstawie:

- art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 24 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku, poz. 901, ze zm.), który wskazuje, że: *Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej,*
- art. 182 ust. 5 i art. 76 ust. 4 pkt. 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku, poz. 1426, ze zm.), które wskazują, że: *Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej oraz iż do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.*

I. Podstawa prawna funkcjonowania i realizacji zadań PCPR

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku zostało powołane na podstawie uchwały Nr III/20/98 Rady Powiatu Łęborskiego z dnia 30 grudnia 1998 roku w sprawie utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku. Rozpoczęło swoją działalność z dniem 1 stycznia 1999 roku. PCPR jest jednostką organizacyjną powiatu łęborskiego, prowadzoną w formie jednostki budżetowej powiatu, podporządkowaną bezpośrednio Zarządowi Powiatu Łęborskiego. Centrum obejmuje swoim działaniem obszar powiatu łęborskiego.

W 2023 roku zakres działania jednostki regulował statut przyjęty uchwałą Nr XLIX/330/2022 Rady Powiatu Łęborskiego z dnia 14 grudnia 2022 roku w sprawie nadania statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku oraz regulamin przyjęty uchwałą Zarządu Powiatu Łęborskiego Nr 444/2022 z dnia 28 lipca 2022 roku, zmieniony w 2023 roku uchwałą Nr 512/2023 Zarządu Powiatu Łęborskiego z dnia 25 stycznia 2023 roku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku wykonuje zadania własne i zlecone na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych, a także uchwał Rady Powiatu Łęborskiego i Zarządu Powiatu Łęborskiego. W 2023 roku obowiązywały następujące podstawowe akty prawne regulujące działalność jednostki:

1. ustawa z dnia 24 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku, poz. 901, ze zm.),

akty wykonawcze:

- a) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 734, z późn. zm.),
  - b) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 roku w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 roku, poz. 954),
  - c) ustawa z dnia 12 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach (tekst jednolity z 2023 roku poz. 519, ze zm.) i rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 roku w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz. 1946);
2. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku, poz. 1426, ze zm.),

akty wykonawcze:

- a) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 roku, nr 292, poz. 1720),
  - b) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2011 roku, nr 272, poz. 1609) – do 29 września 2023 roku, a następnie rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 19 września 2023 roku w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2023 roku, poz. 2052),
3. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku, poz. 100, ze zm.),

akty wykonawcze:

- a) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 926, ze zm.),
  - b) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku w sprawie algorytmu przekazywania środków państwowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz. 1605, z późn. zm.),
  - c) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 roku w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. nr 230, poz. 1694, ze zm.),
  - d) rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku, poz. 2284),
  - e) rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku, poz. 857),
  - f) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. nr 17, poz. 162, z późn. zm.),
  - g) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 listopada 2007 roku w sprawie warunków, sposobu oraz trybu gromadzenia i usuwania danych w ramach elektronicznego krajowego systemu monitoringu orzekania o niepełnosprawności (Dz. U. nr 228, poz. 1681),
  - h) rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych (Dz. U. nr 62, poz. 560);
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku, poz. 1249, ze zm.),

akty wykonawcze

- a) uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 (M.P. z 2023 roku, poz. 1232),
- b) uchwała Nr 165 Rady Ministrów z dnia 11 września 2023 roku zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 (M. P. z 2023 roku, poz. 1000),
- c) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 roku, poz. 1870),
- d) rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 roku w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 roku, poz. 1166),
- e) rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych

- dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 roku, poz. 1164),
- f) rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 roku, poz. 1163),
5. uchwała Nr XXVI/193/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021 – 2027,
  6. uchwała nr LII/343/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie ustalenia zadań i wysokości środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych do realizacji w 2023 roku, która została zmieniona uchwałami nr LVI/376/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 5 września 2023 roku, uchwałą nr LVII/386/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 27 października 2023 roku oraz uchwałą nr LVIII/400/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 14 grudnia 2023 roku,
  7. uchwała Nr LII/344/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 23 marca 2023 roku w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Lęborskim na lata 2023 – 2025,
  8. uchwała Nr 263/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 września 2021 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim i uchwała Nr 571/2023 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 sierpnia 2023 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomocy dla osób usamodzielnianych w Powiecie Lęborskim,
  9. uchwała Nr XV/118/2012 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 29 lutego 2012 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
  10. uchwała Nr XXVI/194/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia do realizacji Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021 – 2027, która w związku ze zmianą przepisów prawnych została zastąpiona nw. uchwałami w tym zakresie,
  11. uchwała nr LVII/387/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 27 października 2023 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2023-2027,
  12. uchwała nr LVII/388/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 27 października 2023 roku w sprawie przyjęcia Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Lęborskim na lata 2023-2027,
  13. uchwała nr LVII/389/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 27 października 2023 roku w sprawie przyjęcia Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Lęborskim na lata 2023-2027,

14. uchwała nr LVII/390/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 27 października 2023 roku w sprawie przyjęcia Programu profilaktycznego w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Lęborskim na lata 2023-2027,
15. uchwała nr LII/345/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 23 marca 2023 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością w Powiecie Lęborskim na lata 2023-2030.

W powiecie lęborskim w okresie sprawozdawczym obowiązywała Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021 – 2027 (uchwała Nr XXVI/193/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku). Podstawą prawną jej wdrażania i realizacji jest art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, zgodnie z którym do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez powiat należy m.in. opracowanie tego dokumentu. Celem Strategii jest podejmowanie rozwiązań w zakresie problemów społecznych w powiecie lęborskim oraz planowanie i realizacja wyznaczonych kierunków działań w zakresie lokalnej polityki społecznej. Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną na poziomie społeczności lokalnej, rodziny jak i jednostki. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, podejmując zadania w zakresie pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałania przemocy domowej, monitoruje działania oraz dostosowuje ich realizację do zmieniającej się sytuacji i możliwości tak, aby udzielane mieszkańcom powiatu lęborskiego wsparcie było jak najbardziej adekwatne do ich potrzeb.

Powiatowa Strategia, w określonych celach strategicznych polityki społecznej, opiera się na istniejącym lokalnym systemie pomocy społecznej. Zakłada rozwój pomocy społecznej i wskazuje na konieczność budowania zintegrowanego systemu wsparcia dla grup szczególnie zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Przedstawione kierunki działań wpisują się w sformułowaną misję Strategii, którą jest podejmowanie działań zmierzających do *rozwoju usług społecznych powiatu lęborskiego celem podniesienia jakości życia mieszkańców*, określoną wizją natomiast: *pomoc społeczna spójnym i efektywnym elementem rozwoju powiatu lęborskiego*.

Cele projektowanych zmian strategicznych pogrupowano w czterech priorytetach:

Priorytet I – RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU: Budowanie sprawnego i skutecznego systemu działań wzmacniających funkcjonowanie rodzin, szczególnie rodzin znajdujących się w kryzysie;

Priorytet II – DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM: Rozwój systemu pieczy zastępczej;

Priorytet III – WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ: Wsparcie osób z niepełnosprawnością w dążeniu do samodzielnego i aktywnego życia;

Priorytet IV – WSPARCIE I AKTYWIZACJA SENIORÓW: Wsparcie i rozwijanie działań na rzecz osób starszych w celu ich aktywizacji społecznej.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim przebiega na podstawie przyjętych kierunków działań. Stan ich realizacji za 2023 rok scharakteryzowano w załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania z działalności jednostki.

II. Struktura organizacyjna, kadra, budżet, zmiana siedziby jednostki, kontrole

Strukturę organizacyjną Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku i zakres działania poszczególnych komórek w roku 2023 regulował Regulamin organizacyjny – na podstawie uchwały nr 512/2023 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Na mocy niniejszego dokumentu w skład PCPR wchodziły następujące komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy:

Tabela 1. Komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy PCPR w Lęborku

Wyszczególnienie
Dyrektor
Dział Finansowo-Księgowy Główny Księgowy – Obsługa finansowo-księgowa – Obsługa płac
Dział Pieczy Zastępczej Kierownik Działu Pieczy Zastępczej – Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej – Zespół ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń – Mieszkanie chronione treningowe
Dział Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością Kierownik Działu Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością – Zespół ds. Pomocy Społecznej – Ośrodek Interwencji Kryzysowej z miejscami całodobowymi – Zespół ds. Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności Przewodniczący Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności Sekretarz – Składy orzekające: lekarze, psychologzy, pedagogzy, doradcy zawodowi, pracownicy socjalni – Obsługa administracyjno-biurowa
Dział Administracyjny Kierownik Działu Administracyjnego – Zespół ds. Organizacyjnych – Obsługa prawna - Radca Prawny – Zespół ds. Wdrażania Projektów

Źródło: opracowanie własne na podstawie Regulaminu Organizacyjnego PCPR w Lęborku (uchwała nr 512/2023 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 25 stycznia 2023 roku).

W strukturach jednostki tych według stanu na 31 grudnia 2023 roku zatrudnionych było 32 pracowników, w tym 2 osoby przebywające na długotrwałym zwolnieniu – na 31,25 etatach, w tym 1 etat specjalisty pracy z rodziną i 1 etat koordynatora projektu w ramach projektu pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim*. Z dniem 1 lutego 2023 roku na podstawie uchwały nr 520/2023 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 1 lutego 2023 roku w sprawie zatrudniania dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zmieniono stanowisko kierującego na dyrektora jednostki.

Ponadto Centrum współpracowało w ramach umów cywilno-prawnych (124 wg zawartych w 2023 roku) z osobami i podmiotami, w tym:

- z 11 opiekunami zastępczymi prowadzącymi rodzinne domy dziecka i rodziny zastępcze zawodowe,
- z 42 specjalistami – psychologami, pedagogami, terapeutami, korepetytorami, superwizorem, prawnikiem - wspierającymi rodzinną pieczę zastępczą, osoby doznające przemocy domowej i w kryzysie, itp. głównie w ramach realizacji projektu pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim* i grantu pn. *Pomorskie Dzieciom*,

- z 5 orzecznikami lekarzami i 7 orzecznikami specjalistami Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- z 11 podmiotami w sprawach bezpośrednio związanych z zarządzaniem budynkiem, m.in. serwis i konserwacja dźwigu osobowego, serwis wentylacji, alarmu i kamer przemysłowych, fizyczna ochrona mienia, monitoring elektroniczny, umowy dotyczące wynajmu pomieszczeń w budynku.

W ramach szkoleń i doskonalenia zawodowego pracownicy Centrum podnosili swoje kwalifikacje poprzez realizację studiów na kierunkach związanych z obszarem pomocy społecznej oraz bezpośrednio związanych ze stanowiskiem pracy, jak również uczestniczyli w szkoleniach, konferencjach i seminariach, takich jak:

- Komunikowanie się z osobą zaburzeniami psychicznymi oraz jej rodziną 5 os.
- Konferencja-Lepsza przyszłość przeciwdziałanie zaburzeniom psychicznym dzieci i młodzieży 2 os.
- Trening umiejętności społecznej I i II stopnia 5 os.
- Trening bajkoterapeutyczny 5 os.
- „4 ściany - przemoc domowa w kontekście współczesnych wyzwań dla rodziny” 3 os.
- Funkcjonowanie orzecznictwa o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności – dla przewodniczących powiatowych zespołów ds. orzekania 1 os.
- Praca z osobą doświadczającą przemocy 3 os.
- Konferencja - Młodzież współcześnie, od diagnozy, profilaktyki, do równowagi, czyli jak wspierać i pomagać 3 os.
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i forum ws. przemocy domowej 1 os.
- Szkolenie pracowników socjalnych 4 os.
- Nowelizacja ustawy o wspieraniu pieczy zastępczej i systemie pieczy zastępczej 4 os.
- Granice i emocje w relacji rodzic-dziecko 1 os.
- Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej 1 os.
- Metody pracy z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej i ich opiekunami oraz stabilizacja ich stanów i emocjonalnych 7 os.
- Szkolenie doradców zawodowych 4 os.
- Wizyta studyjna – Forum pomocy Społecznej 1 os.
- Polityka deinstytucjonalizacji(DI) w Polsce i Unii Europejskiej - fundusze europejskie szansą na rozwój usług społecznych 1 os.
- Emocje a przemoc w rodzinie 8 os.
- Uzależnienie od telefonu internetu i socjalmediów jako główna trudność współczesnej młodzieży 1 os.
- Konferencja - przemoc domowa - problem społeczny 1 os.
- Rola samorządu w procesie usług społecznych, tworzenie lokalnych planów deinstytucjonalizacji 1 os.
- Zmiany - nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej 1 os.
- Przygotowania do wprowadzenia obowiązkowego KSF -konieczna zmian w jednostkach budżetowych 1 os.
- Konferencja-Rodzina wobec wyzwań XXI w Rodzina -problemy, kryzys, wsparcie. Jak skutecznie pomagać. Obsługa klienta ukraińskiego 3 os.
- Obliczanie współczynnika i proporcji w podatku Vat przez JST 1 os.
- Forum dobrych praktyk - podsumowanie kampanii „19 dni przeciwko przemocy” 5 os.
- Młodzież współcześnie. Od diagnozy, profilaktyki do równowagi, czyli jak wspierać i pomagać 4 os.
- E-doręczenia 1 os.
- Wspieranie rodziny i pieczy zastępczej-systemowe rozwiązania w procesie zmian 2 os.

- Działania przed egzekucyjne wierzyciela oraz egzekucja należności publicznych od podstaw 1 os.
- Efektywne zarządzanie czasem w instytucji publicznej oraz skuteczna komunikacja w zespole pracowniczym i z petentem 4 os.
- Studium Interwencji i Pomocy Psychologicznej w Przypadku Przemocy w Rodzinie 1 os.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku jest zrzeszone w Pomorskim Forum Pomocy Społecznej w ramach Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej Ośrodka Regionalnego w Gdańsku. W ramach Forum co miesiąc odbywały się spotkania tematyczne, w 2023 roku w formie spotkań i webinarium, w których brał udział dyrektor lub pracownik jednostki, o następującej tematyce:

- Zamówienia publiczne w pomocy społecznej – 1 os.,
- Nowe zasady przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego. Wpływ ustawy o świadczeniu wspierającym na prowadzone postępowania administracyjne -procedury. Świadczenie wspierające a świadczenie pielęgnacyjne – 1os.,
- Konferencja pt. „Rozwój usług społecznych w województwie pomorskim” połączona z obchodami 20-lecia Pomorskiego Forum Pomocy Społecznej – 1os.,
- Zmiany wynikające z ustawy z 9 marca 2023 roku o zmianie o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw - zmiany w przepisach covidowych świadczeniach rodzinnych i pomocy społecznej, w tym zmiany dotyczące specjalistycznych usług opiekuńczych. Wpływ na prowadzone postępowania , oraz wypłacane świadczenia – 1os.,
- Zmiana ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych (Diagnostyczno-Pomocowych). Stan aktualny i po zmianie Ustawy. Procedura „Niebieska Karta.” – 1os.,
- Księgowość, rachunkowość i gospodarka finansowa w jednostkach pomocy społecznej 2023 – 1os.,
- Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - omówienie wątpliwości powstałych na gruncie nowelizowanej ustawy – 1os.,
- Nowelizacja specustawy ukraińskiej w zakresie zadań wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej" – 1os.,
- Dodatek gazowy - zasady i procedura przyznawania i wypłaty refundacji podatku VAT z faktur za gaz w roku 2023 - opłaconych w gospodarstwach domowych – 1os.,
- Nowelizacja uchwały w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019–2023 – 1os.

Ponadto, w ramach konferencji pn. *Wspieranie rodziny i piecza zastępcza – systemowe rozwiązania w procesie zmian*, organizowanej przez Wydział Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego w Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku w dniu 27 czerwca 2023 roku dyrektor PCPR, jako jeden z prelegentów przeprowadziła wykład pn. *Uwarunkowania funkcjonowania pieczy zastępczej - wdrażane rozwiązania i formy wsparcia – dobre praktyki w Powiecie Lęborskim*.

Budżet Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie obejmuje rozdziały w zakresie obsługi PCPR, Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, przeciwdziałania przemocy w domowej oraz warsztatów terapii zajęciowej, a ponadto środków z algorytmów PFRON i projektów Regionalnego Programu Województwa Pomorskiego:

- pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim*,

- pn. *Pomorskie Dzieciom*,
- pn. *Stacja Lębork, Kościerzyna, Kwidzyn, Miastko, Słupsk - usługi społeczne wsparcia rodzin*,
- oraz Programu Ośłonowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. *„Przystanek emocji w przemocy”*.

Wykonanie wydatków za 2023 rok z podziałem na rozdziały, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Wydatki Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w 2023 roku

Rozdział	Wydatek	Kwota (w PLN)
85205	Przeciwdziałanie przemocy domowej , w tym: w tym zadanie publiczne pn. „Przystanek emocji w przemocy”	35.520,70 19.491,70
85218	PCPR	1.526.847,88
85220	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	274.480,17
85311	Warsztaty terapii zajęciowej – budżet powiatu	98.083,30
85321	PZOON , w tym: – dotacja z budżetu Wojewody	588.715,35 439.842,00
85395	Projekty RPO WP 2014-2022 , w tym: – Stacja Lębork, Kościerzyna, Kwidzyn, Miastko, Słupsk - usługi społeczne wsparcia rodziny – Centrum Usług Społecznych w Powiecie Lęborskim – Pomorskie dzieciom	1.100.992,35 50.860,34 848.748,36 201.383,65
	Środki z Funduszu Pomocy – art. 26a ustawy z dn. 12.03.2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	9.391,81
85508	Rodzinna piecza zastępcza	3.628.230,55
85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	264.763,33
Wydatki pozabudżetowe , w tym:		
-	Algorytm środków PFRON	2.711.103,08
-	Aktywny Samorząd (kwoty wg. umów)	463.231,99
-	Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III	56.641,50
Razem:		10.659.918,71

Zródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych PCPR w Lęborku za 2023.

W okresie sprawozdawczym do dnia 22 stycznia 2023 roku, przez 24 lata od początku istnienia jednostki, siedziba Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie mieściła się w Starostwie Powiatowym w Lęborku przy ulicy Czołgistów 5, zajmując w ostaniem czasie 12 pomieszczeń biurowych oraz 1 piwniczne na składnicę akt PZOON. Z dniem 23 stycznia 2023 roku siedzibę jednostki przeniesiono do budynku przy ul. Stefana Okrzei 15 w Lęborku. Na rzecz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, decyzją Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 28 kwietnia 2021 roku (znak G.6844.ZTP-31.2021.MG) nieruchomości położone w obrębie 7 miasta Lęborka przy ul. Stefana Okrzei 15 oznaczone w ewidencji gruntów i budynków zabudowane trzykondygnacyjnym budynkiem o powierzchni użytkowej 1522,43m² zostały przekazane w trwały zarząd. Przeniesienie nastąpiło po zakończeniu prac remontowych przeprowadzonych w budynku na podstawie decyzji Starosty Lęborskiego o pozwoleniu na budowę nr 97/21 z dnia 26 lutego 2021 roku (znak B.6740.660.2020.KO) i udzieleniu pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z decyzją Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lęborku z dnia 16 stycznia 2023 roku (znak PNB.5121.1.2023.RR). Inwestycję Powiatu Lęborskiego zrealizowano pn. „Przebudowa i rozbudowa istniejącego budynku, ze zmianą sposobu użytkowania części budynku z funkcji schroniska dla nieletnich na funkcję biurową z częścią zamieszkania zbiorowego i adaptacją pomieszczeń na potrzeby Centrum Usług Społecznych, wraz z rozbiórką dwóch budynków gospodarczych i wiaty śmietnikowej oraz budową nowego i przebudową istniejącego ogrodzenia oraz budową wiaty śmietnikowej”. W ramach rozbudowy w trzykondygnacyjnym budynku głównym podpiwniczonym o powierzchni użytkowej 1522,43m² wykonano m.in. termomodernizację, docieplenia, wymieniono dach, zmodernizowano instalacje

elektryczne, całkowicie przebudowano i wyremontowano wnętrza, w tym dobudowano klatkę schodową, w której zainstalowano szyb windy.

Dzięki inwestycji Powiatu Lęborskiego możliwe było przeniesienie siedziby PCPR, którego dokonano, tak aby bez zakłócenia realizowanych zadań, nie przerywając przyjmowania klientów, ostatecznie do 23 stycznia 2023 roku. W związku ze zmianą siedziby, dokonano szerokorozumianych zmian organizacyjnych w jednostce – zmiany statutu, regulaminu organizacyjnego, struktury zatrudnienia, wewnętrznych procedur, zasad i regulaminów.

Na pierwszej kondygnacji usytuowano Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny, Ośrodek Interwencji Kryzysowej z miejscami całodobowymi dla matek lub ojców z dziećmi i kobiet w ciąży, osób w sytuacji kryzysowej. Pierwsze piętro zajmuje: sekretariat, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Zespół ds. Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością, Dział Pieczy Zastępczej, Dział Finansowo-Księgowy oraz Dział Administracyjny. Ostatnia, trzecia kondygnacja zajmowana jest przez organizacje pozarządowe. Funkcjonuje tu Klub Seniora Stowarzyszenia EDUQ oraz zajęcia dla młodzieży także usamodzielnianej opuszczającej pieczę zastępczą prowadzone przez Regionalne Centrum Młodzieży. W odrębnej części 410m² budynku funkcjonuje Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lęborku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku objęte było w okresie sprawozdawczym kontrolami zewnętrznymi oraz przeprowadzało kontrole jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i podmiotów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. W 2023 roku realizowane były następujące kontrole w tym zakresie:

– **Kontrola zewnętrzna - kontrola przeprowadzona przez Wydział Kontroli Płatników Składek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Słupsku**

Kontrolę przeprowadzono na podstawie: upoważnienia Głównego Inspektora Kontroli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Zakres kontroli: prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2020 roku do 31.12.2022 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 07.03.2023 roku – 24.03.2023 roku.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny ocenił działalność PCPR w Lęborku pozytywnie z uchybieniami;

– **Kontrola zewnętrzna - kontrola przeprowadzona przez Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Lęborku**

Kontrolę przeprowadzono na podstawie: art. 38 b ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023r., poz. 1426 ze zm.)

Zakres kontroli: zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji biorąc pod uwagę ich potrzeby; zapewniania pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego; dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej; prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny

zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę; przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2022 roku do 30.04.2023 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 04.05.2023 roku – 30.06.2023 roku.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny wydał zalecenia pokontrolne, o których realizacji podmiot kontrolowany poinformował jednostkę.

– **Kontrola zewnętrzna - kontrola przeprowadzona przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Gdańsku**

Kontrolę przeprowadzono na podstawie: upoważnienia Wojewody Pomorskiego z 30 listopada 2022 roku nr 2/2022 udzielonego zgodnie z art. 6c ust. 6 w zw. z art. 6c ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 roku, poz. 573 z późn. zm.) – zgodnie z trybem określonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 roku w sprawie trybu i sposobu przeprowadzenia kontroli przez organy na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013r., poz. 29)

Zakres kontroli:

- zgodność wydanych orzeczeń z zebranymi dokumentami lub przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
- prawidłowość i jedność stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności

Okres objęty kontrolą: od 01.12.2021 roku do 30.11.2022 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 16.12.2022 roku – 31.03.2023 roku.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny ocenił działalność PCPR w Lęborku pozytywnie z nieprawidłowościami, wydając uwagi i zalecenia, o których realizacji poinformowano jednostkę kontrolującą.

– **Kontrola Domu dla Dzieci ZAKĄTEK – przeprowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku**

Kontrolę przeprowadzono na podstawie: art. 38b ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 6 załącznika do uchwały nr 364/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 6 października 2021 roku w sprawie wprowadzenia Procedur sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i placówką wsparcia dziennego, zgodnie z przyjętym przez Zarząd Powiatu Lęborskiego harmonogramem kontroli na 2023 rok.

Zakres kontroli: kontrola problemowa - planowa kontrola, w celu zbadania wybranych zagadnień lub grupę pokrewnych zagadnień dotyczących funkcjonowania i realizowanych zadań przez Kontrolowanego w obszarze zapewniania dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz

zaspokajania jego niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych oraz obejmowania dziecka działaniami terapeutycznymi w okresie od dnia 01.01.2022 roku do dnia kontroli.

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2022 do 25.05.2023 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 25.05.2023 roku – 17.08.2023 roku.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny wydał zalecenia pokontrolne, o których realizacji podmiot kontrolowany poinformował jednostkę.

– **Kontrole rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka w zakresie zadań pieczy zastępczej – przeprowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku**

Kontrole przeprowadzono na podstawie: art. 38b ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 6 załącznika do uchwały nr 364/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 6 października 2021 w sprawie wprowadzenia Procedur sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i placówką wsparcia dziennego, zgodnie z przyjętym przez Zarząd Powiatu Lęborskiego harmonogramem:

1) Rodzina – zakres kontroli: zapewnianie dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajania jego potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych i religijnych
Okres objęty kontrolą: od 01.01.2022 roku do 20.02.2023 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 20.02.2023 rok.

Wnioski z kontroli: nie wydano zaleceń pokontrolnych

2) Rodzina – zakres kontroli: zapewnianie małoletnim dostępu do przysługujących świadczeń (w szczególności zdrowotnych) oraz zapewniania im kształcenia dostosowanego do ich wieku i możliwości rozwojowych, wyrównywania braków rozwojowych i szkolnych, zapewniania rozwoju uzdolnień i zainteresowań.

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2022 roku do 16.02.2023 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 16.02.2023 rok.

Wnioski z kontroli: nie wydano zaleceń pokontrolnych

3) Rodzina – zakres kontroli: zapewnianie małoletniemu kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych, wyrównywania braków rozwojowych i szkolnych, zapewniania rozwoju uzdolnień i zainteresowań oraz umożliwiania kontaktu z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2022 roku do 24.02.2023 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 24.02.2023 roku.

Wnioski z kontroli: nie wydano zaleceń pokontrolnych

4) Rodzina – zakres kontroli: zapewnianie małoletniemu całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajania ich potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych oraz religijnych, a także dostępu do przysługujących im świadczeń (w szczególności zdrowotnych).

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2022 roku do 24.03.2023 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 24.03.2023 roku.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny wydał zalecenia pokontrolne, o których realizacji podmiot kontrolowany poinformował jednostkę.

5) Rodzina – zakres kontroli: zapewnianie dostępu do przysługujących świadczeń (w szczególności zdrowotnych) oraz zapewniania kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych, wyrównywania braków rozwojowych i szkolnych, zapewniania rozwoju uzdolnień i zainteresowań

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2022 roku do 15.03.2023 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 15.03.2023 roku.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny wydał zalecenia pokontrolne, o których realizacji podmiot kontrolowany poinformował jednostkę.

– **Kontrola Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku – przeprowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku**

Kontrolę przeprowadzono na podstawie: ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej, zarządzenia Nr 22/2022 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 14.12.2022 roku w sprawie ustalenia planu kontroli zewnętrznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku oraz Zarządzenia nr 9a/2023 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 01.02.2023 roku w sprawie zmiany planu kontroli.

Zakres kontroli: Ocena realizacji usług w zakresie potrzeb bytowych związanych z wyżywieniem i organizacją posiłków, utrzymaniem czystości oraz zapewnieniem odzieży i obuwia wraz z zapewnieniem warunków do rozwoju samorządności mieszkańców zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 lit b-d, ust. 1 pkt 3 lit. d rozporządzenia z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej.

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2022 roku do 30.11.2023 roku.

Termin przeprowadzenia kontroli: 14.11.2023 roku - 30.11.2023 roku.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny sporządził protokół z kontroli, na podstawie którego wydano zalecenia pokontrolne, o których realizacji podmiot kontrolowany poinformował jednostkę.

– **Kontrola Warsztatów Terapii Zajęciowej – przeprowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku**

Kontrolę przeprowadzono na podstawie: art. 10b ust. 6a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, § 22 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej oraz zarządzenia Nr 22/2022 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 14.12.2022 roku w sprawie ustalenia planu kontroli zewnętrznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku oraz Zarządzenia nr 9a/2023 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 01.02.2023 roku w sprawie zmiany przeprowadzenia kontroli.

Zakres kontroli: weryfikacja działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu „Jesteśmy Razem” oraz na wniosek o przeprowadzenie kontroli doraźnej z dnia 19.04.2023 roku w związku ze skargą nr 2/04/2023 z dnia 18.04.2023 roku.

Zostały zweryfikowane następujące zagadnienia - prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatu; ważność posiadanych przez uczestników warsztatu orzeczeń oraz treści zawartych w nich wskazań; prawidłowość prowadzonej dokumentacji dotyczącej (uczestników, działalności merytorycznej warsztatu, w tym działalności rady programowej, współpracy z rodzicami lub opiekunami uczestników); prawidłowość w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadry warsztatu; zgodność postanowień umowy na prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej ze stanem faktycznym; zgodność organizacji pracy i zajęć w warsztacie z postanowieniami rozporządzenia, regulaminu organizacyjnego warsztatu oraz z umową; prawidłowość realizacji planu działalności warsztatu i indywidualnych programów rehabilitacji.

Okres objęty kontrolą: od 1.01.2022 roku do 24.04.2023 roku

Termin przeprowadzenia kontroli: 24.04.2023 roku – 16.06.2023 roku.

Wnioski z kontroli: Zespół kontrolny sporządził protokół z kontroli ocenił działalność jednostki pozytywnie z nieprawidłowościami i wydał zalecenia pokontrolne.

III. Piecza zastępcza – rodzinna i instytucjonalna

Zadania i zakres działań podejmowanych w obszarze pieczy zastępczej w 2023 roku regulowała ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, akty wykonawcze oraz przepisy prawa miejscowego - w powiecie lęborskim w zakresie pieczy zastępczej obowiązywała podjęta przez Radę Powiatu Lęborskiego uchwała Nr LII/344/2023 z dnia 23 marca 2023 roku w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Lęborskim na lata 2023 – 2025.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku realizowało w obszarze pieczy zastępczej w 2023 roku ustawowe zadania przypisane powiatowym centróm pomocy rodzinie oraz organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej – na podstawie zarządzenia Nr 19/2011 Starosty Lęborskiego z dnia 28 września 2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim.

Funkcjonowanie pieczy zastępczej podzielone jest na dwie formy, tj. pieczę rodzinną oraz instytucjonalną. Jest to rodzaj usług społecznych, będących dopełnieniem i uzupełnieniem wsparcia rodzin naturalnych, które z różnych względów nie mogą zapewnić swoim dzieciom opieki i wychowania. Zasady organizacji i prosperowania pieczy zastępczej uregulowane są w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa reguluje różne typy podmiotów sprawujących pieczę zastępczą, które przedstawiono na poniższym schemacie. Podane na schemacie dane ilościowe wskazują ilości podmiotów pieczy zastępczej i przebywających w nich dzieci na terenie powiatu lęborskiego.

Schemat 1. Formy pieczy zastępczej, w tym w powiecie lęborskim wg stanu na 31.12.2023 roku*

*podane ww. dane ilościowe wychowanków pieczy zastępczej uwzględniają przekształcenia rodzin i RDD w inne formy oraz przeniesienia wychowanków oraz w pierwszych wierszach wskazano ilości dla całego okresu sprawozdawczego, dlatego nie sumują się. Dane dotyczące pieczy instytucjonalnej podano dla obecnie funkcjonujących – Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i Dom dla Dzieci „SIEDLIŚKO”.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2023.

Zadania z zakresu pieczy zastępczej realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, zgodnie z regulaminem organizacyjnym jednostki, należą do kompetencji Działu Pieczy Zastępczej, w skład którego wchodzi: Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Zespół ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń oraz Mieszkanie chronione treningowe¹.

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej stanowi Zespół, o którym mowa w art. 76 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jego działalność koncentruje się na realizacji ustawowych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W jego skład wg stanu na 31 grudnia 2023 roku wchodziło: 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 2 specjalistów pracy z rodziną, a także zadania wykonywało – dwóch psychologów i pedagog. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej obejmowali wsparciem funkcjonujące w powiecie lęborskim rodziny zastępcze - zgodnie z wymaganiami obowiązującej ustawy w okresie sprawozdawczym mieli pod opieką do 15 rodzin zastępczych.

W obszarach pieczy zastępczej, pracownicy Zespołu ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń prowadzą sprawy dotyczące przede wszystkim zadań w zakresie zapewnienia pieczy

¹ Zmiany Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przyjętego uchwałą Zarządu Powiatu Lęborskiego Nr 444/2022 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 28 lipca 2022 roku i w roku sprawozdawczym uchwałą nr 512/2023 z dnia 25 stycznia 2023 roku.

zastępczej w formach instytucjonalnych, świadczeń w zakresie pieczy zastępczej i usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą.

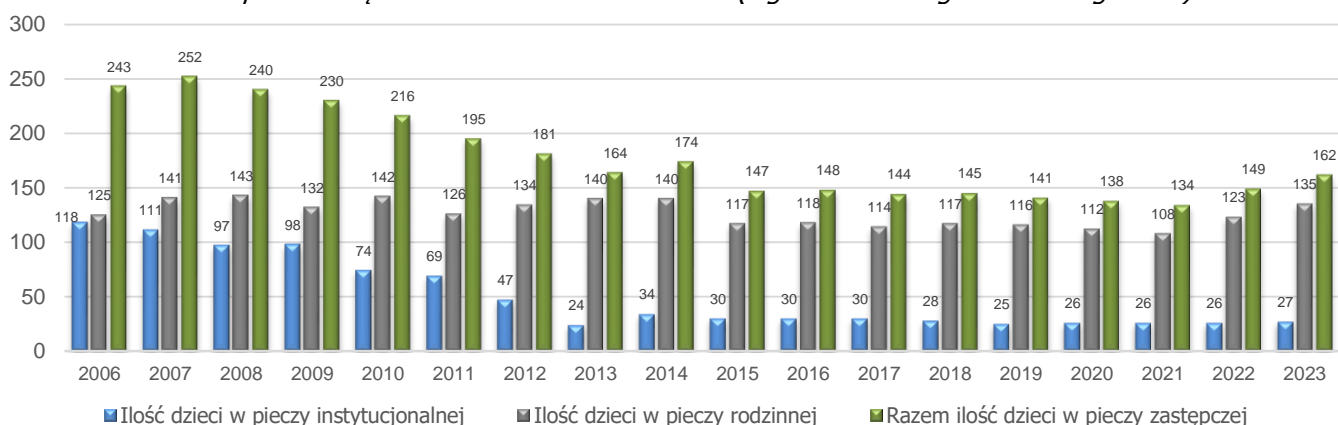
Pieczka zastępcza w powiecie łęborskim składa się z: pieczy rodzinnej, czyli funkcjonujące rodziny zastępcze, w tym rodziny zastępcze zawodowe, niezawodowe i spokrewnione oraz rodzinne domy dziecka, a także pieczy instytucjonalnej, czyli placówki opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i łączącej funkcję socjalizacyjną z miejscem interwencyjnym - Dom dla Dzieci „SIEDLISKO”. Placówki te powstały w wyniku przekształcenia Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Łęborku na mocy uchwały Nr XIX/150/2020 Rady Powiatu Łęborskiego z dnia 25 czerwca 2020 roku w sprawie przekształcenia Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Łęborku w placówki opiekuńczo-wychowawcze Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i Dom dla Dzieci „SIEDLISKO”, zapewnienia wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej, organizacyjnej i specjalistycznej tych placówek przez Centrum Obsługi Domów dla Dzieci oraz nadania im statutów zmienionej uchwałą. Statut tych jednostek określa uchwała Rady Powiatu Łęborskiego z dnia 17 grudnia 2020 roku w sprawie nadania statutów Domu dla Dzieci „ZAKĄTEK”, Domu dla Dzieci „SIEDLISKO” oraz Centrum Obsługi Domów dla Dzieci, natomiast obowiązujący regulamin organizacyjny określony został uchwałą nr 502/2022 Zarządu Powiatu Łęborskiego z dnia 6 grudnia 2022 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Domu dla Dzieci „ZAKĄTEK”, Regulaminu Organizacyjnego Domu dla Dzieci „SIEDLISKO” oraz Centrum Obsługi Domów dla Dzieci.

*Tabela 3. Wychowankowie pieczy rodzinnej i instytucjonalnej
w powiecie łęborskim w latach 2006 – 2023 wg stanu na 31 grudnia danego roku*

Wyszczególnienie	Rok																	
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość wychowanków w pieczy instytucjonalnej	118	111	97	98	74	69	47	24	34	30	30	30	28	25	26	26	26	27
Ilość wychowanków w pieczy rodzinnej	125	141	143	132	142	126	134	140	140	117	118	114	117	116	112	108	123	135
Razem wychowankowie pieczy zastępczej	243	252	240	230	216	195	181	164	174	147	148	144	145	141	138	134	149	162

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2023.

*Wykres 1. Wychowankowie pieczy rodzinnej i instytucjonalnej
w powiecie łęborskim w latach 2006 – 2023 (wg stanu na 31 grudnia danego roku)*

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2006 – 2023.

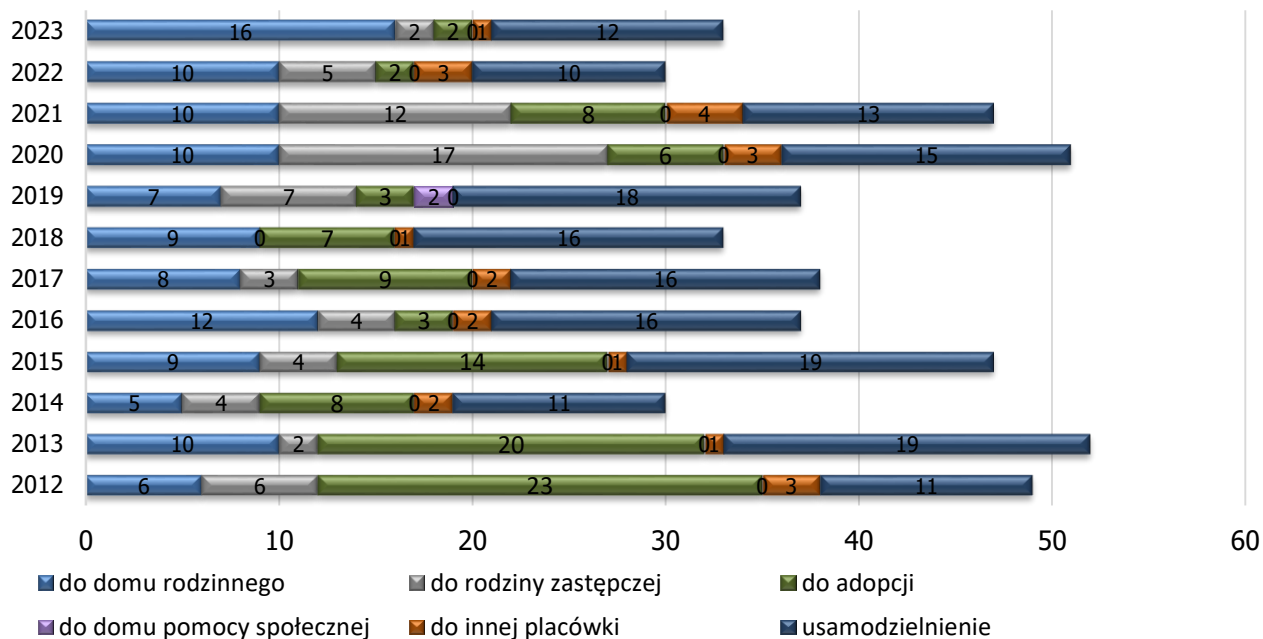
Rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą w 2023 roku opuściło łącznie 33 dzieci, w tym 24 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą i 9 wychowanków opuściło instytucjonalną pieczę zastępczą, ponadto w 11 przypadku nastąpiło przeniesienie podopiecznych w rodzinnej pieczy zastępczej do innej formy pieczy zastępczej. Dokładne dane w tym zakresie w latach, od obowiązywania obecnych przepisów prawnych², przedstawiono w poniższych tabelach i wykresie.

Tabela 4. Liczba dzieci opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej w latach 2012-2023

Wyszczególnienie	Rok											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba dzieci opuszczających pieczę zastępczą (rodzinną i instytucjonalną), w tym:	48	52	30	47	37	40	33	38	51	47	30	33
do domu rodzinnego	6	10	5	9	12	8	9	7	10	10	10	16
do rodziny zastępczej	6	2	4	4	4	3	-	7	17	12	5	2
do adopcji	23	20	8	14	3	9	7	3	6	8	2	2
do domu pomocy społecznej	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
do instytucjonalnej placówki	3	1	2	1	2	2	1	-	3	4	3	1
program usamodzielnienia	11	19	11	19	16	16	16	18	15	13	10	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2023.

Wykres 2. Liczba dzieci opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej w latach 2012-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2023.

² Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 roku, poz. 1426, ze zm.)

Pieczna zastępcza w powiecie lęborskim jest współfinansowana przez gminy powiatu lęborskiego. Od 1 stycznia 2012 roku, tj. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gminy partycypują w ponoszeniu wydatków na dzieci umieszczone po 1 stycznia 2012 roku w pieczy zastępczej w wysokości 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% tych wydatków w drugim roku oraz 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Obowiązują ze wszystkimi gminami z terenu powiatu lęborskiego (Lębork, Łeba, Cewice, Nowa Wieś Lęborska, Wicko) porozumienia ustalające zasady zwrotu tych wydatków. Wysokość tego współfinansowania w stosunku do dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych przedstawiają poniższy wykres i tabele.

Ponadto, nadmienić należy, iż w ostatnich latach, szczególnie w 2023 roku występował w skali kraju problem w zabezpieczeniu osób małoletnich w pieczy zastępczej. W samym województwie pomorskim brak realizacji tego zadania powiatu zgłaszały niemal wszystkie powiaty, a liczba osób małoletnich pozostałych bez tego zabezpieczenia wynosiła 264. Powiat Lęborski natomiast, dzięki ogromnym wysiłkom, odpowiadaniu na potrzeby środowisk zastępczych zrealizował, za pośrednictwem PCPR, wszystkie umieszczenia zgodnie z wydawanymi postanowieniami sądów rodzinnych.

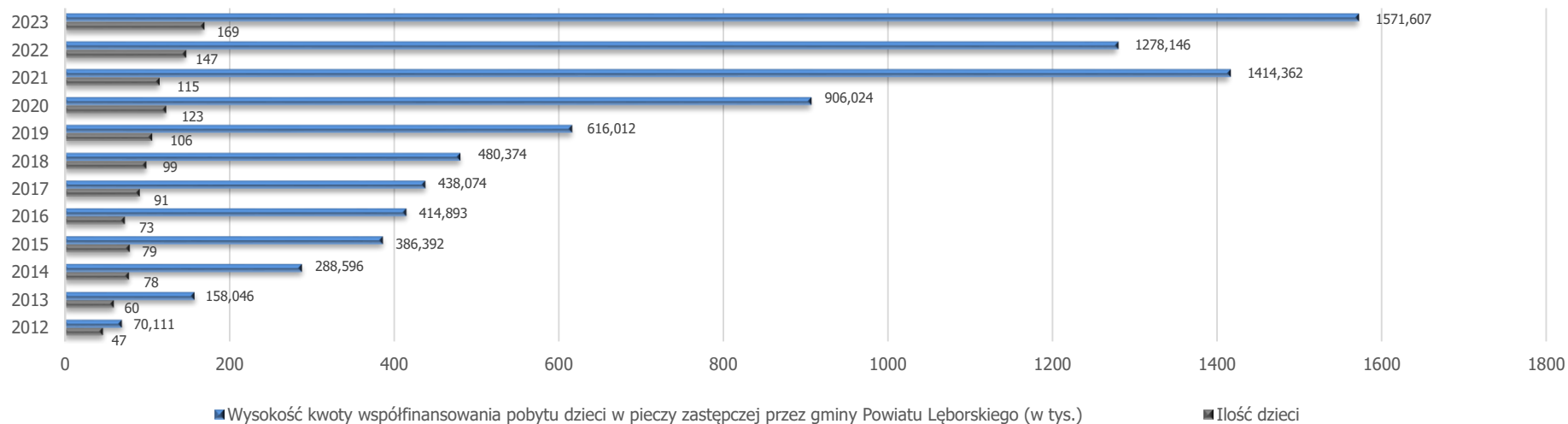
W dniu 21.12.2023 roku zorganizowano i przeprowadzono spotkanie informacyjno-konsultacyjne dla przedstawicieli współpracujących organów, instytucji i osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie zabezpieczania małoletnich w pieczy zastępczej, w którym wzięły udział 23 osoby – Sędzia Przewodnicząca Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich w Lęborku, Policja, OPS/MOPS, Kuratorska Służba Sądowa. Zostały tu omówione szczegółowe warunki i procedury zabezpieczenia osób w pieczy zastępczej, z uwzględnieniem aktualizacji (wynikającej ze zmian przepisów prawnych), obowiązujących w powiecie lęborskim Standardów umieszczania osób małoletnich w pieczy zastępczej.

**Tabela 5. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego
po dniu 1 stycznia 2012 roku w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012 – 2023**

Wyszczególnienie	Rok																							
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
Gmina	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł
Gmina Miasto Lębork	16	23.036	20	56.966	37	133.272	36	180.210	37	234.498	57	265.165	68	331.761	67	439.052	81	590.872	74	693.966	92	867.031	111	1089.062
Gmina Miasto Łeba	0	0	1	352	1	3.261	3	9.324	3	16.010	2	14.669	3	5.620	3	5.165	3	8.180	3	10.135	3	11.482	4	16.035
Gmina Cewice	1	514	3	1.783	7	11.118	9	33.686	9	35.991	8	34.919	8	51.041	7	23.089	10	67.077	12	78.494	12	104.135	17	124.148
Gmina Nowa Wieś Lęborska	7	11.892	15	32.132	17	76.094	17	100.806	11	63.970	7	46.396	11	51.500	10	53.021	9	39.273	13	377.774	25	88.793	20	144.850
Gmina Wicko	23	34.666	21	66.813	16	64.856	14	62.363	13	64.422	17	67.919	9	40.449	19	105.983	20	200.622	13	253.993	15	206.705	17	197.511
Razem	47	70.111	60	158.046	78	288.596	79	386.392	73	414.893	91	438.074	99	480.374	106	616.012	123	906.024	115	1.414.362	147	1.278.146	169	1.571.607

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2023.

**Wykres 3. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego
po dniu 1 stycznia 2012 roku w pieczy zastępczej w odniesieniu do ilości dzieci w latach 2012 – 2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2023.

III.1. Rodzinna piecza zastępcza

Zadania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej, także jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim, to przede wszystkim³:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej i szkolenia tych osób do pełnienia pieczy zastępczej,
- zapewnianie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, pomocy i wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, także w formie prowadzonego poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie organizacji i funkcjonowania pieczy zastępczej,
- zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo wypoczynku,
- prowadzenie postępowań dotyczących finansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej, w szczególności świadczeń, dodatków i wynagrodzeń,
- realizacja procesów usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej,
- prowadzenie postępowań w zakresie alimentacji na rzecz małoletnich przebywających w pieczy zastępczej,
- prowadzenie obsługi informatycznej i sprawozdawczości rzeczowo-finansowej pieczy zastępczej.

W ramach powierzonych zadań prowadzono postępowania kwalifikacyjne spełnienia ustawowych warunków oraz posiadania predyspozycji i motywacji do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej oparte na ocenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kwalifikacja kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej ma na celu przede wszystkim zagwarantowanie dobra małoletnich wychowanków. Wskazana kwalifikacja jest procesem złożonym i trwa kilka miesięcy. Zadaniem naszej jednostki jest zatem wyposażenie rodziców zastępczych w narzędzia oraz umiejętności, które pozwolą im efektywnie wypełniać swoją rolę i z troską otoczyć opieką przyjęte dzieci i zagwarantować im należyte

---

³ Na podstawie art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

wychowanie. Niezbędne do tego są właściwe motywacje i predyspozycje, prezentowane postawy opiekuńczo – wychowawcze, ale także stosowne przygotowane merytoryczne. Rodzice zastępczy muszą posiadać odpowiednie kompetencje, ale także powinni być otwarci na pomoc i wsparcie wobec ewentualnie pojawiających się trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Wymagania dotyczące kandydatów wymienia art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kwalifikacji kandydatów dokonują organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, działający w powiatach. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku obowiązywało w okresie sprawozdawczym w tym zakresie zarządzenie nr 34/2021 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 02 grudnia 2021 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku oraz zmieniające w okresie sprawozdawczym w tym zakresie zarządzenia nr 8/2023 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku oraz nr 29/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 01 sierpnia 2023 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

W przyjętej praktyce składa się ona z kilku, następujących po sobie etapów:

Etap 1. Bezpośredni kontakt i spotkanie z przedstawicielem Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej celem zapoznania się z podstawowymi informacjami w zakresie rodzicielstwa zastępczego oraz pobraniem formularzy.

Etap 2. Zgromadzenie i złożenie u organizatora (PCPR) wymaganych dokumentów, np.:

- wniosku kandydatów do pełnienia funkcji pieczy zastępczej, zawierającym szczegółowy opis sytuacji rodziny wraz uzasadnieniem,
- oświadczenia o wyrażeniu zgody na gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie danych osobowych,
- oświadczenia o zapoznaniu się i akceptacji obowiązujących procedury oraz wyrażenie zgody na dokonanie wizyty w miejscu zamieszkania kandydatów, udział w badaniach psychologiczno - pedagogicznych i sprawdzenie danych w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym,
- odpisu aktu małżeństwa (kserokopia) – osób będących w związku małżeńskim lub odpis aktu urodzenia – osoby samotnej,
- oświadczenia, że kandydaci nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej, władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona i że wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego i nie są ograniczeni w zdolności do czynności prawnych oraz, że kandydaci nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo,
- zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
- zaświadczenia o osiągniętych dochodach np. z ostatnich 3 miesięcy lub PIT za ubiegły rok (w przypadku rolników zaświadczenie z Urzędu Gminy o ilości hektarów przeliczeniowych lub nakaz płatniczy, decyzja o przyznaniu dopłat do gospodarstwa rolnego),

- oryginały dowodów osobistych do wglądu,
- potwierdzenia praw do zajmowanego lokalu (np. kopia notarialnego aktu własności lokalu), aktualne potwierdzenie zamieszkania,
- kserokopie dokumentów potwierdzających wykształcenie,

Etap 3. Organizator dokonuje sprawdzenia spełniania przez kandydatów ustawowych warunków do pełnienia funkcji pieczy zastępczej, jest to tzw. wstępna akceptacja do szkolenia kandydatów. Działania te obejmują m.in. wizytę pracowników Działu Pieczy Zastępczej w miejscu zamieszkania kandydatów, opinię z właściwego ośrodka pomocy społecznej, konsultację psychologiczną i pedagogiczną, wystąpienie o wydanie zaświadczenia o niekaralności, weryfikacja kandydatów w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym z dostępem ograniczonym. Zgromadzone i weryfikowane dokumenty pozwalają dokonać wstępnej akceptacji oceny spełnienia ww. ustawowych warunków. W przypadku pozytywnej jej wyniku, kandydaci otrzymują skierowanie na szkolenie.

Etap 4. Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze

Kandydaci na rodziny zastępcze uczestniczą w bezpłatnym szkoleniu organizowanym przez organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W Powiecie Lęborskim zajęcia prowadzone są najczęściej przez trzech trenerów PCPR w Lęborku i trwają około 3 m-cy. Obejmuje ono minimum 60 godzin dydaktycznych sesji grupowych i indywidualnych odbywanych także w domu kandydatów oraz praktyk. Obligatoryjne są w tym, dla rodzin niezawodowych i zawodowych 10 godzinne praktyki w funkcjonujących, doświadczonych rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo - wychowawczych. Szkolenia prowadzone są w formie ćwiczeń - warsztatów, gdzie kandydaci mają możliwość sprawdzenia samych siebie w różnych sytuacjach opiekuńczo - wychowawczych. Jest to czas, gdy zarówno trenerzy jak i kandydaci mogą skonfrontować swoje wyobrażenia i oczekiwania względem pełnienia roli rodzica zastępczego z rzeczywistymi potrzebami i wymaganiami. Rodzina także zastanawia się i rozważa czy jest gotowa do podjęcia tego trudnego i wymagającego wyzwania.

Szkolenia kandydatów prowadzone są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, programem szkoleń autorstwa Centrum Tworzenia Rozwiązań Marka Hojczyka „Razem” zatwierdzonego decyzją Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 11.07.2022 roku nr 11/2022/RZ (nr DSR-I-5207.26.2022.FS). Obejmuje swym zakresem określone minimum programowe, np. zdobycie lub ugruntowanie wiedzy i umiejętności dot. zaspokajania potrzeb opiekuńczych, rozwojowych, kompensowania opóźnień, wzmacniania więzi z rodziną naturalną oraz pracy zespołowej na rzecz umieszczonego w rodzinie dziecka. Szkolenie jest bardzo ważnym elementem kwalifikacji kandydatów na opiekunów zastępczych. „Proces edukacji rodziców zastępczych nie może być tylko procesem przyswajania pewnych treści, przekonań, czy wartości, lecz zdobywania kompetencji, przede wszystkim do współpracy (wymiar indywidualny i instytucjonalny) oraz kompetencji do udzielania wsparcia i pomocy nie tylko dziecku ale i jego

rodzinie biologicznej, co stanowi w praktyce ogromny problem natury psychospołecznej⁴. Szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej prowadzone było przez pracownika jednostki oraz dwóch specjalistów zatrudnianych na umowy cywilno-prawne. Obowiązuje minimum programowe według następujących wytycznych - obligatoryjny zakres programowy szkoleń ww. programu „Razem”:

1. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i rodziny zastępczej spokrewnionej – moduł A – 60 godz. (w tym 10 godzin praktyk) (rodziny zastępcze spokrewnione wg. indywidualnego planu szkolenia, w zależności od potrzeb rodziny i dziecka)
2. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego – łącznie moduły A i B – 75 godz.
3. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, które będą sprawować opiekę i wychowanie nad dziećmi niepełnosprawnymi – łącznie moduły A, B i C – 95 godz.
4. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, która będzie sprawować opiekę i wychowanie nad dziećmi umieszczonymi na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich – łącznie moduły A, B i D – 95 godz.
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego – łącznie moduły A, B i E – 85 godz.

W 2023 roku dokończono cykl szkoleniowy z 2022 roku, który rozpoczął się w dniu 14.11.2022 roku i trwał do 13.02.2023 roku, a następnie rodziny odbywały wymagane praktyki. Na szkolenie skierowanych było 20 osób – kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Moduł A – szkolenie rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych ukończyło 18 osób: 12 osób (7 rodzin) otrzymało świadectwa ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, w tym 2 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny pomocowej i 6 osób otrzymało świadectwa ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, 2 osoby nie otrzymały świadectwa ukończenia szkolenia z uwagi na nieodbycie praktyk.

Szkolenie w zakresie Modułu B, prowadzone w miesiącach lutym i marcu 2023 roku ukończyło 8 osób (5 rodzin) i otrzymały one świadectwa ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i RDD. Były to wszystkie osoby, które przystąpiły do tego szkolenia.

Kolejny cykl szkoleniowy Modułu A rozpoczął się w dniu 23.05.2023 roku i zakończył się w dniu 23.08.2023 roku. Na szkolenie skierowanych zostało 16 osób – kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Wskazana grupa szkoleniowa składała się z kandydatów na rodziny spokrewnione – 2 rodziny, niezawodowe – 7 rodzin oraz zawodowe/rodzinne

---

⁴ M. Joachimowska, *Praca socjalna i polityka społeczna – obszary współdziałania wobec wykluczenia społecznego*, pod red. K. Marzec-Holka, A. Rutkowska, M. Joachimowska, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2008, s. 141.

domy dziecka – 4 rodziny. Szkolenie Modułu A – ukończyło 12 osób (7 rodzin), w tym na rodzinę zastępczą niezawodową 9 osób (5 rodzin) i na rodzinę zastępczą spokrewnioną 3 osoby (2 rodziny). Ostatecznie szkolenia nie ukończyły 4 osoby (2 rodziny) kandydaci na rodziny niezawodowe z uwagi na rozwiązanie rodziny i niespełnianie wymagań wskazanych w art. 42 ustawy.

W sierpniu 2023 roku przeprowadzono dla dwóch z ww. rodzin niezawodowych szkolenie uzupełniające Modułu B – szkolenie na rodziny zastępcze zawodowe zrealizowały tu 4 osoby (2 rodziny).

Ponadto, 2 osoby (1 rodzina) zastępcza zrealizowała szkolenie na rodzinę zastępczą niezawodową w ramach zlecenia wg programu „Nowy Dom” Ośrodka Wsparcia Dziecka i Rodziny (zatwierdzony decyzją MRPiPS z dnia 30.01.2019 roku Nr 09/2019/RZ).

Kolejny cykl szkoleniowy rozpoczął się w dniu 28.11.2023 roku i jego zakończenie planuje się w I kwartale 2024 roku. Na szkolenie skierowanych zostało 11 osób – kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej.

Ilość rodzin, które ukończyły szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (bez względu na wydanie zaświadczenia kwalifikacyjnego) latach 2021 – 2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Ilość rodzin które ukończyły szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka w latach 2016 - 2023

Ilość rodzin ¹ biorących udział / zakwalifikowanych do szkolenia kandydatów na rodziny	Rok						
	2016	2017	2018	2020	2021	2022	2023
zawodowe i RDD	2	3	1	0	1	2	7
niezawodowe	2	2	2	2	4	2	13
spokrewnione	3	3	5	4	7	3	7

¹ rodzin - przez co rozumie się: małżonków lub osób niepozostających w związku małżeńskim
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2016 – 2023.

Po zakończeniu udziału w szkoleniu uczestnicy, na wniosek, otrzymują od organizatora świadectwo jego ukończenia. Odbycie i uzyskanie świadectwa szkolenia dla rodzin zastępczych nie jest równoznaczne z otrzymaniem uprawnień do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Na zakończenie procesu kwalifikacji, kandydaci nabywają uprawnienia do pełnia funkcji rodziny zastępczej, których potwierdzeniem jest, wydane przez zespół kwalifikacyjny organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zaświadczenie kwalifikacyjne kandydata do pełnienia tej funkcji⁵. Natomiast w zakresie przyjęcia dziecka do pieczy zastępczej, do konkretnej rodziny ostateczną rozstrzygnięcie podejmuje właściwy sąd rodzinny.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej odbywa się w na podstawie procedur, których zastosowanie jest uzależnione od okoliczności wystąpienia konieczności zabezpieczenia dziecka. Wyszczególnia się dwa podstawowe tryby postępowania: sądowy lub administracyjny.

Tryb sądowy umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej ma miejsce wówczas, gdy do tego umieszczenia dochodzi na podstawie wydanego postanowienia sądu. Może ono stanowić zarówno

⁵ Na podstawie rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 19 września 2023 roku w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2023 roku, poz. 2053)

o zabezpieczeniu dziecka w rodzinie zastępczej jak też jednocześnie wskazywać na ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej. Zarządzenia sądu tej treści wydawane są w sytuacjach:

- naruszenia dobra dziecka – na podstawie art. 109 Krio,
- przejawiania przez nieletniego symptomów demoralizacji – na podstawie art. 7 pkt 9 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- jako pomoc rodzicom w wykonywaniu władzy rodzicielskiej przez organy państwa – na podstawie art. 100 Krio.

Sąd w postępowaniach o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej wydaje postanowienia na podstawie informacji i na wniosek instytucji, najczęściej takich jak ośrodek pomocy społecznej i placówki oświatowe, ale też na wniosek samych rodziców dziecka lub z urzędu. Po jego uprawomocnieniu, po upływie 7 lub 21 dni lub w trybie natychmiastowej wykonalności, rodzice naturalni zobowiązani są w wyznaczonym przez sąd terminie oddać dziecko uprawnionym osobom – wskazanym rodzicom zastępczym. Wraz z przyjęciem dziecka do rodziny mówi się o utworzeniu dla niego rodziny zastępczej. Nieco inaczej sytuacja kształtuje się w przypadku rodzin zastępczych, w których dziecko przebywało przed wydaniem stosownego rozstrzygnięcia sądu, najczęściej spokrewnionych lub niezawodowych, gdzie występuje pokrewieństwo. Wówczas momentem utworzenia rodziny nie jest dzień przyjęcia dziecka, lecz termin wskazany w orzeczeniu sądu.

Tryb administracyjny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej występuje w przypadku nagłej i pilnej konieczności jego zabezpieczenia oraz gdy nie ma możliwości, aby wcześniej wydane zostało postanowienie sądu w tej sprawie. Przewiduje się kilka sytuacji wystąpienia przesłanek do jego zastosowania. Rodzice sami mogą złożyć wniosek o umieszczenie ich dziecka w pieczy zastępczej lub zrobić to może samo dziecko za ich zgodą. Wówczas, starosta powiatu lub osoba przez niego upoważniona, w przypadku uznania tego wniosku za zasadny, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej z rodziną zastępczą umieszcza w niej dziecko. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w trybie administracyjnym, tj. bez postanowienia sądu, ma miejsce także, gdy jest ono doprowadzone przez policję czy straż graniczną, a także w efekcie interwencji pracownika socjalnego, działającego na podstawie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w domowej. W takich okolicznościach dzieci kierowane są do rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, które mają być w nieustannej gotowości do ich przyjęcia. Sąd jest tutaj powiadamiany o fakcie umieszczenia dziecka poza jego rodziną niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin przez interwenta, ww. rodzinę zastępczą, organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Następnie sąd, w toku postępowania w sprawie dziecka, wydaje postanowienie, w którym albo postanawia o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, albo o jego powrocie do rodziny naturalnej. W tych przypadkach terminem utworzenia rodziny zastępczej będzie dzień przyjęcia dziecka. W 2023 roku interwencyjnie – doprowadzone przez KP Policji lub z art. 12a zostało umieszczonych 6 dzieci w pieczy zastępczej.

Bezpośrednie wsparcie merytoryczne dla rodzin zastępczych w powiecie lęborskim realizowane było w okresie sprawozdawczym przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalistów pracy z rodziną. Pracownicy ci realizują zadania zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej m.in. w zakresie:

- udzielania pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, w szczególności w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- przygotowania, we współpracy z odpowiednio: rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku,
- zapewniania rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszania do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- udzielania wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- przedstawiania corocznego sprawozdania z efektów pracy.

Ponadto, we współpracy z zatrudnionymi na podstawie umów zlecenia psychologami, pedagogiem oraz przedstawicielami innych instytucji, w szczególności asystentami rodzin i pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej, pedagogami szkolnymi i kuratorami, na przestrzeni 2023 roku koordynatorzy realizowali zadania z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej. Realizowano zadania w szczególności: systematyczny kontakt z rodzinami zastępczymi, sporządzanie planów pomocy dziecku i ich modyfikacji, przygotowywanie informacji i opinii dotyczących adopcji, brali udział w ocenach rodzin zastępczych oraz w zakresie opinii do sądu w zakresie zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, pod kątem sytuacji opiekuńczo-wychowawczej, edukacyjnej, materialnej oraz rodzinnej z uwzględnieniem należytego sprawowania opieki i wychowania odpowiedniego do umiejętności, predyspozycji i potrzeb dziecka u wszystkich rodzin zastępczych i wychowanków rodzin zastępczych. PCPR w 2023 roku współpracował z ośrodkami pomocy społecznej, będącymi na terenie naszego powiatu realizatorami zadań ustawowych z poziomu gmin, w zakresie konsultacji sporządzanych w/w dokumentów, a także współfinansowania przez gminy wydatków ponoszonych na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) pochodzących z tych gmin. Kontakt z przedstawicielami OPS, w szczególności asystentami rodzin, odbywał się cyklicznie i były poprzedzone przekazaniem szczegółowych informacji o zakresie merytorycznym, tematach do analizy i wskazaniem, których dzieci w pieczy zastępczej będzie dotyczyło. Dokonywano, w zależności od okoliczności mających wpływ na ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowanie planu pomocy dziecku, monitorowanie procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, ocenę stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, ocenę zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W posiedzeniach uczestniczyli:

- odpowiednio rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka,
- pedagog, psycholog, właściwy asystent rodziny, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego,
- koordynator rodzinnej pieczy zastępczej,
- rodzice dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej oraz
- inne zapraszone osoby, w szczególności przedstawiciele: sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie, ośrodka pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia,

instytucji oświatowych oraz organizacji społecznych statutowo zajmujących się problematyką rodziny i dziecka, a także osoby bliskie dziecku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku realizowało świadczenia i wynagrodzenia przysługujące funkcjonującym rodzinom zastępczym. Poniższa tabela przedstawia szczegółowy wykaz ustawowych świadczeń obligatoryjnych i fakultatywnych. Świadczenia obligatoryjne były na bieżąco finansowane przez powiat lęborski, natomiast świadczenia fakultatywne, ze względu na ograniczone możliwości finansowe realizowane były na poziomie dostępnych środków budżetowych. Kwestie te, w 2023 roku, regulowała uchwała Nr 363/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 października 2021 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim oraz uchwała Nr 571/2023 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 sierpnia 2023 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomocy dla osób usamodzielnianych w Powiecie Lęborskim.

Tabela 7. Wykaz świadczeń i wynagrodzeń powiatu lęborskiego zrealizowanych na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2021-2023 roku

Świadczenia						
Lp.	Rodzaj świadczenia	Podstawa prawna	Wysokość wydatków (w PLN) w latach 2021 - 2022 - 2023			Informacje o świadczeniu
Rodzina pieczy zastępcza						
1.	Świadczenia dla rodzin zastępczych lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka, z tego:					
1.1.	świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka	Art. 80	992.464,00	1.366.249,00	1.640.861,00	obligatoryjne a) nie mniej niż 746,00 zł (2021r.), 785 zł (2022r.) i 899 zł (2023r.) m-c w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej od dnia 01 czerwca br. b) nie mniej niż 1.131 zł (2021r.), 1.189 zł (2022r.) i 1.361 zł (2023r.) m-c w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka spokrewnionej od dnia 01 czerwca br.
1.2.	dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	Art. 81 ust. 1	40.451,00	81.125,00	115.561,00	obligatoryjne, nie niższy niż 227 zł (2021r.), 239 zł (2022r.) i 274 zł (2023r.) miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka
1.3.	dodatek z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich	Art. 81 ust. 2	0,00	0,00	0,00	obligatoryjne nie niższy niż 227 zł (2021r.), 239 zł (2022r.) i 274 zł (2023r.) miesięcznie - na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka
1.4.	świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	Art. 83 ust. 1 pkt 2 lit. a	53.041,84	41.250,00	30.806,00	fakultatywne a) do 1.500 zł na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej, b) do 2.200 zł na dziecko umieszczone w zawodowej i niezawodowej rodzinie zastępczej, RDD
1.5.	świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	Art. 83 ust. 1 pkt 2 lit. b	16.052,47	20.177,00	13.152,00	fakultatywne do 3000 zł jako świadczenie jednorazowe lub okresowe
1.6.	dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	Art. 83 ust. 1 pkt 1	2.000,00	6.100,00	7.210,00	fakultatywne do wypoczynku powyżej 7 dni do 1.000 zł, do dwóch razy w roku
1.7.	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (dla rodziny zawodowej i niezawodowej)	Art. 83 ust. 2	4.061,20	9.729,04	16.562,00	fakultatywne / obligatoryjne w przypadku wskazanym w art. 83 ust. 3 w wysokości odpowiadającej wydatkom ponoszonym przez odpowiednio rodzinę zastępczą zawodową/rodzinny dom dziecka, na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, antenę zbiorczą, abonament tv, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji
1.8.	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (rodzinny dom dziecka)	Art. 84 pkt 1	29.235,93	53.552,07	88.927,00	
1.9.	świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu (rodzina zastępcza zawodowa)	Art. 83 ust. 4	8.000,00	0,00	0,00	fakultatywne - dla rodziny zastępczej, w której umieszczono powyżej 4 dzieci lub osób które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej - do 2.000 zł, raz na 4 lata
1.10.	środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu (rodzinny dom dziecka)	Art. 84 pkt 2	0,00	0,00	0,00	obligatoryjne dla prowadzących rodzinne domy dziecka do 4.000 zł, raz na 2 lata
1.11.	środki finansowe na pokrycie innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka oraz funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	Art. 84 pkt 3	0,00	0,00	0,00	obligatoryjne dla prowadzącego rodzinny dom dziecka do 1.000 zł
Wynagrodzenia wraz z pochodnymi						
2.	Wynagrodzenia dla rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka, z tego:					
2.1.	za pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka:	Art. 85 ust. 1, 2 i 4	326.360,00	463.143,00	627.233,00	obligatoryjne, nie niższe niż 2.000 zł (2021r. i 2022r.) i 4.100 zł (2023r.) miesięcznie; rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego - 2.600 zł (2021r.-2022r.) i 5.084 zł (2023r.) miesięcznie
2.1.1	świadczenie za pełnienie funkcji rodziny pomocowej (dla rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego RDD)	Art. 85 ust. 6	3.855,00	1.494,00	5.546,00	obligatoryjne nie niższe niż 20% otrzymywanego wynagrodzenia miesięcznie
2.2.	świadczenie za pełnienie funkcji rodziny pomocowej (dla rodziny zastępczej niezawodowej, spokrewnionej)	Art. 85 ust. 7	0,00	0,00	0,00	obligatoryjne / fakultatywne nie niższe niż 400 zł
2.3.	dodatek dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, w której przebywa przez okres dł. niż 10 dni w miesiącu kalend. więcej niż 3 dzieci lub co najmniej 1 dziecko legitymujące się orzeczeniem	Art. 85 ust. 5	6.125,00	0,00	2.116,00	obligatoryjne dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia

3.	Wynagrodzenia dla osób pracujących w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka					
3.1.	Na wniosek rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej lub spokrewnionej					
3.1.1	w której przebywa więcej niż 3 dzieci (zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich)	Art. 57 ust. 1	15.916,00	28.689,00	53.778,00	obligatoryjnie - wysokość wynagrodzenia określana jest w umowie (godz./tydz.) – stawka najniższa krajowa 2021r.-2022r.: - 4 dzieci – do 20 godzin miesięcznie - od 5 do 6 dzieci – do 36 godzin miesięcznie - powyżej 7 dzieci – do 48 godzin miesięcznie 2023r. - 40min./dzień/1 dziecko
3.1.2	w szczególnie uzasadnionych przypadkach (zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich)	Art. 57 ust. 2	6.221,00	6.604,38	0,00	fakultatywnie wysokość wynagrodzenia określana jest w umowie
3.2.	Na wniosek prowadzącego rodzinny dom dziecka					
3.2.1	Osoba zajmująca się opieką lub wychowaniem dzieci	Art. 64 ust. 1	16.169,00	34.063,00	90.860,00	obligatoryjnie w rodzinnym domu dziecka wysokość wynagrodzenia określana w umowie (godz./tydz.) – stawka najniższa krajowa 2021r.-2022r.: - od 5 do 6 dzieci – do 36 godzin miesięcznie / - powyżej 7 dzieci - do 48 godzin miesięcznie 2023r. - 40min./dzień/1 dziecko – stawka???
Pomoc dla osób usamodzielnianych						
4.	Pomoc dla osoby usamodzielnianej, z tego:	Art. 140 ust. 1	196.692,00	212.307,00	158.992,00	obligatoryjne, na wniosek osoby usamodzielnianej
4.1.	na kontynuowanie nauki	Art. 146 ust. 2	154.570,87	165.524,00	120.115,00	nie mniej niż 566 zł (2021r.), 595 zł (2022r.) i 681 zł (2023r.) miesięcznie, a w szczególnych przypadkach 1.000 zł miesięcznie
4.2.	na usamodzielnienie	Art. 149 ust. 1 pkt 2	25.752,00	41.698,00	29.454,00	1. w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną – nie mniej niż 3.720 zł (2021r.), 3.921 zł (2022r.) i 4486 zł (2023r.), jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat; 2. w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinny dom dziecka: a) nie mniej niż 7.458 zł (2021r.), 7.839 zł (2022r.) i 8.968 zł (2023r.) - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat, b) nie mniej niż 3.730 zł (2021r.), 3.921 zł (2022r.) i 4486 zł (2023r.) - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat, c) nie mniej niż 1.865 zł (2021r.), 1.961 zł (2022r.) i 2244 zł (2023r.) - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku
4.3.	na zagospodarowanie	Art. 150 ust. 1	6.662,00	5.085,00	9.423,00	- wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia, w wysokości nie niższej niż 1.695 zł (2021r.), 1.782 zł (2022r.) i 2.039 zł (2023r.), a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3.390 zł (2021r.), 3.563 zł (2022r.) i 4.077 zł (2023r.) - może być przyznana w formie rzeczowej
4.4.	w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	Art. 140 ust. 1 pkt 2 lit. a	0,00	0,00	0,00	obligatoryjne
4.5.	w uzyskaniu zatrudnienia	Art. 140 ust. 1 pkt 2 lit. b	0,00	0,00	0,00	obligatoryjne

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych źródłowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

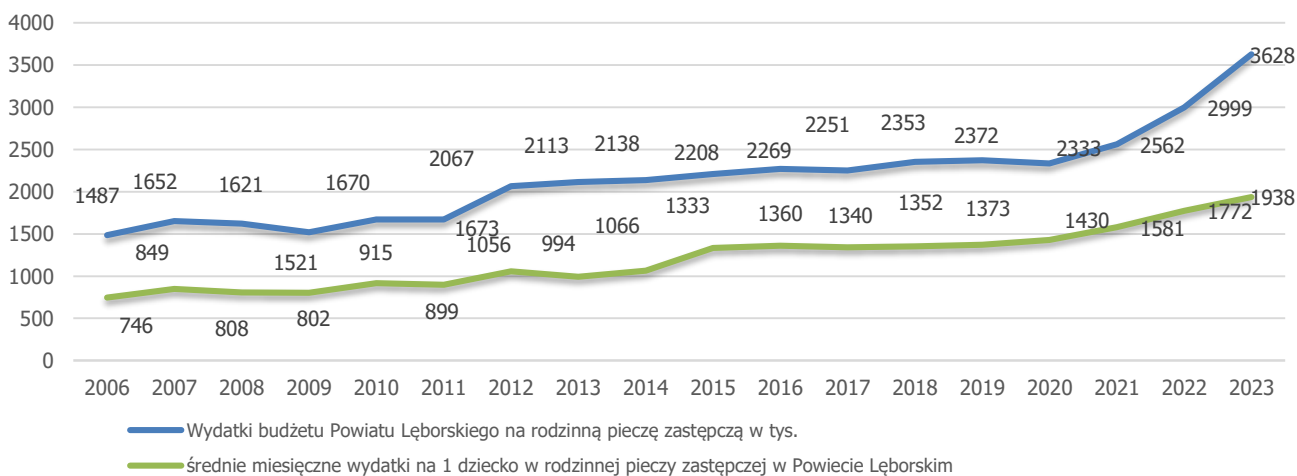
Powiat, wykonując zadania z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej, ponosi wydatki na świadczenia i dodatki obligatoryjne oraz fakultatywne, a także wynagrodzenia opiekunów zastępczych dzieci pełniących swoje funkcje zawodowo. W powiecie lęborskim wysokość środków przeznaczonych na te cele w ostatnim dziesięcioleciu stale wzrastała, co spowodowane było przede wszystkim rozwojem form rodzinnych opieki i wychowania, a także rozwojem usług społecznych wspierających osoby objęte systemem pieczy zastępczej oraz wzrostem ich cen, a także ustawowym wzrostem wysokości świadczeń i wynagrodzeń. Trend ten, przy uwzględnieniu wydatków poza budżetowych w ramach wdrażanych projektów na rzecz pieczy zastępczej, przedstawia się w poniższej tabeli i wykresie.

Tabela 8. Wydatki z budżetu powiatu lęborskiego na rodzinną pieczę zastępczą oraz średnie miesięczne wydatki na dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2006 - 2023

Wyszczególnienie	Rok																	
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wydatki budżetu powiatu na rodzinną pieczę zastępczą (w tys. zł)	1.487	1.652	1.621	1.521	1.670	1.673	2.067	2.113	2.138	2.208	2.269	2.251	2.353	2.372	2.333	2.562	2.999	3.628
Średnie wydatki miesięczne na 1 dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej (w zł)	746	849	808	802	915	899	1.056	994	1.066	1.333	1.360	1.340	1.352	1.373	1.430	1.581	1.772	1.938

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2023.

Wykres 4. Wydatki z budżetu powiatu lęborskiego na rodziny zastępcze oraz średnie miesięczne wydatki na dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2006 - 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2023.

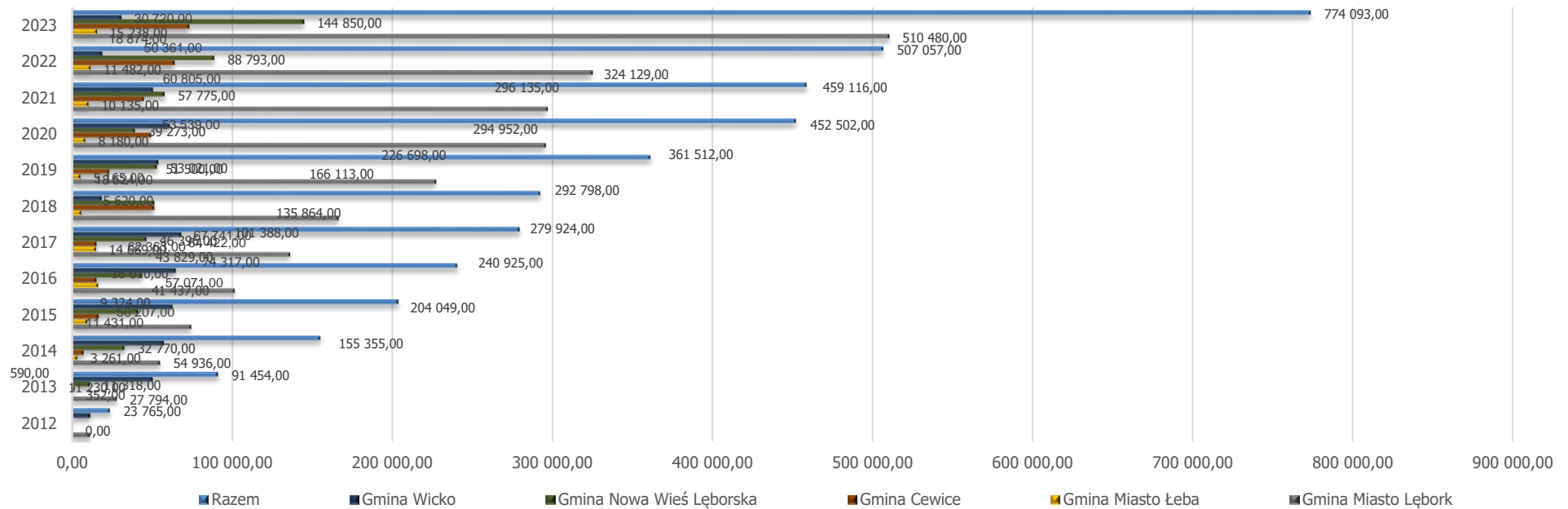
W powiecie lęborskim wysokość środków przeznaczonych na funkcjonowanie w ostatnim dziesięcioleciu stale wzrasta, przy jednoczesnym wzroście średnich miesięcznych wydatków na 1 dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej – w 2023 roku o 21%. Taki stan wynika przede wszystkim z ustawowego wzrostu wysokości świadczeń i wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Zmiana przepisów prawnych przyjętych w II kwartale roku sprawozdawczego wskazuje, iż taki stan utrzyma się w kolejnych latach, jako jeden z elementów strategii deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej (uchwała Nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 roku) (M.P. z 2022 roku, poz. 767).

Tabela 9. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego po dniu 1 stycznia 2012 roku w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2023

x	Rok																							
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
Gmina	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł
Gmina Miasto Lębork	10	11.230	13	27.794	28	54.936	29	74.317	28	101.388	44	135.864	53	166.113	53	226.698	65	294.952	55	296.135	72	324.129	90	510.480
Gmina Miasto Łeba	0	0	1	352	1	3.261	3	9.324	3	16.010	2	14.669	3	5.620	3	5.165	3	8.180	3	10.135	3	11.482	3	15.238
Gmina Cewice	1	514	3	1.783	6	7.317	6	16.608	8	15.276	7	15.254	8	51.041	7	23.089	9	49.292	10	44.709	9	63.759	15	72.805
Gmina Nowa Wieś Lęborska	1	590	9	11.318	13	32.770	13	41.437	8	43.829	7	46.396	11	51.500	10	53.021	9	39.273	12	57.775	25	88.793	20	144.850
Gmina Wicko	16	11.431	18	50.207	15	57.071	14	62.363	13	64.422	14	67.741	7	18.524	14	53.539	14	60.805	6	50.361	7	18.874	9	30.720
Razem	28	23.766	44	91.456	63	155.347	65	204.051	60	240.925	74	279.924	82	292.798	87	361.512	100	452.502	86	459.116	116	507.057	137	774.093

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2023.

Wykres 5. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego po dniu 1 stycznia 2012 roku w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2023 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2023.

Za pobyt dziecka w pieczy zastępczej opłatę ponoszą także rodzice. W 2023 roku wydawano decyzje w sprawie odpłatności osób zobowiązanych. Łącznie wydano 286 decyzji administracyjnych w tej sprawie, w tym 9 decyzji ustalających odpłatność za pobyt dziecka w spokrewnionej rodzinie zastępczej.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku wytaczał powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych w przypadku dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej po upływie roku. Łącznie wystąpiono z powództwami dla 21 małoletnich. W okresie sprawozdawczym sąd zasądził alimenty w 20 przypadkach, w kwotach od 100zł do 500zł, w 2 przypadkach oddalono powództwo, ze względu na pobyt rodziców w areszcie śledczym lub zakładzie karnym.

Celem przedstawienia rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu lęborskiego, wskazuje się dane statystyczne tego obszaru w ujęciu ilości dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w ciągu całego roku, jak również ich stan na koniec roku. Podaje się także ilość rodzin zastępczych, w których małoletni ci przebywali zarówno w ciągu roku, jak też wg stanu na 31 grudnia danego roku. W całym okresie sprawozdawczym 2023 roku na terenie powiatu lęborskiego funkcjonowało 91 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 156 dzieci. Według stanu na dzień 31.12.2023 roku w powiecie lęborskim istniało 79 rodzin zastępczych, a w nich umieszczonych było 135 dzieci. Łącznie wydatki z budżetu powiatu na funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 roku wynosiły 3.628.230,55 zł.

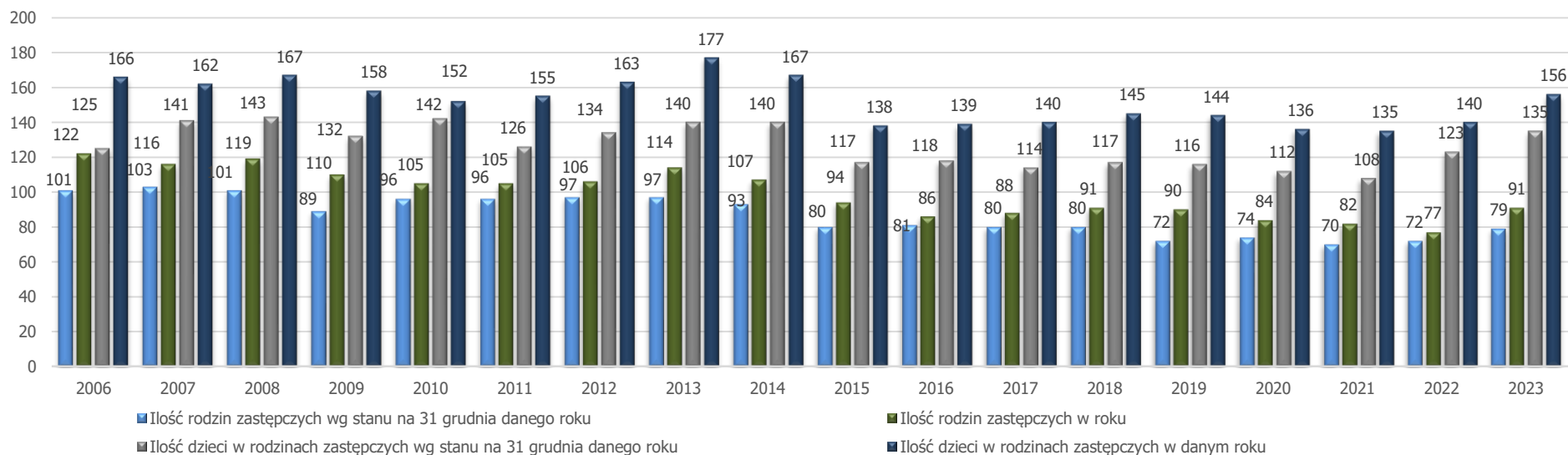
Celem obrazowania stanu rodzicielstwa zastępczego w powiecie lęborskim w ostatnich latach przedstawia się tabelę i wykres dotyczący ilości dzieci w rodzinach zastępczych i rodzin zastępczych w latach 2012 - 2023.

Tabela 10. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych w powiecie lęborskim w latach 2006 – 2023

Wyszczególnienie	Rok																	
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rodziny zastępcze wg stanu na 31.12.	101	103	101	89	96	96	97	97	93	80	81	80	80	72	74	70	72	79
Rodziny zastępcze w roku	122	116	119	110	105	105	106	114	107	94	86	88	91	90	84	82	77	91
Dzieci w rodzinach zastępczych wg stanu na 31.12.	125	141	143	132	142	126	134	140	140	117	118	114	117	116	112	108	123	135
Dzieci w rodzinach zastępczych w roku	166	162	167	158	152	155	163	177	167	138	139	140	145	144	136	135	141	156
Średnia ilość dzieci w rodzinach zastępczych w danym roku	1,36	1,40	1,40	1,44	1,45	1,48	1,54	1,55	1,56	1,47	1,62	1,59	1,59	1,60	1,62	1,64	1,83	1,71

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2023.

Wykres 6. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych w powiecie lęborskim w latach 2006 – 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2023.

Spośród funkcjonujących na dzień 31 grudnia 2023 roku w powiecie lęborskim rodzin zastępczych, przedstawia się w poniższej tabeli, ilości rodzin i dzieci w nich umieszczonych.

Tabela 11. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej w powiecie lęborskim w latach 2012 – 2023 (wg stanu na 31 grudnia danego roku)

x	Rok																							
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci
Rodziny zastępcze ogółem, w tym:	97	134	97	140	93	140	80	117	81	118	80	114	80	117	72	116	76	112	70	108	72	123	79	135
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	5	15	7	21	8	25	8	18	8	21	11	24	11	24	10	34	9	27	9	35	10	45	10	47
-zawodowe	3	11	5	17	6	18	4	10	4	13	5	8	5	11	6	17	4	7	6	18	6	19	6	20
-RDD*	0	0	0	0	1	5	1	3	1	3	3	11	3	7	2	13	3	17	2	14	3	23	4	27
-pogotowie	2	4	2	4	1	2	3	5	3	5	3	5	3	6	2	4	2	3	1	3	1	3	1	4
-specjalistycz.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rodziny zastępcze niezawodowe	34	52	34	47	31	43	26	37	27	37	24	32	22	31	16	22	16	20	16	17	15	15	6	19
Rodziny zastępcze spokrewnione	58	67	56	72	54	72	46	62	46	60	45	58	47	62	46	60	51	65	45	56	47	63	4	69

*RDD rozumiane jako zawodowa forma pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2023.

W okresie sprawozdawczym w 2023 roku na mocy postanowienia sądu rodzinnego powstało 19 nowych rodzin zastępczych, a liczba dzieci umieszczanych w rodzinnych formach pieczy zastępczej wyniosła 45, z czego 9 dzieci umieszczano w innych rodzinnych formach pieczy zastępczej. Pierwszorazowo umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej 33 wychowanków, 3 dzieci umieszczono po raz kolejny – ponownie z domu rodzinnego. 1 rodzina zastępcza zawodowa została przekształcona na rodzinny dom dziecka. W całym 2023 roku natomiast funkcjonowało 91 rodzin zastępczych, w których przebywało 156 dzieci. Łącznie w ciągu całego okresu sprawozdawczego umieszczonych było: 33 dzieci w 4 rodzinnych domach dziecka, 29 dzieci w 7 rodzinach zastępczych zawodowych, w tym 10 dzieci w jednej rodzinie pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego oraz 21 dzieci w 24 rodzinach zastępczych niezawodowych i 73 dzieci w 56 rodzinach zastępczych spokrewnionych.

W 2023 roku na terenie powiatu lęborskiego miało miejsce pięć interwencyjnych umieszczeń dziecka na mocy art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i w wyniku interwencji funkcjonariuszy policji, tj. w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie. W związku z powyższym 6 dzieci umieszczono w zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i 2 w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Wszystkim dzieciom w rodzinach zastępczych przyznane było comiesięczne świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, (w łącznej kwocie 1.640.861,00 zł), a w przypadku dzieci niepełnosprawnych także dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka po 239,00 zł, zaś od 01.06.2023 roku w kwocie po 274,00 zł (w łącznej kwocie 115.561,00 zł.)

Dyrektor PCPR, z upoważnienia starosty właściwego dla miejsca zamieszkania rodziny zastępczej, udzielał dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych w drodze decyzji administracyjnych świadczeń na pokrycie kosztów ich utrzymania w minimalnej ustawowej wysokości.

Podstawę ustalenia w/w świadczeń od 2012 roku stanowi art. 80 i 81 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym jest to świadczenie obowiązkowe, w wysokości:

- w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej – nie mniej niż 785,00 zł, zaś od 01.06.2023 roku – 899,00 zł;
- w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinie zastępczej niezawodowej – nie mniej niż 1.189,00 zł, zaś od 01.06.2023 roku – 1.361,00 zł;
- dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka – nie mniej niż – 239,00 zł, zaś od 01.06.2023 roku – 274,00 zł.
- 13 rodzinom dla umieszczanych 21 podopiecznych wypłacono jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka na łączną kwotę 30.806,00 zł.

W 2023 roku łącznie 7 dzieci z powiatu lęborskiego przebywało w 7 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. Powiat z tego tytułu poniósł wydatki w wysokości 122.073,40 zł. Natomiast w 8 rodzinach zastępczych powiatu lęborskiego przebywało 10 dzieci z innych powiatów.

Rodziną pieczę zastępczą opuściło w 2023 roku łącznie 24 dzieci z 14 rodzin, z tego 11 rodzin zastępczych rozwiązano. Wśród wychowanków opuszczających rodziną pieczę zastępczą: 13 dzieci powróciło do rodziny naturalnej, 1 dziecko umieszczono w placówce opiekuńczo-wychowawczej, 2 dzieci zostało adoptowanych, 7 wychowanków usamodzielniało się, natomiast 10 dzieci zostało umieszczonych w innej rodzinie zastępczej.

Tabela 12. Liczba dzieci opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej w latach 2012-2023

Wyszczególnienie	Rok											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba rodzin zastępczych rozwiązanych	5	17	12	7	4	8	8	18	12	12	7	11
Liczba dzieci opuszczających rodziny zastępcze, w tym:	15	21	26	36	22	31	25	31	45	39	25	24
do domu rodzinnego	3	5	4	7	6	5	6	7	8	9	9	13
do rodziny zastępczej	-	1	4	2	1	3	-	7	16	12	4	1
do adopcji	5	3	7	14	3	9	7	3	6	8	2	2
do domu pomocy społecznej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
do instytucjonalnej placówki	2	1	2	1	2	1	1	-	3	2	3	1
program usamodzielnienia	6	11	9	12	10	11	11	13	12	8	7	7

Zródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2023.

III.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

W okresie sprawozdawczym (od 01.01.2012 roku), zadania z zakresu zabezpieczenia opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, określone były w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy oraz w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W obszarach pieczy zastępczej, pracownicy Zespołu ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń prowadzą sprawy dotyczące przede wszystkim zadań w zakresie zapewnienia pieczy zastępczej w formach instytucjonalnych, świadczeń w zakresie pieczy zastępczej i usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą, m.in. rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze.

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie pieczy instytucjonalnej w 2023 roku realizowało:
- kierowanie dzieci, za które powiat jest zobowiązany do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie, do placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez powiat lęborski, a także występowanie z wnioskami do innych powiatów o umieszczenie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów,
  - zawierania porozumień w sprawie zapewnienia opieki i wychowania dzieciom z terenu powiatu lęborskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, na terenie innego powiatu oraz dzieciom z terenu innych powiatów w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu lęborskiego, a także ponoszenia wydatków z tym związanych; realizacji tych porozumień, w tym także wystawianie not księgowych;
  - zawieranie porozumień w sprawie zwrotu wydatków należnych powiatowi lęborskiemu od gmin w związku z pobytem dziecka w pieczy zastępczej; realizacja tych porozumień, w tym także wystawianie not księgowych;
  - ustalanie wysokości opłat osób zobowiązanych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, jej umorzenia, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty, wydawanie decyzji administracyjnych w tym zakresie;
  - przyjęcia dziecka z terenu innego powiatu do placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu lęborskiego.

W 2023 roku gminy partycypowały w ponoszeniu wydatków na dzieci umieszczone po 1 stycznia 2012 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wysokość współfinansowania określona jest na poziomie odpowiednio 10% średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy, 30% w drugim roku i 50% w trzecim i następnych latach. Zawarte ze wszystkimi gminami z terenu powiatu lęborskiego (Lębork, Łeba, Cewice, Nowa Wieś Lęborska, Wicko) porozumienia, określają zasady zwrotu tych wydatków zarówno w zakresie pieczy rodzinnej jak instytucjonalnej.

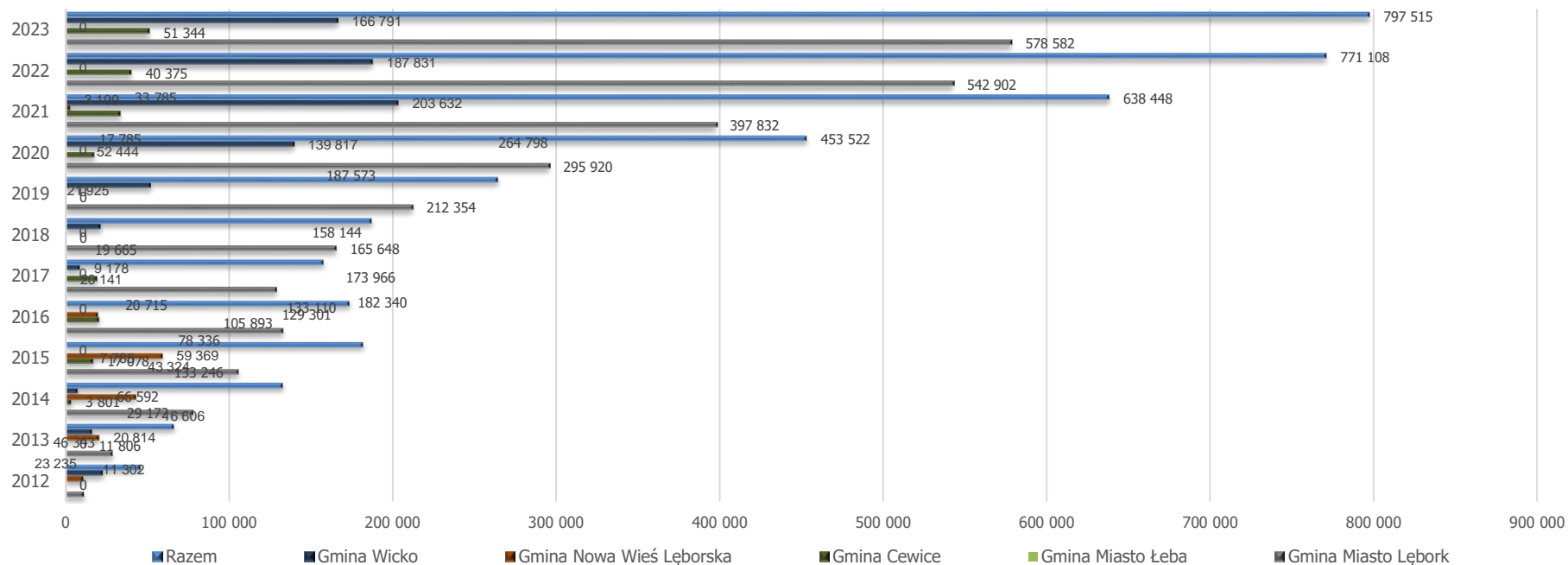
Wysokość tego współfinansowania za 2023 rok dotyczące pieczy instytucjonalnej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012-2023

x	Rok																							
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
Gmina	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł	Łączna ilość dzieci	Łączna kwota w zł
Gmina Miasto Lębork	6	11.806	7	29.172	9	78.336	7	105.893	9	133.110	13	129.301	15	165.648	14	212.354	16	295.920	19	397.832	20	542.902	21	578.582
Gmina Miasto Łeba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	797
Gmina Cewice	0	0	0	0	1	3.801	3	17.078	1	20.715	1	19.665	0	0	0	0	1	17.785	2	33.785	3	40.375	2	51.344
Gmina Nowa Wieś Lęborska	6	11.302	6	20.814	4	43.324	4	59.369	3	20.141	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.199	0	0	0	0
Gmina Wicko	7	23.235	3	16.606	1	7.785	0	0	0	0	3	9.178	2	21.925	5	52.444	6	139.817	7	203.632	8	187.831	8	166.791
Razem	19	46.345	16	66.593	15	133.249	14	182.341	13	173.966	17	158.146	17	187.574	18	264.798	23	453.522	29	638.446	31	771.108	32	797.515

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2023

Wykres 7. Współfinansowanie przez gminy pobytu dziecka umieszczonego po dniu 1 stycznia 2012 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2023.

W powiecie lęborskim pieczę instytucjonalną stanowią placówki opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego – Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i łączącej funkcję socjalizacyjną z miejscem interwencyjnym – Dom dla Dzieci „SIEDLISKO”. Placówki te powstały w wyniku przekształcenia Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Lęborku na mocy uchwały Nr XIX/150/2020 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 25 czerwca 2020 roku w sprawie przekształcenia Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Lęborku w placówki opiekuńczo-wychowawcze Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i Dom dla Dzieci „SIEDLISKO”, zapewnienia wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej, organizacyjnej i specjalistycznej tych placówek przez Centrum Obsługi Domów dla Dzieci.

Wojewoda Pomorski zezwolił Powiatowi Lęborskiemu w dniu 27 sierpnia 2020 roku na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego o nazwie Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” w obiekcie przy ul. Ogrodowej 8C w Nowej Wsi Lęborskiej, która posiada 14 miejsc oraz placówki opiekuńczo-wychowawczej łączącej zadania placówki typu socjalizacyjnego i interwencyjnego o nazwie Dom dla Dzieci „SIEDLISKO” w obiekcie przy ul. Ogrodowej 8D w Nowej Wsi Lęborskiej, która posiada 14 miejsc, w tym 13 miejsc typu socjalizacyjnego i 1 miejsce typu interwencyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku w w/w placówkach w Nowej Wsi Lęborskiej, przebywało 27 wychowanków (w tym 20 dzieci z terenu powiatu lęborskiego, 1 dziecko z terenu powiatu starogardzkiego, 1 dziecko z powiatu puckiego, 4 dzieci z powiatu tczewskiego, 1 dziecko z interwencji z powiatu kartuskiego). Łącznie w okresie sprawozdawczym w placówkach tych przebywało 36 wychowanków.

Głównymi powodami umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim były:

- uzależnienie rodziców – od alkoholu,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- długotrwała lub ciężka choroba rodziców;
- przemocy w rodzinie.

Nie odnotowano natomiast umieszczeń dzieci w placówce z powodu sieroctwa, ubóstwa czy pobytu za granicą rodziców.

Celem porównania funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej na przestrzeni ostatnich lat przedstawia się ilość wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i wszystkich miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie lęborskim w latach 2006 - 2023.

*Tabela 14. Wychowankowie pieczy instytucjonalnej
w powiecie lęborskim w latach 2006 – 2023 wg stanu na 31 grudnia danego roku*

Wyszczególnienie	Rok																	
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość wychowanków w pieczy instytucjonalnej	118	111	97	98	74	69	47	24	34	30	30	30	28	25	26	26	26	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2023.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku wytaczał powództwo o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych w przypadku dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2023 roku wystąpiono z powództwem wobec 4 dzieci. W poprzednim roku sąd zasądził alimenty w kwotach od 200,00 do 500,00 zł miesięcznie.

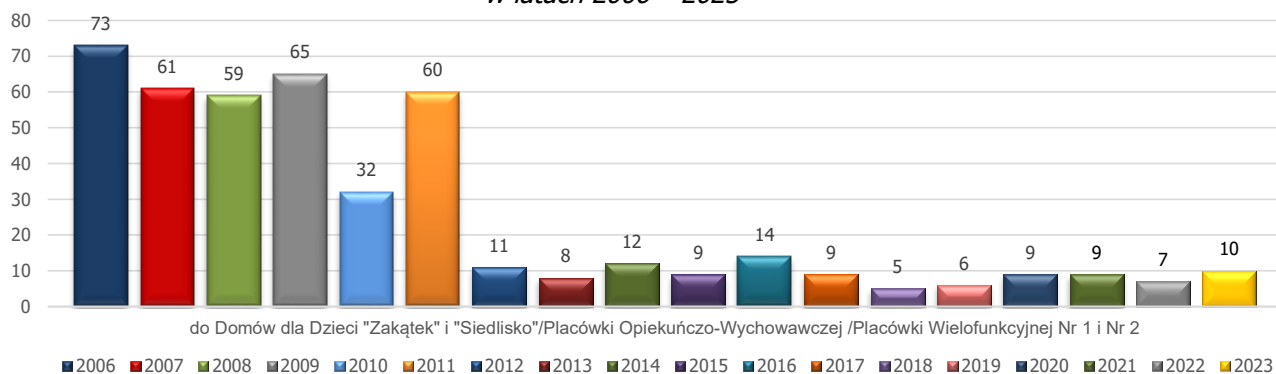
W okresie sprawozdawczym wydano ogółem 10 skierowań dzieci do pieczy instytucjonalnej, w tym: 3 z powiatu lęborskiego, 2 z powiatu wejherowskiego nie zostały zrealizowane, 4 z powiatu puckiego i 1 z powiatu tczewskiego oraz 2 osoby małoletnie zostały umieszczone interwencyjnie (bez skierowania). W celu przedstawienia ilości wydanych skierowań do instytucjonalnej pieczy zastępczej w ostatnich latach przedstawiono poniższą tabelę, uwzględniającą przyjęcia dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w latach 2006 – 2023 w powiecie lęborskim.

Tabela 15. Skierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej powiatu lęborskiego w latach 2012 – 2023

Wyszczególnienie	Rok											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	2021	2022	2023
Ilość wydanych skierowań dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej powiatu lęborskiego w danym roku (do Domów dla Dzieci „ZAKĄTEK” i „SIEDLIŚKO” / do 31.08.2020r.-Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Lęborku)	11	8	12	9	14	9	5	6	9	9	7	10

*bez uwzględnienia skierowań wydanych w związku z przekształceniem Placówki w Domy dla Dzieci „ZAKĄTEK” i „SIEDLIŚKO”.
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2023

Wykres 8. Skierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej powiatu lęborskiego w latach 2006 – 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2023.

Zgodnie z obowiązującym w obszarze polityki społecznej dążeniem do deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, kładzie się nacisk na rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, ale przede wszystkim na kwestię umieszczenia dzieci poza rodziną generacyjną tylko w ostateczności i po wyczerpaniu wszelkich środków i działań. Wciąż jednak brak chętnych kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej, co uwarunkowane jest medialnym i społecznym niezrozumieniem pełnienia tej ważnej i trudnej roli oraz niedofinansowaniem obszarów społecznych w tym zakresie. Występuje więc potrzeba zapewnienia miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej na dotychczasowym poziomie przy jednoczesnym zintensyfikowaniu działań w zakresie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym w placówkach poza powiatem lęborskim przebywało łącznie 5 dzieci z naszego powiatu, w tym w 2023 roku umieszczono interwencyjne 1 dziecko w placówce interwencyjnej poza powiatem. W placówkach tych przebywało: w Placówce Regionalnej w Gdańsku – 1 dziecko, w Placówce Socjalizacyjnej w Człuchowie – 3 dzieci. Z tytułu pobytu naszych dzieci umieszczonych w placówkach na terenach innych powiatów, wydatki powiatu wynosiły łącznie 246.295,36 zł.

Instytucjonalną pieczę zastępczą w ostatnim roku opuściło łącznie 11 wychowanków, w tym 6 usamodzielniało się, 3 wychowanków powróciło do rodziny naturalnej, 1 małoletni został umieszczony

w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 1 małoletni został umieszczony w domu pomocy społecznej. Nie przeprowadzono w 2023 roku przysposobienia wychowanków.

Tabela 16. Liczba dzieci opuszczających instytucjonalne formy pieczy zastępczej w latach 2012-2023

Wyszczególnienie	Rok											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba dzieci opuszczających placówkę opiekuńczo-wychowawczą, w tym:	33	31	4	11	15	9	8	7	6	8	5	11
do domu rodzinnego	3	5	1	2	6	3	3	-	2	1	1	3
do rodziny zastępczej	6	1	-	2	3	-	-	-	1	-	1	1
do adopcji	18	17	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
do domu pomocy społecznej	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1
do instytucjonalnej - innej placówki	1	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-
program usamodzielnienia	5	8	2	7	6	5	5	5	3	5	3	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2023.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2023 w całodobowych placówkach opiekuńczo - wychowawczych powiatu lęborskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Stan zatrudnienia w placówkach opiekuńczo – wychowawczych powiatu lęborskiego według stanu na 31 grudnia

Wyszczególnienie	Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” i Dom dla Dzieci „SIEDLISKO” Centrum Obsługi Domów dla Dzieci			
	rok			
	2020	2021	2022	2023
Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia	25	24	24	22
w tym zajmujących się opieką i wychowaniem	14	12	12	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2020 – 2023.

Dochody z tytułu odpłatności za pobyt dzieci pochodzących spoza powiatu lęborskiego w 2023 roku wyniosły łącznie: 409.240,89 zł, w tym: Powiat Starogardzki: 145.674,55 zł, Powiat Gdański: 24.631,50 zł i Powiat Kartuski: 8.961,96 zł, Powiat Pucki – 55.564,20 zł, Powiat Tczewski – 174.348,68zł. Wydatki Placówek w 202 roku wyniosły łącznie 2.315.015,44 zł.

Średni miesięczny koszt utrzymania jednego dziecka na rok 2023 wyniósł w Domu dla Dzieci „ZAKĄTEK” – 6.608,41 zł i Domu dla Dzieci „SIEDLISKO” - 7.717,25 zł.

Placówki w 2023 roku realizowały, jako jeden z siedmiu podmiotów – partnerów wdrożenia projektu powiatu lęborskiego pn. *Centrum Usług Społecznych w Powiecie Lęborskim*. Placówki odpowiedzialne były za zadanie 6 - *Realizacja indywidualnej ścieżki reintegracji przez uczestników projektu-rozwój usług społecznych realizowanych przez Placówkę*. W ramach tego zadania projekt skierowany był do 28 osób – uczestników Projektu oraz do osób z ich otoczenia. Projekt obejmował m.in. takie dodatkowe przedsięwzięcia na rzecz podopiecznych jak:

- wsparcie organizacji czasu wolnego – kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży,
- diagnozy i wytyczne do terapii,
- usługi zdrowotne – konsultacje i poradnictwo specjalistyczne,
- zajęcia animacyjne,
- udział w ogólnodostępnych zajęciach alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- zajęcia edukacyjne – korepetycje przedmiotowe.

Łączna wartość tego zadania Placówek to 386.600,00 zł i były one wykorzystane w okresie od 01.2020 roku do 31.10.2023 roku.

III.3. Usamodzielnianie wychowanków opuszczających pieczę zastępczą

W 2023 roku w ramach procesu usamodzielnienia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą rodzinną i instytucjonalną, pochodzących z terenu powiatu lęborskiego obowiązywały następujące źródła i podstawy prawne i regulacje:

- *przepisy prawne*: osoby usamodzielniane opuszczające pieczę zastępczą – ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej / osoby usamodzielniane opuszczające placówki z ustawy o pomocy społecznej - ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 roku w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie;
- *przepisy prawa lokalnego*: BIP Powiatu Lęborskiego (<https://powiatleborski.bip.gov.pl>) – uchwała nr 363/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 września 2021 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim oraz uchwała nr 571/2023 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 sierpnia 2023 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomocy dla osób usamodzielnianych w Powiecie Lęborskim – załącznik nr 10 Zasady przyznawania dla osób usamodzielnianych pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie;
- uregulowania wewnętrzne w PCPR w Lęborku: BIP PCPR w Lęborku (https://pcpr_lebork.bip.gov.pl/) – Zarządzenia nr 20/2021 Kierownika PCPR w Lęborku z dnia 15 września 2021 roku w sprawie wprowadzenia wzorów dokumentów wykorzystywanych w Dziale Pieczy Zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku – załącznik 16 (16a-16g) – Usamodzielnianie wychowanków oraz zarządzenie nr 4/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie wprowadzenia wzorów dokumentów wykorzystywanych w Dziale Pieczy Zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w tym samym zakresie;
- informator dla osób usamodzielnianych dostępny w siedzibie jednostki oraz na stronie www.pcpriblebork.pl (zakładka OSOBY USAMODZIELNIANE),
- informacje o realizowanych projektach – formach wsparcia dostępne w siedzibie jednostki oraz na stronie www.pcpriblebork.pl (zakładka PROJEKTY PROGRAMY),

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo–terapeutyczną, zwanej „osobą usamodzielnianą”, która umieszczona została w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu:

przyznaje się pomoc na:

1. kontynuowanie nauki – (wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej),
2. usamodzielnienie – (wniosek o przyznanie pomocy na usamodzielnienie osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej),

3. zagospodarowanie – (wniosek o przyznanie pomocy na zagospodarowanie osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej)

udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych
- zatrudnienia

Osobie usamodzielnianej zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 3 lat – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną,
- 1 roku – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie pisemnego wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia i zaakceptowanego opiekuna usamodzielnienia.

Opiekun usamodzielnienia jest wskazywany przez osobę usamodzielnianą co najmniej rok przed uzyskaniem pełnoletności przez osobę usamodzielnianą. Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, w uczelni, na kursach, jeżeli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego, przysługuje w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego – wynosiła w 2023 roku:

- nie mniej niż 595,00 zł, zaś od 01.06.2023 roku – 681,00 zł
- w przypadku, gdy osoba usamodzielniana uczy się w szkole ogólnodostępnej, w systemie dziennym, a jej dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych, po analizie sytuacji osobistej i pozytywnej opinii opiekuna usamodzielnienia oraz pracownika Działu Pieczy Zastępczej, może być przyznana w wysokości do 1.300,00 zł,

Pomoc na kontynuowanie nauki nie przysługuje, gdy osoba usamodzielniana:

- kontynuuje naukę w szkole ponadgimnazjalnej lub uczelni, która zapewnia nieodpłatną naukę i nieodpłatne pełne utrzymanie,
- trzykrotnie zmieniła szkołę, zakład kształcenia nauczycieli lub uczelnię, kurs lub przygotowanie do wykonywania zawodu na tym samym poziomie kształcenia, bez uzasadnionych powodów,
- została umieszczona w zakładzie karnym.

Pomocy na usamodzielnienie:

Pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona jednorazowo lub w ratach, w zależności od ustaleń indywidualnego programu usamodzielnienia, nie później niż do ukończenia 26. roku życia. W przypadku, gdy osoba usamodzielniana otrzymuje pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki, tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach może być wypłacona w jej trakcie.

W wysokości:

- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną – nie mniej niż 3.921,00 zł, zaś od 01.06.2023 roku – 4.486,00 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat,
- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą:
  - nie mniej niż 7.839,00 zł, zaś od 01.06.2023 roku – 8.968,00 zł – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
  - nie mniej niż 3.921,00 zł, zaś od 01.06.2023 roku – 4.486,00 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
  - nie mniej niż 1.961,00 zł, zaś od 01.06.2023 roku – 2.244,00 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Pomocy na zagospodarowanie:

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia w wysokości nie niższej niż 1.782,00 zł, zaś od 01.06.2023 roku – 2.039,00 zł, z zastrzeżeniem, iż w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3.563,00 zł, zaś od 01.06.2023 roku – 4.077,00 zł.

Przyznanie lub odmowa przyznania pomocy dla osoby usamodzielnianej na kontynuację nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie następuje w formie decyzji administracyjnej.

Przyznania pomocy na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie lub na zagospodarowanie można odmówić w przypadku, gdy:

- istnieje uzasadnione przypuszczenie, że pomoc zostanie wykorzystana niezgodnie z celem, na jaki zostanie przyznana,
- osoba usamodzielniana przed osiągnięciem pełnoletności opuściła samowolnie pieczę zastępczą,
- osoba usamodzielniana porzuciła naukę umożliwiającą jej przygotowanie zawodowe i nie podejmuje zatrudnienia,
- stosunek pracy z osobą usamodzielnianą został rozwiązany bez wypowiedzenia z winy pracownika,
- osoba usamodzielniana bez uzasadnionej przyczyny uchyła się od podjęcia proponowanego jej zatrudnienia,
- osoba usamodzielniana została skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie precyzuje form pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, pozostawiając inicjatywę w tym zakresie podmiotom

zobowiązany do tej pomocy. Pomoc ta może przybrać w szczególności następujące formy: ułatwienie uzyskania mieszkania socjalnego z zasobów gminy, zapewnieniu konsultacji prawnej w zakresie spraw spadkowych lub podpisywania umów cywilno-prawnych na wynajem mieszkania, uzyskaniu prawa do uzyskania miejsca w mieszkaniu chronionym treningowym, uzyskaniu skierowania do całodobowej jednostki pomocy społecznej dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, całkowite lub częściowe pokrycie wydatków związanych z wynajmem pokoju w ramach środków usamodzielnienia, umożliwienie osobie usamodzielnianej uczącej się zamieszkania w bursie lub internacie do czasu ukończenia nauki.

Formę wsparcia dla osoby usamodzielnianej stanowi również mieszkanie chronione. Jest to forma pomocy społecznej przygotowująca pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagająca te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, wsparcie w mieszkaniu chronionym może być przyznane osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie opuszczającej pieczę zastępczą. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego. W Powiecie Lęborskim mieszkanie prowadzone jest przez PCPR w Lęborku.

W zakresie funkcjonowania mieszkania chronionego treningowego obowiązują:

- uchwała nr XX/159/2020 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 25 sierpnia 2020 roku w sprawie utworzenia w lokalu mieszkalnym wraz z udziałem w gruncie, stanowiącym mienie Powiatu Lęborskiego mieszkania chronionego treningowego dla osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą i ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w tym mieszkaniu,
- zarządzenie nr 33/2020 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 1 września 2020 roku w sprawie Regulaminu mieszkania chronionego treningowego przy PCPR w Lęborku.

W 2023 roku z miejsca w mieszkaniu chronionym korzystały łącznie 3 osoby, w tym jedna osoba 12 miesięcy, druga 4 miesiące i trzecia 6 miesięcy i nadal korzysta on z tej formy wsparcia osób usamodzielnianych.

Pomoc prawna i psychologiczna:

Osoba usamodzielniana może korzystać z nieodpłatnej pomocy i wsparcia specjalistów w PCPR w Lęborku oraz w instytucjach na terenie powiatu:

- poradnictwo psychologiczne,
- terapię (psychologa psychotraumatologa, terapeutę uzależnień, terapeutę w nurcie poznawczo-behawioralnym, systemowym – wsparcie innych terapeutów możemy zabezpieczyć wg zgłoszonych potrzeb),
- poradnictwo prawne.

Ponadto w Powiecie Lęborkiem realizowana jest nieodpłatna pomoc prawna - funkcjonują dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz jeden punkt nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego – w Lęborku, Nowej Wsi Lęborskiej oraz Łebie.

Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia:

Pomocy polega na wspieraniu wychowanka w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu odpowiedniego wykształcenia zgodnie z możliwościami i dążeniami. To także zachęcanie do udziału w szkoleniach aktywizujących, grupach wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków, wsparcie doradcy zawodowego, możliwość uczestnictwa w zajęciach indywidualnych i grupowych - warsztatów umiejętności społecznych (pomoc w sporządzeniu CV, listu motywacyjnego, poznanie zakresu możliwości i sposobu załatwiania spraw w banku, PUP, ZUS, US itp.), pokierowanie do Powiatowego Urzędu Pracy celem zarejestrowania się jako osoba bezrobotna. Dzięki rejestracji w PUP osoba usamodzielniana nabywa również prawa do ubezpieczenia zdrowotnego.

Ponadto w ramach aktywizacji zawodowej w powiecie lęborskim osoby usamodzielniane mogą skorzystać w ramach realizowanego projektu pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim oraz udzielanych organizacji pozarządowej grantów (realizowany przez PCPR w Lęborku oraz przez Regionalne Centrum Młodzieży w Lęborku z różnorodnych form wsparcia np. w formie wsparcia edukacyjnego czy też dofinansowania lub sfinansowania udziału w kursach lub szkoleniach podnoszących kompetencje lub kwalifikacje zawodowe.

W 2023 roku w ramach procesu usamodzielniania wychowanków pochodzących z terenu naszego powiatu opuszczających rodzinną pieczę zastępczą realizowano zadania w zakresie pomocy na usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem:

- naukę kontynuowało 21 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych. Wszyscy otrzymywali comiesięczną pomoc na kontynuowanie nauki. Łączne wydatki na ten cel w 2023 roku wyniosły 120.115,00 zł.,
- jednorazową pomoc na usamodzielnienie wypłacono w 2023 roku 6 osobom w łącznej kwocie 29.454,00 zł, zaś
- na zagospodarowanie udzielono wsparcia 4 pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych w łącznej kwocie 9.423,00 zł.

W 2023 roku w ramach procesu usamodzielniania wychowanków pochodzących z terenu naszego powiatu opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą – całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, realizowano zadania w zakresie pomocy na usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem dla 5 wychowanków:

- pomoc na kontynuowanie nauki otrzymywało 3 wychowanków w łącznej wysokości 5.950,00 zł,
- pomoc na usamodzielnienie wypłacono 1 wychowance w wysokości 1.961,00 zł zaś
- pomoc na zagospodarowanie wypłacono 1 wychowance w wysokości 1.782,00 zł.

III.4. Projekty na rzecz rozwoju usług społecznych - wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

III.4.1. Projekt pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim* – w zakresie pieczy zastępczej

PCPR realizowało jako jeden z siedmiu podmiotów – partnerów projekt powiatu lęborskiego pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborski*. Nasza jednostka odpowiedzialna jest za *zadanie 1 - Realizacja indywidualnej ścieżki reintegracji przez uczestników projektu-rozwoj usług społecznych realizowanych przez PCPR W Lęborku*. W ramach tego zadania PCPR w Lęborku Projekt objął wsparciem łącznie 212 osób – Uczestników Projektu oraz do osób z ich otoczenia – rodzin uczestników Projektu z obszarów pieczy zastępczej. Projekt realizowany jest na rzecz następujących osób z grup docelowych w obszarach pieczy zastępczej:

- a) osoby przebywające w pieczy zastępczej – to osoby w wieku 0-25 roku życia, przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej z terenu Powiatu Lęborskiego,
- b) osoby usamodzielniane opuszczające pieczę zastępczą – to osoby w wieku 18-25 roku życia, usamodzielniane opuszczające rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą z naszego powiatu,
- c) opiekunowie zastępczy i rodzice naturalni – to osoby z naszego powiatu sprawujące rodzinną pieczę zastępczą (rodzice zastępczy rodzin spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych oraz prowadzący rodzinne domy dziecka, a także kandydaci na opiekunów zastępczych), a także rodzice naturalni małoletnich przebywających w pieczy zastępczej.

W zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej projekt PCPRu skierowany był do osób przebywających w pieczy zastępczej (w tym również osoby przebywające w pieczy zastępczej na warunkach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy) lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Projekt realizowany był w okresie 01.11.2020 – 31.10.2023. Łączna wartość projektu – Zadania 1 – PCPRu to 2.476.732,50 zł, w tym 2.205.796,71 zł dofinansowania i 270.936,27 zł wkład własny.

Ponadto, w ramach partnerstw w realizacji tego projektu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku współpracowało na rzecz wsparcia rodzin, w szczególności wychowanków pieczy zastępczej z Regionalnym Centrum Młodzieży, które realizowało wsparcie dedykowane do osób przebywających i opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej w wieku od 16 do 25 roku życia, gdzie zapewniane było m.in.: wsparcie mentora, psychologa, doradcy zawodowego, pakiety usamodzielnienia (w ramach kontraktów Robinsona), warsztaty letnie i zimowe, coaching, zajęcia integracyjne i inicjatywy społeczne. W ramach ww. projektu natomiast Polskie Towarzystwo Psychotraumatologii realizowało także na rzecz tej jednostki superwizję koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i osób wykonujących zadania w obszarach pieczy zastępczej.

Realizację poszczególnych działań na rzecz pieczy zastępczej w ramach projektu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Działania PCPR w Lęborku w zakresie pieczy zastępczej w ramach projektu pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim

NR PUNKTU/DZIAŁANIE PCPR w LĘBORKU	REALIZACJA ZADAŃ – DZIAŁANIA (w okresie realizacji projektu) – w ramach DPZ
poz. 1 Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne - konsultacje pedagogiczne	Konsultacje i poradnictwo pedagogiczne świadczone było w ramach projektu dla opiekunów zastępczych i ich podopiecznych oraz dla rodziców naturalnych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Spotkania te odbywały się w Punkcie Wsparcia Dziecka i Rodziny. Odbyły się 90 godzin konsultacji i poradnictwa. Wydatek w 2023 roku: 8 909,98 zł. Łącznie: 30.306,99 zł – 306 godz.
poz. 2 Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne konsultacje psychiatryczne	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne psychiatryczne dla osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej zrealizowano w okresie sprawozdawczym w ilości 60 godzin i objęło 36 osób - były to jednostkowe konsultacje i objęcie stałą opieką medyczną. Wydatek w 2023 roku: 21.000,00 zł. Łącznie: 63000,00 zł – 180 godz.
poz. 3 Konsultacje poradnictwo specjalistyczne konsultacje psychologiczne	Konsultacje i poradnictwo psychologiczne świadczone w ramach projektu to specjalistyczne wsparcie świadczone przez psychologa. Objęci byli tu oni pomocą psychoedukacyjną opiekunowie osób małoletnich dzieci przebywające w pieczy zastępczej. Zrealizowano – przez 1 psychologa - dla 10 osób - 22 godziny konsultacji i poradnictwa specjalistycznego. Wydatek łącznie: 3780,00 zł – 30 godz.
poz. 4 Terapie i mediacje-prowadzenie terapii dla dzieci przebywającej w pieczy i ich opiekunów-indywidualna	Terapia osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej oraz opiekunów zastępczych w okresie sprawozdawczym obejmowała: - terapię logopedyczną – 2 logopedów – 203 godz., - terapię fizjoterapeutyczną – 2 fizjoterapeutów – 155 godz. - terapię integracji sensorycznej – 20 godz., - terapię w formie hipoterapii dla małoletnich – 46 godz., - terapię biofeedback – 40 godz., - terapię doświadczeń traumatycznych opiekunów zastępczych – 17 godzin, - terapia neurotaktylna – 30 godz. Wydatek w 2023 roku: 52.150,00 zł. Łącznie: 237.610,00 zł - 483 godz.
poz. 5 Terapie i mediacje-prowadzenie terapii dla dzieci przebywającej w pieczy i ich opiekunów-grupowe ogólnodostępne	Zajęcia terapeutyczne grupowe, w ramach których realizowano wsparcie dla osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej: - trening umiejętności społecznych – 2 godz., - trening uwagi i pamięci oraz trening funkcji myślenia i pamięci z doskonaleniem technik uczenia się – 168 osobogodzin Wydatek w 2023: 4.164,00. Łącznie: 20.796,00 zł – 373 godz.
poz. 6 Diagnoza i wytyczne do terapii małoletnich przyjmowanych i przebywających w pieczy zastępczej	W ramach projektu dokonano następujących diagnoz: - psychofizyczne osób małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej i przebywających w pieczy zastępczej – 37 diagnoz, - FASD – 1 diagnozy - diagnoza QEEG – 1 diagnoza Wydatek w 2023 roku: 21.150,00 zł. Łącznie: 67.037,00 zł – 147 diagnoz
poz. 7 Superwizja osób wykonujących zadania związane z pieczą zastępczą	Realizowano superwizję opiekunów zastępczych w dwóch grupach - w podziale na opiekunów spokrewnionych i niezawodowych rodzin zastępczych (1 grupa) oraz opiekunów rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka (2 grupa). Sesje superwizyjne – indywidualne i grupowe mają na celu doskonalenie kompetencji, poszerzenie wiedzy i umiejętności osób wykonujących zadania w zakresie pieczy zastępczej, poprawę jakości świadczonych usług oraz nawiązanie przez te osoby relacji partnerskiej współpracy. Zrealizowano łącznie 42 godziny superwizji. Wydatek w 2023 roku: 9.240,00 zł – 42 godz. Łącznie: 28.600,00 zł – 130 godz.
poz. 8 Wsparcie opiekunów/usługa zdrowotna - konsultacje i poradnictwo specjalistyczne np. konsultacje stomatologiczne i neurologiczne	W ramach rozszerzenia dostępu do świadczonych usług zdrowotnych, tj. do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego – neurologicznego i stomatologicznego, w związku z zaobserwowaniem znaczącego wzrostu ilości dzieci objętych pieczą zastępczą, które wymagają wsparcia, konsultacji, diagnostyki oraz leczenia neurologicznego i stomatologicznego z uwagi na uszkodzenia układu nerwowego, zaburzenia natury sensorycznej, wysokie lub zaniżone napięcia mięśniowe, diagnostyki i wskazań do pracy i rehabilitacji dzieci z alkoholowym zespołem płodowym, deficytami w zakresie zaawansowanej próchnicy i wieloletnimi zaniedbaniami - podczas gdy na terenie powiatu lęborskiego nie przyjmuje żaden lekarz świadczący usługi jako neurolog dziecięcy w ramach NFZ. Łącznie dofinansowano 31 wizyty. Wydatek w 2023 roku: 1.628,05 zł. Łącznie: 7.592,05 zł – 50 szt.
poz. 9 Doradztwo zawodowe	Poradnictwo i konsultacje doradcy zawodowego było organizowane dla młodzieży przebywającej w rodzinnej pieczy zastępczej i osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze. Doradca zawodowy udzielił 9 godzin tego wsparcia dla 5 osób. Wydatek w 2023 roku: 900,00 zł – 9 godz. Łącznie: 3.300,00 zł – 33 godz.
poz. 10 Warsztaty kompetencji społecznych – poradnictwo indywidualne i grupowe	Rozwój usług wspierających osoby objęte pieczą zastępczą o charakterze społecznym - warsztaty kompetencji społecznych dla młodzieży przebywającej i opuszczającej pieczę zastępczą, zajęcia grupowe i indywidualne – poradnictwo. Spotkania organizowane cyklicznie co miesiąc m.in. w Urzędzie Miasta, Starostwie Powiatowym, na poczcie, w ZUS-ie, Urzędzie Skarbowym i innych instytucjach. W ramach warsztatów uczestnicy uczyli się także jak napisać list motywacyjny, podanie o pracę, podanie o mieszkanie, cv, czy też jak rozliczyć PIT. Wydatek w 2023 roku: 7.180,20 zł. Łącznie: 32.759,66 zł

poz. 11-12 Zakup materiałów do przeprowadzenia konsultacji, warsztatów i terapii	Dokonywano tych zakupów w początkowym etapie realizacji projektu – w 2022 roku nie było takiej konieczności wydatku. Wcześniej zakupiono dla uczestników materiały papiernicze – notesy, teczki, długopisy, segregatory, materiały do zajęć manualnych dla 210 uczestników, a w ramach kolejnego zadania testy diagnostyczne psychologiczne i pedagogiczne oraz materiały edukacyjne. Wydatek w 2023 roku: 1.846,14 zł i 1.460,71 zł. Łącznie: 6.781,76 zł i 1.928,03 zł
poz. 13 Zakup artykułów spożywczych na zajęcia grupowe, catering, na warsztaty, terapię	Zakupiono artykuły spożywcze na zajęcia grupowe - na warsztaty kompetencji społecznych, grupę wsparcia pieczy zastępczej, superwizję, poradnictwo pedagogiczne oraz na spotkania i zajęcia w PWDziR. Wydatek w 2023 roku: 399,66 zł. Łącznie: 2.831,58 zł
poz. 14 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych. dla osób usamodzielnianych kursy/szkolenia	Sfinansowano lub dokonano refundacji na kursy i szkolenia dla osób realizujących indywidualne programy usamodzielnienia z rodzinnej pieczy zastępczej – kursy prawa jazdy kat. B (kursy, badania lekarskie, koszty egzaminu teoretycznego i praktycznego), kurs trenera personalnego i instruktora siłowni oraz pircingu, operatora wózków widłowych. Wydatek w 2023 roku: 3.856,00 zł. Łącznie: 18.345,00 zł
poz. 15 Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny - wynajem, koszty utrzymania - na okres adaptacji budynku CUS	Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny (PWDziR) - to miejsce realizacji zadań pieczy zastępczej zaplanowanych w projekcie - prowadzenie działań projektowych np. wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, pedagogicznego, terapii, diagnoz, konsultacji, dyżurów lekarza psychiatrów, warsztatów, grup wsparcia pieczy zastępczej oraz celem organizacji spotkań dzieci z pieczy zastępczej z rodzicami naturalnymi. W warunkach funkcjonowania PCPR nie było miejsca na prowadzenie w/w działań. Jego prosperowanie i organizacja w nim planowanych działań znacznie wpłynęło na jakość świadczonych dotąd usług społecznych, umożliwiło wzrost ich ilości oraz wprowadzenie nowego rodzaju. Wydatek w 2023 roku: 585,74 zł. Łącznie: 41.984,25 zł
poz. 16 Osoba prowadząca Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny	Bezpośredni nadzór nad PWDziR pełniła osoba wyznaczona przez Kierownika PCPR w Lęborku - do zadań jego należało m.in.: Organizacja i prowadzenie Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny; Uzgadnianie możliwości i terminów korzystania (przebywania) w PWDziR przez osoby uprawnione; Sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem i korzystaniem osób z PWDziR zgodnie z Regulaminem uczestnictwa w projekcie – Regulaminem Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny; Utrzymanie lokalu w należytym porządku i czystości; Prowadzenie pełnej dokumentacji związanej z funkcjonowaniem PWDziR; Wydatek w 2023 roku: 0,00 zł. Łącznie: 37.486,65 zł
poz. 17 Usługi wspierające aktywizację edukacyjną - korepetycje przedmiotowe	Zrealizowano wsparcie edukacyjne – korepetycje dla osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej. To zajęcia indywidualne lub w małych grupach celem wsparcia edukacyjnego, wyrównywania szans edukacyjnych i rozwoju podopiecznych pieczy zastępczej. Korepetycje były dostępne dla osób z rodzin zastępczych i Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej. Małoletni umieszczeni w pieczy zastępczej częściej mają deficyty edukacyjne co wynika najczęściej z wcześniejszych zaniedbań opiekuńczych i wychowawczych. Wymagają, szczególnie w początkowym okresie od umieszczenia w pieczy zastępczej, podejmowania zintensyfikowanych działań niwelujących te różnice. Wsparcie edukacyjne dostępne było dla osób mających trudności edukacyjne poświadczone słabszymi wynikami szkolnymi zweryfikowane na podstawie wydruków ocen i ze świadectw. W ramach projektu zrealizowano tu następujące wsparcie: z j. angielskiego, matematyki, fizyki, chemii. Wydatek w 2023 roku: 34.633,00 zł. Łącznie: 97.969,20 zł
poz. 18 Zajęcia o charakterze dydaktyczno-terapeutycznym ukierunkowane na rozwój zainteresowań i aspiracji edukacyjnych	Zorganizowano dla podopiecznych przebywających w pieczy zastępczej trzy edycje zajęć nauki pływania po 20 godzin każda z edycji oraz sfinansowano zajęcia treningu piłki nożnej, Wydatek w 2023 roku: 6.151,00 zł. Łącznie: 26.711,00 zł
poz. 19 Wspieranie rodzin w organizacji wolnego czasu – kolonie/obozy	Kolonie i obozy socjoterapeutyczne i edukacyjne - wybrane w opracowaniu indywidualnych ścieżek reintegracji wg indywidualnych potrzeb, możliwości i predyspozycji osób małoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Dofinansowanie udziału w zorganizowanych ogólnodostępnych formach wypoczynku w koloniach lub obozach trwających min. 10 dni. Dzieci i młodzież uczestniczyły w tej formie zajęć z innymi rówieśnikami, na powszechnych zasadach, bez względu na stygmatyzowanie przebywaniem w pieczy zastępczej. Dofinansowanie dotyczyły wyjazdów edukacyjnych, gdzie oprócz wypoczynku i rekreacji, rozwijały posiadaną wiedzę, umiejętności, zainteresowania i talenty to np. obozy nauki języka obcego, rozwoju zainteresowań np. taneczne, przygodowe, sportowe, jazdy konnej, fotograficzne, itp. Była to też nauka samodzielności oraz wpajania zasad współżycia społecznego i norm społecznych. Wysokość dofinansowania uzależniona była od ceny i możliwości finansowych opiekunów - maksymalnie 90% ceny, w części niedofinansowanej z innych środków publicznych – 28 obozów/kolonii. Wydatek w 2023 roku: 17.057,00 zł. Łącznie: 53.472,10 zł
poz. 20 Wspieranie rodzin w organizacji czasu wolnego - udział w zajęciach ogólnodostępnych-salach zabaw	Zabezpieczono dla podopiecznych z rodzinnych form pieczy zastępczej w formie organizacji zajęć w czasie wolnym na półkoloniach w Grąbkowie podczas przerwy wakacyjnej oraz w sali zabaw Jumping Park Trampolin. Wydatek w 2023 roku: 2.205,00 zł. Łącznie: 13.207,00 zł
poz. 21 Opieka nad dzieckiem/osobą zależną Szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej	W ramach projektu możliwe było zorganizowanie i sfinansowanie opieki nad dziećmi podczas zajęć - nad dziećmi do lat 7 podczas udziału opiekunów w zajęciach projektu w formie umowy zlecenia zakupu usług lub opłat za przedszkole czy żłobek (proporcjonalnie do ilości godzin pobytu dziecka w placówce podczas obecności opiekuna na zajęciach projektu). W okresie realizacji projektu nie wystąpiła sytuacja konieczności realizacji tej formy wsparcia. Przekształcono zadanie w szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji pieczy zastępczej, które zrealizowano w 2023 roku – szkolenie obejmuje 50 godzin zajęć warsztatowych. Wydatek w 2023 roku i łącznie: 8.880,00 zł

poz. 22 Specjalista pracy z rodziną	Celem zadania było zabezpieczenie wsparcia dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej rodzinnej – rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Specjalista pracy z rodziną w ramach projektu świadczy pomoc rodzinom zastępczym i RDD. Wydatek w 2023: 65.989,57 zł. Łącznie: 164.285,26 zł
poz. 23, 26, 27 Sprzęt niezbędny do realizacji zadań merytorycznych	Sprzęt niezbędny do realizacji zadań merytorycznych – we wcześniejszym okresie 01.11.2020-31.12.2022 zakupiono laptopa wraz z oprogramowaniem-4.490,00 zł / aparat fotograficzny-2.499,00 zł / magnetofon z usb - 519,00 zł. Pozostało do zakupienia w kolejnym okresie realizacji projektu: rzutnik multimedialny wraz z ekranem projekcyjnym i drukarka. Wydatek w 2023 roku: 500,00 zł. Łącznie: 8.008,00 zł
poz. 24 Kierowca zakupionego samochodu	Transport osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej i ich opiekunów na zajęcia związane z projektem Wydatek w 2023 roku i łącznie: 3.060,00 zł
poz. 25 Opiekun miejsc całodobowych -Hostelu osób tu przebywających w ośrodku wsparcia OIK-Hostel	Świadczenie usługi wsparcia - opiekuna osób miejsc całodobowych Ośrodka Interwencji Kryzysowej - pełnienia dyżurów przez opiekuna wspierających pobyt w OIK kobiet w ciąży, matek/ojców z dziećmi, zgodnie z ustalonym miesięcznym harmonogramem, obejmujących, w tym: monitorowanie pobytu osoby korzystającej z OIK-Hostelu, kontrola przestrzegania zasad pobytu w OIK-Hostelu, praw i obowiązków osób z niego korzystających, przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i przeciwpożarowych, współpraca i wspieranie klientów w rozwiązywaniu ich problemów, bieżące monitorowanie poziomu funkcjonowania społecznego i stanu zdrowia mieszkańców i reagowanie w sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia czy zaprzestania zażywania leków (kryzys społeczny)przyjmowanie osób/rodzin do OIK-Hostelu /wypełnienie koniecznych dokumentów, wydanie kluczy, pościeli i ręczników, wskazanie pokoju/, wydanie jednorazowego podstawowego pakietu wstępnego, zapoznanie klienta z <i>Zasadami korzystania z OIK-Hostelu</i> , dbanie o utrzymanie lokalu w należyтым porządku i czystości – uczestnictwo wszystkich mieszkańców w pracach porządkowych zgodnie z zaleceniami opiekuna, mediacje w sytuacjach konfliktowych między osobami korzystającymi z OIK-Hostelu, sprawowanie pieczy nad OIK-Hostelem i jego właściwym użytkowaniem, sporządzanie <i>raportu z pełnionego dyżuru</i> . Wydatek w 2023 roku i łącznie: 64.940,30 zł
poz. 28 Grupa Wsparcia Pieczy Zastępczej	Przeprowadzono spotkanie grupy wsparcia dla osób pełniących funkcję rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka. Spotkania grupy wsparcia mają na celu wymianę doświadczeń opiekunów zastępczych, zapobieganie izolacji rodzin. To spotkania tematyczne i warsztaty prowadzone przez samych opiekunów zastępczych i zaproszonych przez nich specjalistów. Uczestnicy grupy sami dla siebie stanowią źródło wsparcia emocjonalnego, informacyjnego i instrumentalnego, źródło zasobów, inspiracji i motywacji do działania. Wartością grup wsparcia jest zaangażowanie uczestniczących w nich osób oraz ich gotowość do wprowadzania zmian w swoim życiu i rodzinie. W grupach uczestniczą osoby znajdujące się w różnych momentach funkcjonowania rodziny zastępczej, rodziny z różnymi doświadczeniami, przez co możliwe jest uzyskiwanie i dawanie wsparcia w sytuacjach życiowych (dzielenie się doświadczeniami, przeżywanymi emocjami, sposobami rozwiązywania problemów). Zabezpieczono miejsca spotkań (Punkt Wsparcia Dziecka i Rodziny) oraz osobę prowadzącą – funkcjonariusza policji. Wydatek w 2023 roku: 1.875,50 zł. Łącznie: 3.975,50 zł
poz. 29 Warsztaty umiejętności rodzicielskich - samorozwój, samoświadomość i autoprezentacja dla opiekunów zastępczych i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej	Zrealizowano warsztaty umiejętności rodzicielskich dla opiekunek zastępczych oraz dla umiejętności społecznych dla nastoletniej młodzieży z rodzinnej pieczy zastępczej - to łącznie 150 godzin zajęć grupowych i indywidualnych o tematyce obejmującej np.: dbania o higienę dzieci oraz własną, doboru dla dzieci oraz rodziny zastępczej odpowiedniego ubrania, dostosowania ubioru, dbania o schludny wygląd oraz dobrą prezencję, racjonalnego i zdrowego odżywiania oraz wprowadzania pełnowartościowych i zbilansowanych posiłków w codzienną dietę dziecka i rodziny zastępczej, właściwej komunikacji z dzieckiem, pielęgnacji dziecka oraz postawy ciała, korekcja wad postawy, tj. lordoza, skolioza i kifoza, uświadomienie na dbałość o odpowiednią postawę ciała ale także motywowania i zachęcania dzieci i rodzin zastępczych do podejmowania aktywności fizycznej/ruchowej niezbędnej do prawidłowego rozwoju psychofizycznego – wraz z wykonaniem sesji fotograficznej grupowej przed rozpoczęciem warsztatów oraz po ich zakończeniu, celem realnego zaobserwowania powstałych zmian zaistniałych poprzez udział w warsztatach. Zajęcia w grupach 10-osobowych. Wydatek w 2023 roku: 0,00 zł. Łącznie: 30 200,00 zł
poz. 30 Doskonalenie kompetencji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą	Przeprowadzenie szkoleń o tematyce: 26.09.2023-13os., 03.10.2023-13os., 10.10.2023-15os. o tematyczne: „Łatwiejsze zrozumienie codzienności – metody pracy bezpośredniej z podopiecznym z niepełnosprawnością intelektualną”, „Ciągłe online – uzależnienie od telefonu, Internetu i socialmediów jako główna trudność współczesnej młodzieży – przyczyny, przebieg, metody pracy”, „Usamodzielnienie podopiecznych z rodzinnej pieczy zastępczej – uwarunkowania prawne, praktyczne wskazówki, szanse i zagrożenia”. Wydatek w 2023 roku: 4.449,00 zł. Łącznie: 6.769,00 zł
poz. 31 Wyjazdy edukacyjno-integracyjne/ spotkania integracyjne/wycieczki dla rodzin zastępczych	Spotkania i wyjazdy integracyjne dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka (dzieci z opiekunami) - odbyły się w 2023 roku: wyjazd edukacyjno-integracyjny do „Lemur Parku” w dniu 23.06.2023r. w Rumii, wyjazd edukacyjno-integracyjny do AQUAPARKU, popularni, gadolandu w dniu 31.08.2023r. w Gdyni, Wydatek w 2023 roku: 23.668,21 zł. Łącznie: 79.556,26 zł
poz.32 Zakup samochodu osobowego	Dokonano zakupu 7-osobowego samochodu marki Dacia Jagger – służy on na potrzeby PCPR: są przewożone osoby na zajęcia projektu, pracownicy jednostki udają się nim do środowisk rodzinnych pieczy zastępczej i do realizacji innych zadań jednostki. Wydatek w 2022 roku i łącznie: 115.300,00 zł
poz. 33 Kampania społeczna/informacyjna o rodzicielstwie zastępczym	Przeprowadzono kampanię informacyjno-społeczną celem promowania idei rodzicielstwa zastępczego. Przygotowano informatory w zakresie funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności naboru i kwalifikacji kandydatów na opiekunów zastępczych, w formie rozpowszechnianych kalendarzy oraz powielano informacje na stronach internetowych oraz zorganizowano konkurs plastyczny o te tematyce dla dzieci i młodzieży. Wydatek w 2023 roku: 7.962,01 zł. Łącznie: 19.696,66 zł

poz. 34 Animator działań uczestników projektu - opracowanie i realizacja ścieżek reintegracji	Animator działań uczestników projektu realizował zadania związane z opracowaniem i realizacją ścieżek reintegracji - organizacją zadań zawartych w indywidualnych ścieżkach reintegracji w ramach zadań jednostki dotyczących rodzinnej pieczy zastępczej, informowania opiekunów merytorycznych projektu o organizowanych działaniach, dokonywania naboru i kwalifikacji uczestników i dokonywania wyboru wykonawców usług społecznych. Wydatek w 2023 roku: 23.694,69 zł. łącznie: 77.994,99 zł
poz. 35 Opiekun merytoryczny uczestników projektu RPZ-ścieżki reintegracji	Opiekunowie merytoryczni uczestników/czek projektu odpowiedzialni są za opracowanie, aktualizację i realizację indywidualnych ścieżek reintegracji zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie. Indywidualna ścieżka reintegracji jest opracowywana we współpracy: opiekuna merytorycznego, uczestnika/czkę i właściwego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, a w przypadku małoletnich - ich opiekunów, natomiast w uzasadnionych przypadkach także np. psychologa, pedagoga lub innego specjalisty np. diagnozującego, psychiatry, rodziców naturalnych, asystentów rodziny, pracowników socjalnych. W/W osoby uzgadniają którymi poszczególnymi działaniami są objęci uczestnicy/czki projektu. Opiekunowie merytoryczni zobowiązani są do zachowania spójności indywidualnych ścieżek reintegracji małoletnich z planem pomocy dziecku w pieczy zastępczej. Do ich zadań należą konsultacja, uzgadnianie, aktualizowanie i realizacja form wsparcia dla uczestników/czek. Opiekunami merytorycznymi były w ramach dodatkowych zadań 3 osoby, które realizowały zadania w ilości do 60 godzin w miesiącu w rozliczeniu kwartalnym, względem łącznie 212 uczestników. Wydatek w 2023 roku: 53.731,90 zł. łącznie: 177.680,21 zł
poz. 36 Transport uczestników projektu na zajęcia-zwrot kosztów dojazdu	Transport osób na zajęcia w formie organizacji przewozu lub dokonywania zwrotu kosztów dojazdów dla uczestników/czek i ich opiekunów - w ramach zadania możliwe było wynajęcie usług przewozu lub mogą być dokonywane zwroty kosztów dojazdu lub rozliczenie biletów – na podstawie przyjętego regulaminu uwzględniającego oświadczenie lokalnego przewoźnika przy transporcie prywatnym o cenie biletów na podanej trasie (zgodnie z pkt 5 załącznika nr 3-Standardy realizacji wsparcia w zakresie Działania 6.2. Usługi społeczne RPO WP 2014-2020). W okresie sprawozdawczym jednokrotnie zwrócono się o zwrot kosztu przejazdu na kurs realizowany w ramach projektu. Wydatek w 2022 roku i łącznie: 113,99 zł.
poz. 37 Wkład własny-świadczenia pieczy zastępczej obligatoryjne i fakultatywne	Wkład własny w ramach projektu stanowi przyznawane i wypłacane w ramach budżetu PCPR świadczenia na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej. Są to: - świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej-obligatoryjne wypłacane comiesięcznie opiekunom zastępczym - wydatek w okresie 01.11.2020-31.12.2021: 61.986,87 zł i w 2022 roku 61.279,27 zł i w 2023 roku: 145.551,85 zł - świadczenia fakultatywne - np. dofinansowanie do wypoczynku dla małoletnich przebywających w pieczy zastępczej, świadczenia losowe, na przyjęcie dziecka do pieczy zastępczej wypłacane opiekunom zastępczym - wydatek w okresie 01.11.2020-31.10.2023: 0,00 zł, - świadczenia dla osób usamodzielnianych - na kontynuację nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie - wydatek w okresie 01.11.2020-31.10.2023: 0,00 zł
Finansowanie projektu*:	Kwota wydatków określona w zakresie finansowym w umowie: Kwalifikowane – 2.314.703,27 zł Dofinansowanie – 2.043.767,00 zł
Okres realizacji projektu:	01.11.2020-31.10.2023
Łączna ilość uczestników:	Łącznie w okresie od 01.11.2020-31.10.2023 w projekcie w PCPR - przystąpiło do projektu-301 uczestniczek i uczestników, w tym w ramach DPZ – 212U.

* dane dotyczą całego ww. projektu (także działań opisanych dla DPOON – w zakresie rozwoju usług społecznych w obszarach pomocy społecznej). DPZ – znaczy działania w ramach podopiecznych Działu Pieczy Zastępczej PCPR w Lęborku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wniosków o płatność - podane kwoty wydatków wynikają z kumulatywnych kwot wniosków o płatność za okres od 01.11.2020 do 31.10.2023 roku – zatwierdzonych przez Instytucję Zarządzającą – Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, z tym, że WOP za 10.2023 rok jest w trakcie weryfikacji.

III.4.2. Projekt pn. *Pomorskie Dzieciom*

Projekt pn. „*Pomorskie Dzieciom*” to grant realizowany w ramach Działania 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020. Grant realizowany jest na podstawie umowy powiatu lęborskiego z Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej, której realizatorem jest PCPR w Lęborku. Celem projektu jest złagodzenie skutków pandemii COVID-19 oraz przeciwdziałanie negatywnym konsekwencjom poprzez wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

W ramach grantu w 2023 roku zrealizowano następujące działania:

- a) specjalistyczne poradnictwo rodzinne - dla małoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i ich opiekunów w związku z panującą pandemią Covid-19. Poradnictwo dotyczyło stabilizacji emocjonalnej oraz psychicznej uczestników projektu, a także omówienia wpływu pandemii na ich codzienne funkcjonowanie. Odbyto spotkania rodzin (opiekunów zastępczych) z dziećmi pozostającymi pod ich pieczą - ze specjalistą - psychologiem, który podejmował ww. tematykę. Spotkania odbyły się w dniach: 04.03.2023r., 18.03.2023r., 13.05.2023r., 27.05.2023r. oraz 17.06.2023r. Tematyka spotkań dotyczyła stabilizacji i omówienia zdrowia psychicznego po pandemii Covid-19, a także licznych tematów pokrewnych, jak: metody radzenia sobie z sytuacjami trudnymi w obszarze funkcjonowania emocjonalnego, czy sposobów spędzania czasu wolnego. W każdym spotkaniu specjalistycznego poradnictwa rodzinnego brało udział 25 osób.
- b) warsztaty edukacyjne – dla opiekunów zastępczych i pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej - o tematyce związanej bezpośrednio z trudnościami pojawiającymi się w związku z pandemią. Warsztaty przewidziane są dla pracowników systemu pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Dla opiekunów zastępczych z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka zorganizowano jednodniowe, wyjazdowe warsztaty edukacyjne:
  - 21.04.2023r. – Szybka Metoda Nauki Tabliczki Mnożenia dla 25 opiekunów zastępczych, Natomiast dla pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zorganizowano następujące formy szkoleniowe w ramach grantu:
  - 19.03.2023r. – warsztaty edukacyjne o tematyce: Trening Umiejętności Społecznych dla 8 osób,
  - 22.03.2023r. – warsztaty edukacyjne o tematyce: Bajkoterapia dla 9 osób,
  - 16-18.06.2023r. – Metody pracy z dziećmi umieszczony w pieczy zastępczej i ich opiekunami oraz stabilizacja ich stanów emocjonalnych” dla 11 osób.
- c) bony edukacyjne - przekazywane były podopiecznym na podstawie przygotowanego w tym celu regulaminu. Bony realizowane były cyklicznie w 2023 roku i przeznaczone były na podnoszenie kompetencji osób posiadających zatwierdzony program usamodzielnienia. Bony edukacyjne dotyczyły głównie kursów prawa jazdy oraz kursów językowych. Z bonów edukacyjnych w 2023 roku skorzystało 4 osoby;

- d) usługi dekontaminacji - zabiegi przeprowadzono zamgławiaczem metodą zimnej pary. Po przeprowadzeniu zabiegu zastosowano środek „Virkon-2%”. Usługa powtarzana była co miesiąc zgodnie z oszacowanym budżetem na ten cel. W 2023 roku dokonano odkażania pomieszczeń łącznie dziewięciokrotnie;
- e) specjalistyczne wsparcie psychologiczne i psychiatryczne:
- terapia psychotraumatologiczna - działanie skierowane było do 6 osób małoletnich przebywających w pieczy zastępczej - 112 godzin,
  - konsultacje psychologiczne – działanie skierowane do 9 osób z rodzinnej pieczy zastępczej oraz 1 rodzica biologicznego - 72 godziny.
  - terapia Metoda Dobrego Startu – zajęcia o charakterze grupowym, przeznaczone dla najmłodszych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, w okresie sprawozdawczym w terapii uczestniczyło 5 małoletnich - 112 godzin,
  - terapia biofeedback – działanie terapeutyczne skierowane do 9 małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej - 173 godziny terapii biofeedback,
  - terapia integracji sensorycznej – działanie skierowane do 11 małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej - 185 godzin terapii integracji sensorycznej,
  - kompletny zestaw do biofeedback wraz z oprogramowaniem – doposażono sprzęt do terapii biofeedback w dodatkowy zestaw plansz stymulacyjnych, czepka oraz elektrod,
  - elementy wyposażenia sali integracji sensorycznej – zakupiono i dostarczono do naszej jednostki elementy wyposażenia sali integracji sensorycznej – pomoce sensoryczne, tj.: wąż sensoryczny, szcudła równoważne, sensoryczne panele ścienne, projektor do integracji sensorycznej, sensoryczne płytki podłogowe oraz inne pomoce sensoryczne.
- f) zapewnienie rehabilitacji dzieciom niepełnosprawnym - działanie polegające na rehabilitacji stacjonarnej z dojazdem do niepełnosprawnych małoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Z rehabilitacji korzystało 3 podopiecznych w łącznym wymiarze 105,5 godziny. Ponadto w 2023 roku zrealizowano turnusy rehabilitacyjne dla dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności wraz z opiekunami. Z turnusu skorzystało 8 małoletnich, w tym 3 dzieci odbyło turnus wraz z opiekunami, natomiast 5 dzieci odbyło turnus pod opieką jednego opiekuna.
- g) mediacje, terapia rodzinna oraz grupa wsparcia dla rodzin - realizowano usługę polegającą na organizacji grupy wsparcia dla rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Spotkania dotyczyły poradzenia sobie ze skutkami pandemii Covid-19, stabilizacji emocjonalnej oraz izolacji, która w głównej mierze utrudniała bezpośredni kontakt z dziećmi i pracę w kierunku odzyskania opieki nad nimi. W spotkaniach grupy wsparcia brało udział 8 rodziców biologicznych podopiecznych pieczy zastępczej. Spotkania w 2023 roku odbyły się w dniach: 28.01.2023r. oraz 18.02.2023r.

Łączna wartość pozyskanych środków na realizację grantu wyniosła 415.689,00 zł, w tym w 2022 roku wydatkowano 151.813,72 zł a w 2023 roku 189.668,70 zł. Termin realizacji projektu: 24.08.2021 do 30.06.2023 roku.

III.4.3. Partnerstwo w projekcie ZHP KH Lębork

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach partnerstw w realizacji projektów z 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w latach 2020-2023 roku współpracowało na rzecz wsparcia rodzin z Chorągwią Gdańską - Hufiec ZHP w Lęborku projekcie pn. „Stacja Lębork, Kościerzyna, Kwidzyn, Miastko, Słupsk - usługi społeczne wsparcia rodziny” (umowa nr RPPM.06.02.02-22-0092/20).

Projekt pn. „Stacja Lębork, Kościerzyna, Kwidzyn, Miastko, Słupsk – usługi społeczne wsparcia rodziny” był kontynuacją realizowanego w latach 2018-2020 projektu pn. „Otwieramy horyzonty! Rozwój usług społecznych na rzecz dziecka i rodziny w powiecie lęborskim poprzez uruchomienie placówki wsparcia dziennego typu podwórkowego”. Od dnia 1 listopada 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przystąpiło do wdrażania działań projektu. W projekcie realizowane są działania na rzecz dzieci (7-11 lat) i młodzieży (12-21 lat) oraz seniorów. Wsparciem zostało objętych 40 rodzin oraz 20 seniorów z terenu naszego powiatu. Projekt zakłada animację środowiskową, socjoterapię, rozwój kompetencji kluczowych, konsultacji ze specjalistami, włączanie do działań również dorosłych, opiekunów prawnych i seniorów.

W ramach projektu uczestnicy mogli skorzystać z różnych form wsparcia z zakresu usług społecznych, indywidualnie dobranych na podstawie wynikających z opinii z diagnozy ich potrzeb. Do działań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku należą:

- diagnozy psychologiczne uczestników – funkcjonowania psychospołecznego z uwzględnieniem potrzeb i wskazań do objęcia wsparciem,
- pakiet wsparcia rodziny – indywidualne specjalistyczne poradnictwo, terapie, mediacje,
- wsparcie specjalistyczne grupowe – spotkania edukacyjne i psychoedukacyjne.

Łącznie na realizację zadań PCPR wydatkowało 116.969,74 zł. Realizacja projektu od 01.11.2020 roku, została zakończona w dniu 30.06.2023 roku.

IV. POMOC SPOŁECZNA

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku podejmowało działania celem wykonania zadań własnych i z zakresu administracji rządowej powiatu w ramach pomocy społecznej, do których należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka
  - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami,
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,

- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób – Starosta Lęborski przy pomocy PCPR sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej, w tym udzielenie pomocy osobom znajdującym się w stanie kryzysu, prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób wymagających wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych,
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu oraz doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu,
- podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

IV.1. Przeciwdziałanie przemocy domowej i interwencja kryzysowa

IV.1.1. Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku podejmowało działania z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy domowej własne i z zakresu administracji rządowej, do których należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej;
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia i ośrodkach wsparcia i interwencji kryzysowej oraz
- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- wydawanie zaświadczeń o zgłaszaniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach - korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.

W 2023 roku realizowano Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, przyjęty uchwałą nr XXVI/194/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony

Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027. W ramach niniejszego programu, zgodnie z jego załącznikami realizowano:

- Powiatowym programem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021 - 2027, stanowiącym załącznik Nr 1,
- Powiatowym programem psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021 - 2027, stanowiącym załącznik Nr 2,
- Powiatowym programem profilaktycznym w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2021 - 2027, stanowiącym załącznik Nr 3,
- Powiatowym programem pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na lata 2021 - 2027, stanowiącym załącznik Nr 4.

W związku ze zmianą przepisów prawnych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej ww. programy zostały w 2023 roku zastąpione i podjęto realizację:

- Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2023-2027 (uchwała nr LVII/387/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 27 października 2023 roku),
- Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Lęborskim na lata 2023-2027 (uchwała nr LVII/388/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 27 października 2023 roku),
- Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Lęborskim na lata 2023-2027 (uchwała nr LVII/389/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 27 października 2023 roku),
- Program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Lęborskim na lata 2023 – 2027 (uchwała nr LVII/390/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 27 października 2023 roku).

Szczegółowe dane dotyczące wdrażania ww. programów zostały przedstawione w załączniku nr 3 do niniejszego sprawozdania.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonuje w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku od grudnia 2019 roku, od marca 2023 roku w formie ośrodka z miejscami całodobowymi. Jest on placówką wsparcia o zasięgu lokalnym powołaną do realizacji zadań w zakresie udzielania pomocy rodzinom z problemem przemocy oraz osobom w sytuacjach kryzysowych, wskazanych w ustawie o pomocy społecznej oraz o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2023 roku wdrażał działania w zakresie udzielania i organizowania pomocy:

- pomocy psychologicznej,
- pomocy terapeutycznej o charakterze krótkoterminowym,
- poradnictwa specjalistycznego rodzinnego, socjalnego, pedagogicznego,
- poradnictwa prawnego,
- przyjęcia do Hostelów - ośrodków wsparcia dla kobiet w ciąży lub matek/ojców z dziećmi,

- programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową - mających trudności w powstrzymaniu zachowań agresywnych,
- telefonu informacyjno-interwencyjnego.

Na realizację powyższych zadań w strukturach OIK w 2023 roku przeznaczono: od stycznia do października 0,75 etatu pracownika socjalnego, a od listopada 1,125 etatu oraz 1,00 etat psychologa, od maja 0,75 etatu pedagoga, od listopada 0,875 specjalisty pracy z rodziną oraz w ramach projektu CUS dodatkowo 0,25 etatu pracownika socjalnego do końca października. Wg stanu na dzień 31.12.2023 roku w OIK zatrudnionych było na łącznie 3,75 etatów: 1 etat psychologa, 1,125 etatu pracownika socjalnego, 0,875 etatu specjalisty pracy z rodziną i 0,75 etatu pedagoga oraz 6 opiekunów na umowy cywilno-prawne do pełnienia dyżurów w sytuacji całodobowego przebywania podopiecznych w OIK.

W ramach obowiązujących programów w 2023 roku zrealizowano następujące cele i zadania:

- udzielanie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego i prawnego osobom doznającym przemocy domowej,
- możliwość zapewnienia osobom doznającym przemocy w rodzinie schronienia w Hostelu,
- motywowanie i kwalifikowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy domowej,
- informowanie o zakresie bezpłatnej pomocy specjalistycznej udzielanej w ramach OIK, w tym o propozycji udziału w różnych formach wsparcia w ramach programu CUS,
- złożenie wniosków do Sądu Rejonowego w Lęborku, III Wydz. Rodzinny i Nieletnich w celu dokonania wglądu w sytuację rodzinną małoletnich,
- złożenie do Prokuratury Rejonowej w Lęborku zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- organizowanie pomocy terapeutycznej długoterminowej i innych form wsparcia, w ramach współpracy z Lokalnym Punktem Pomocy Pokrzywdzonych Przystępstwem w Lęborku,
- przekazanie klientowi instruktarzu postępowania w sytuacji kryzysowej – dotyczy osób doświadczających przemocy, mających myśli suicydalne, inne problemy, wsparcie klientów po stracie bliskiej osoby,
- przekazywanie materiałów edukacyjnych informujących osoby doświadczające przemocy o ich prawach i możliwościach pomocy,
- współpraca z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny w celu świadczenia pomocy rodzinom znajdującym się w kryzysie,
- udzielanie wsparcia, pomocy specjalistycznej dzieciom z rodzin uwikłanych w przemoc, znajdujących się w sytuacji kryzysowej, często spowodowanej rozwodem rodziców,
- informowanie rodziców mających problemy opiekuńczo-wychowawcze o możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej psychologiczno-terapeutycznej w Ośrodku Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży Centrum Zdrowia Psychicznego przy SPS ZOZ w Lęborku,
- udzielenie wsparcia rodzicom mającym problemy opiekuńczo-wychowawcze, możliwość udziału w warsztatach umiejętności rodzicielskiej – w warsztatach *Szkole dla rodziców*,

- informowanie o możliwości skorzystania ze wsparcia dla osób z problemami i zaburzeniami psychicznymi w ramach współpracy z Centrum Zdrowia Psychicznego – Punktu Zgłoszeniowo-Koordynacyjnego, Poradni Zdrowia Psychicznego i Zespołu Leczenia Środowiskowego,
- udzielenie wsparcia osobom i rodzinom mającym problem z uzależnieniem od alkoholu, kierowanie na terapię indywidualną,
- zakładanie procedury *Niebieskiej Karty* w przypadku zgłoszenia przemocy domowej,
- prowadzenie naboru programu korekcyjno-edukacyjnych,
- przesłanie do Prezesa Sądu Rejonowego w Lęborku, Prokuratora Rejonowego w Lęborku, Komendanta Policji, OPS-ów informatorów o realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz bazy kontaktów dotyczących podmiotów realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- informowanie gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych o możliwości kierowania osób stosujących przemoc do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- udział w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lęborku,
- przekazanie do parafii materiałów dotyczących przeciwdziałania przemocy, motywowanie do nawiązania współpracy w zakresie wsparcia osób doznających przemocy oraz informowanie o realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- promowanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie podczas „Rodzinnej wycieczki edukacyjnej” do Centrum Nauki Experiment w Gdyni we wrześniu 2023 roku,
- informowanie MOPS/OPS, Sądu, szkół, przedszkoli i żłobków z terenu powiatu lęborskiego oraz WTZ, placówek opiekuńczo-wychowawczych i PPP w Lęborku o możliwości kierowania rodziców potrzebujących wsparcia w procesie wychowawczym na warsztaty umiejętności rodzicielskich – *Szkoła dla rodziców*,
- zawarcie porozumienia dwustronnego z MOPS/OPS/GOPS z terenu powiatu lęborskiego określającego zasady współpracy w zakresie pomocy udzielanej osobie/rodzinie korzystającej z OIK-Hostelu,
- uaktualnienie poradników: *Vademecum AntyPrzemocy w Powiecie Lęborskim* - praktyczny poradnik poświęcony zjawisku przemocy w rodzinie z bazą placówek niosących pomoc ofiarom przemocy – 50 szt., opracowanie ulotek składanych, ulotek dwustronnych informujących o zakresie pomocy świadczonej przez OIK oraz ulotek dwustronnych informujących o możliwości zgłoszenia się do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie – łącznie 1450 szt.

Pracownicy OIK brali udział w kampaniach społecznych edukujących w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie:

- udział w *VII Ogólnopolskim Forum Dobrych Praktyk pt.#10sekund – reaguj na przemoc*, zorganizowanym w formule online przez Fundację *Po drugie*;

- promowanie działań OIK podczas Lęborskich Dni Jakubowych w dniu 22 lipca 2023, informowanie o zakresie działań oraz możliwości skorzystania z nieodpłatnych form pomocy, rozpowszechnienie wśród mieszkańców Lęborka materiałów edukacyjno-informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej: *Vademecum AntyPrzemocy w Powiecie Lęborskim* i ulotek.

W dniu 21.12.2023 roku OIK zorganizował i przeprowadził spotkanie informacyjno-konsultacyjne dla przedstawicieli współpracujących organów, instytucji i osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie zabezpieczania osób w OIK-Hostel, w którym wzięły udział 23 osoby – Sędzia Przewodnicząca Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich w Lęborku, Policja, OPS/MOPS, Kuratorska Służba Sądowa. Zostały tu omówione szczegółowe warunki i procedury zabezpieczenia osób w miejscach całodobowych, warunki pobytu oraz możliwości udzielanego wsparcia przez OIK.

W 2023 roku po pomoc do OIK zgłosiło się łącznie i prowadzono sprawy na rzecz 183 osób. Ilość klientów Ośrodka Interwencji Kryzysowej w latach 2020 – 2023, tj. od początku jego utworzenia pokazuje poniższa tabela.

Tabela 19. Osoby zgłaszające się do OIK w latach 2020-2023

Liczba osób korzystających z pomocy OIK			
rok			
2020	2021	2022	2023
48	121	79	183

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji OIK

W 2023 roku po pomoc do OIK zgłosiło się łącznie 85 osób pierwszorazowych. Zgodnie z katalogiem problemów było: 17 osób z problemem przemocy, 23 osoby z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, 5 osób z problemami związanymi z utratą zdrowia, 25 osób z problemami rodzinnymi, małżeńskimi, partnerskimi, 2 osoby po próbie samobójczej, 2 osoby w żałobie oraz 11 z innymi problemami.

Tabela 20. Osoby zgłaszające się do OIK w 2023 roku ze względu na okoliczność

Zgłoszenia do OIK wg katalogu problemów	Liczba osób korzystających z pomocy OIK
	2023
Przemoc	17
Trudności opiekuńczo-wychowawcze	23
Problemy związane z utratą zdrowia	5
Uzależnienia/współuzależnienia	0
Problemy rodzinne, małżeńskie, partnerskie	25
Próby samobójcze, kryzys suicydalny	2
Żałoba	2
Kłęski, katastrofy, wypadki masowe, zamachy	0
Inne	11
Razem	85

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji OIK

Wśród ww. osób: 45 jest mieszkańcami Lęborka, 23 osób mieszka na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska, 5 – w gminie Wicko, 11 – w gminie Cewice i 1 – w Łebie.

Tabela 21. Osoby zgłaszające się do OIK w 2023 roku wg miejsca zamieszkania

Gmina	Liczba osób
Miasto Lębork	45
Miasto Łeba	1
Gmina Nowa Wieś Lęborska	23
Gmina Cewice	11
Gmina Wicko	5
Razem	85

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji OIK

Od czerwca 2023 roku Powiat Lęborski realizował projekt pn. *Przystanek emocji w przemocy* w ramach Programu Osłonowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. *Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie* - edycja 2023. Projekt przygotowany przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku otrzymał dotację na realizację zadań wynikających z treści projektu w kwocie 19.500,00 zł., z czego wykorzystano 19.491,70 zł. Całkowity koszt projektu wyniósł 25.991,70 zł. W ramach projektu zrealizowano następujące zadania:

1. W dniu 28 września 2023 roku zorganizowano sympozjum poświęcone tematyce przemocy w rodzinie poprowadzone przez specjalistę w formie 5 godzinnego wykładu i dyskusji o następującej tematyce:

Emocje a przemoc w rodzinie: Natura świata emocji i jego niezwykle tajemnice; Stres niejedno ma imię – charakterystyka stresu i jego oddziaływania na wszystkie obszary funkcjonowania człowieka; Nawykowe strategie radzenia sobie z emocjami i stresem oraz zwiększenie samoświadomości emocjonalnej; Osobista apteczka emocjonalna – naukowo potwierdzone i praktyczne techniki ułatwiające radzenie sobie z emocjami; Opracowanie przykładowego indywidualnego planu pomocy rodzinie; Przykłady programów rekomendowanych. Sympozjum skierowane było do specjalistów z resortów: pomocy społecznej, a w szczególności członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych, pedagogów szkolnych, nauczycieli, policji oraz organizacji pozarządowych. W sympozjum uczestniczyło 48 osób.

2. W dniu 16 września 2023 roku odbyła się rodzinna wycieczka edukacyjna do Centrum Nauki Experyment w Gdyni. Zadanie skierowane było do rodzin z powiatu lęborskiego, podopiecznych Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Lęborku. Celem zadania było propagowanie prawidłowych form spędzania czasu wolnego, integracji członków rodziny, właściwego komunikowania się, elementów edukacji wewnątrzrodzinnej, możliwości wyrażania własnych emocji. Zgodnie z założeniami wzięło udział 47 uczestników i 3 opiekunów.
3. W IV kwartale 2023 roku w ramach światowej kampanii: „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” zorganizowano nawiązano współpracę z Fundacją *Po drugie* i w ramach kampanii przeprowadzono działania: Powiatowy konkurs plastyczny pn. *Moje emocje*, Skierowany był do uczniów szkół podstawowych, placówek opiekuńczo-wychowawczych z powiatu lęborskiego. Jego celem było poszerzenie świadomości w obszarze przeżywanych emocji, popularyzacja tematyki związanej z funkcjonowaniem emocjonalnym człowieka, zwrócenie uwagi dzieci i młodzieży na możliwość wyrażania swoich emocji poprzez sztukę. Na konkurs wpłynęło łącznie 106 prac z 11 szkół i z placówek. Ocenilo prace w dwóch kategoriach: uczniowie klas I-III i IV-VIII i nagrodzono po trzy prace w każdej kategorii oraz wyróżniono 6 dzieci. Wyniki konkursu zostały podane do publicznej wiadomości na stronie PCPR Lębork. Nagrodzone prace wystawiono w sali konferencyjnej w budynku PCPR w Lęborku, gdzie w dniu 12 grudnia 2023 roku na specjalnie zaaranżowanym spotkaniu połączonym z zajęciami edukacyjnymi, wręczono zakupione nagrody laureatom. Główną nagrodą w obu kategoriach było wyjście rodzinne do kina na wybrany film familijny oraz voucher do pizzerii.

4. W październiku i listopadzie 2023 roku zrealizowano zajęcia ogólnodostępne grupowe uspołecniające dla młodzieży – zajęcia ogólnorozwojowe z elementami tańca. Zajęcia prowadzone były przez profesjonalnego trenera w Centrum Fitness Active GYM w Lęborku. Działanie miało na celu promocję zachowań prospołecznych, zdrowy styl życia, prawidłowe formy zagospodarowania czasu wolnego, a także niwelowanie skutków zaniedbań opiekuńczych i wychowawczych, zmniejszenie deficytów, wzrost samooceny. Dedykowane było do młodzieży z klas VII-VIII ze szkół podstawowych oraz ze szkół ponadpodstawowych z powiatu lęborskiego, z rodzin, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie lub kryzys. Udział wzięło 16 osób.
5. We wrześniu i w październiku 2023 roku przeprowadzono sesję ćwiczeń metodą TRE dla kobiet. Wybrane osoby poznały sekwencję ćwiczeń, która pomaga w osiągnięciu równowagi emocjonalnej, nawiązaniu lepszego dialogu ze swoim ciałem, „wyrzuceniu” z ciała kumulowanego latami stresu i napięcia, poprawiła ogólne samopoczucie i samoregulację emocji, lepsze radzenie sobie z codziennym stresem, wzmocniła system nerwowy, pomogła w rozwiązaniu problemów ze snem. Uczestniczki zdobyły umiejętność samodzielnego korzystania z metody TRE. Działanie dedykowane było do 12 kobiet z powiatu lęborskiego, które doświadczyły przemocy domowej lub innych traumatycznych przeżyć. Zajęcia prowadzone były w dwóch grupach przez instruktora metody TRE.
6. Opracowano, zakupiono i rozpowszechniono materiały promocyjne w postaci m.in. piłeczek antystresowych i kubków z nadrukiem, zawierających dane kontaktowe Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Zgodnie z planem zakupiono 150 sztuk przedmiotów promocyjnych, w tym: 100 sztuk piłeczek antystresowych i 50 sztuk kubków. Ww. materiały rozpowszechniane były podczas przedsięwzięć organizowanych przez PCPR.

W celu poprawy jakości usług pracownicy OIK regularnie brali udział w spotkaniach superwizji. W 2023 roku odbyło się 6 spotkań superwizji po 3 godziny, w których wzięło udział 5 pracowników.

W ramach zadań przeciwdziałania przemocy domowej w OIK w 2023 roku organizowane i prowadzone było specjalistyczne poradnictwo: socjalne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne i prawne, świadczone osobom i rodzinom, które znalazły się z różnych powodów w kryzysie, bez względu na dochód, w szczególności doświadczonych przemocą w rodzinie:

- psycholog pełnił dyżury w wymiarze jednego etatu od poniedziałku do piątku w godzinach pracy OIK oraz w środy w godzinach 15.30-19.30. W 2023 roku z poradnictwa psychologicznego skorzystały 102 osoby, udzielono 323 porady;
- pedagog pełnił dyżury w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu od maja 2023 roku. W ww. okresie z poradnictwa pedagogicznego skorzystało 15 osób, odbyło się 30 spotkań;
- poradnictwo prawne w 2023 roku prowadzone było w PCPR w każdą środę w godzinach 11.00-13.00. Z osób zgłaszających się do OIK 15 skorzystało z tej formy pomocy. Udzielono 18 porad;
- ponadto, w ramach projektu *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim* prowadzone było poradnictwo: psychologiczne – 4 osoby – 41 porad, pedagogiczne – 6 osób – 60 porad, poradnictwo prawne indywidualne – 31 osób – 33 porady, tj. łącznie w ramach udzielono 134 porady oraz 19 osób wzięło udział w terapiach – szczegółowe informacje w zakresie ilości godzin

udzielonego tu wsparcia zawarto w rozdziale IV.3 niniejszego sprawozdania – Projekt Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zakresie pomocy społecznej.

Tabela 22. Wsparcie świadczone przez OIK w 2023 roku

Forma poradnictwa	Liczba udzielonych porad	Liczba osób korzystających
Poradnictwo psychologiczne	364	106
Poradnictwo prawne	51	31
Poradnictwo pedagogiczne	90	21
Poradnictwo socjalne	81	74
Zapewnienie schronienia	25	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji OIK

W 2023 roku w OIK prowadzono łącznie 165 spraw, z których: 8 dotyczyło udzielania wsparcia ofiarom przemocy, 4 - rekrutacji do programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy, w 2- w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu, 148 - poradnictwa specjalistycznego, w 1 - udzielenia wsparcia osobie przewlekle chorej i 3 – zabezpieczenia samotnych matek z dziećmi w ośrodkach wsparcia w tym w OIK-Hostelu.

W związku z prowadzeniem ww. spraw w 2023 roku odbyło się 12 posiedzeń Zespołów Interwencji Kryzysowej dotyczących 3 przypadków, podpisano 9 kontrakty z klientami OIK oraz sporządzono 4 *Niebieskie Karty*. W 2 sprawach złożono do Sądu wnioski o wgląd w sytuację rodzinną małoletnich i w 4 – zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury rejonowej w Lęborku.

IV.1.2. HOSTEL – miejsca całodobowe dla kobiet w ciąży i matek/ojców z dziećmi

W ramach interwencji kryzysowej, w szczególności zapewnienia schronienia na terenie powiatu lęborskiego w 2023 roku do dnia 18.05.2023 r. funkcjonował Hostel przy Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku, dysponujący 3 miejscami całodobowego pobytu. Hostel przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku został utworzony, aby zapewnić realizację art. 19 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej *Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi* oraz art. 47 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej: *Matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi*. Hostel zapewniał standard podstawowych usług w zakresie interwencyjnym oraz opiekuńczo - wspomagającym na poziomie wskazanym w § 3 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży z dnia 8 marca 2005 roku. Hostel nie zapewniał jednak standardu w zakresie usług bytowych porównywalnego ze standardem obowiązującym w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 2 lit. d rozporządzenia. W okresie sprawozdawczym w Hostelu przy domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku nie przebywała żadna osoba.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przystąpiło w 2020 roku do realizacji projektu pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim* - w ramach którego od dnia 25.01.2023 roku

funkcjonuje miejsce całodobowe przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej - tzw. Hostel, funkcjonującym w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, przeznaczone dla dziesięciu osób (w tym trzech kobiet lub mężczyzn wraz z dziećmi) zgodnie ze standardem usług bytowych określonych w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 17 stycznia 2022 roku w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (Dz. U. z 2022 roku, poz. 150), który w bieżącym roku należy zweryfikować w związku z wejściem w życie zmian przepisów prawnych tj. rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (Dz. U. z 2024 roku, poz. 169)

Hostel ma zapewniać następujący standardy:

Standard obowiązujących podstawowych usług świadczonych przez dom obejmuje:

1) w zakresie interwencyjnym:

- a) zapewnienie mieszkańcom i ich małoletnim dzieciom schronienia,
- b) zapewnienie bezpieczeństwa oraz ochrony w związku z problemem przemocy domowej,
- c) udzielenie, w razie potrzeby, natychmiastowej pomocy psychologicznej lub wsparcia emocjonalnego przez pracownika domu;

2) w zakresie terapeutyczno-wspomagającym:

- a) dokonanie diagnozy sytuacji mieszkańca,
- b) udzielenie wsparcia terapeutycznego,
- c) udzielenie wsparcia w formie specjalistycznego poradnictwa, w szczególności psychologicznego, prawnego lub socjalnego,
- d) udzielenie wsparcia mającego na celu rozwój umiejętności psychospołecznych,
- e) przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego wypełniania ról rodzicielskich oraz zapobieganie bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności przez udzielanie konsultacji wychowawczych,
- f) pomoc w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- g) doradztwo zawodowe, w tym w ramach współpracy z instytucjami rynku pracy,
- h) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- i) udzielenie wsparcia w uzyskaniu dostępu do lokalu mieszkalnego lub innego stałego miejsca schronienia po opuszczeniu domu;

3) w zakresie potrzeb bytowych:

a) zapewnienie mieszkańcom całodobowego, okresowego pobytu:

- w odrębnych pokojach dla mieszkańców z małoletnimi dziećmi, w razie potrzeby z miejscami do nauki dla dzieci,
- w uzasadnionych przypadkach w jednym pokoju może przebywać dwoje mieszkańców z małoletnimi dziećmi, nie więcej jednak niż pięć osób, pod warunkiem uzyskania zgody tych mieszkańców,
- dla kobiet w ciąży - maksymalnie dla trzech kobiet w jednym pokoju,

b) zapewnienie wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem do zabawy dla dzieci,

- c) zapewnienie ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający sprawne z nich korzystanie przez mieszkańców, w tym dzieci, proporcjonalnie do liczby mieszkańców - jedna łazienka przypada na nie więcej niż pięć osób,
- d) zapewnienie co najmniej jednej ogólnodostępnej kuchni lub aneksu kuchennego z miejscami do przygotowywania posiłków, przy czym liczba miejsc do przygotowywania posiłków, jaką dysponuje dom, powinna być proporcjonalna do liczby mieszkańców, w tym dzieci - jedno miejsce do przygotowywania posiłków na nie więcej niż dziesięć osób wyposażone co najmniej w: kuchenkę, zlewozmywak, lodówkę, meble kuchenne oraz sprzęt i naczynia do przygotowywania i spożywania posiłków,
- e) zapewnienie miejsc, dostosowanych także do potrzeb dzieci, w kuchni, aneksie kuchennym lub osobnym pomieszczeniu przeznaczonych do spożywania posiłków - jedno miejsce przypada na nie więcej niż osiem osób,
- f) zapewnienie co najmniej jednego pomieszczenia do prania i suszenia,
- g) zapewnienie, o ile pozwalają na to możliwości lokalowe, pomieszczenia do przechowywania wózków dziecięcych,
- h) zapewnienie pomieszczenia do pracy indywidualnej z mieszkańcami.

W domu są świadczone usługi, odpowiednio do potrzeb, przez osoby posiadające następujące kwalifikacje zawodowe:

- 1) psychologa;
- 2) pedagoga;
- 3) terapeuty;
- 4) prawnika;
- 5) pracownika socjalnego.

W okresie sprawozdawczym rozpoczęły funkcjonowanie, w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku ww. miejsca całodobowe w Ośrodku Interwencji Kryzysowej z siedzibą przy ul. Stefana Okrzei 15. Prawo do pobytu w Hostelach mają mieszkańcy powiatu lęborskiego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwe jest umieszczenie klientów spoza naszego powiatu. Warunkiem przyjęcia do Hostelów jest decyzja wydana przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, na wniosek Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Lęborskiego oraz pisemnej prośby osoby zainteresowanej lub Policji. Pobyt w Hostelach jest nieodpłatny. Pobyt w Hostelach obejmuje okres do 3 miesięcy, może być przedłużony do 6 miesięcy. Warunkiem niesienia wszechstronnej pomocy osobom/rodzinom przebywającym w Hostelach jest zawarcie porozumienia dwustronnego pomiędzy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, a właściwym do miejsca zamieszkania osoby/rodziny ośrodkiem pomocy społecznej. W 2023 roku zawarto pięć stałych porozumień z MOPS/OPS z terenu Powiatu Lęborskiego .

OIK dla osób przebywających w Hostelach zapewnia: bieżące wsparcie i poradnictwo pracownika socjalnego, wsparcie psychologa, konsultacje psychologiczne, a w razie potrzeby udział w terapii krótkoterminowej, poradnictwo prawne, konsultacje pedagogiczne w trudnościach opiekuńczo – wychowawczych oraz wsparcie specjalisty pracy z rodziną.

W 2023 roku w Hostelach schronienie otrzymały dwie kobiety oraz dwoje dzieci.

IV.2. Usamodzielnienie osób opuszczających placówki

W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku świadczone również pomoc dla osób usamodzielnianych na podstawie ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którą osoby pełnoletnie opuszczające całodobową opiekę - schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, obejmuje się wsparciem mającym na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pomoc:

- pieniędzy na usamodzielnienie;
- pieniędzy na kontynuowanie nauki;
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
- w uzyskaniu zatrudnienia;
- na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

W zakresie usamodzielnienia obowiązywały w 2023 roku zasady określone w uchwale Nr 263/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 września 2021 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim i uchwała Nr 571/2023 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 sierpnia 2023 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomocy dla osób usamodzielnianych w Powiecie Lęborskim – załącznik Nr 10 - Zasady przyznawania dla osób usamodzielnianych pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie.

W 2023 roku ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej korzystało 2 usamodzielnianych wychowanków. Łączna kwota wydatków powiatu na świadczenia dla osób usamodzielnianych opuszczających placówki – młodzieżowe ośrodki wychowawcze na podstawie ustawy wyniosła 10.556,80 zł – była to: pomoc pieniężną na kontynuację nauki dla 1 wychowanki opuszczającej MOW w wysokości ustawowej po 551,10 zł miesięcznie (łącznie wypłacono 4.408,80 zł), pomoc pieniężna na usamodzielnienie: dla 1 wychowanki opuszczającej MOW w kwocie 637,00 zł (świadczenie przyznane w 2022 roku wypłacane w ratach) oraz dla 1 wychowanka opuszczającego MOW w wysokości 3.674,00 zł oraz pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej w kwocie 1.837,00 zł.

IV.3. Domy pomocy społecznej

Na terenie powiatu lęborskiego w 2023 roku funkcjonowały dwa domy pomocy społecznej, w których było łącznie 146 miejsc, tj.:

- Dom Pomocy Społecznej Nr 1 w Lęborku, ul. Stryjewskiego 23 dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób przewlekle psychicznie chorych, liczba miejsc – 88, w tym 23 dla osób psychicznie chorych,
- Dom Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku, ul. Wojska Polskiego 43 dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób w podeszłym wieku, liczba miejsc – 58, w tym 28 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Aktami regulującymi zadania, prawa i obowiązki mieszkańców, organizację domów pomocy społecznej powiatu lęborskiego regulują statuty, odpowiednio - Statut Domu Pomocy Społecznej Nr 1 zatwierdzony uchwałą Rady Powiatu Lęborskiego Nr LIV/361/2023 z dnia 19 maja 2023 roku oraz Statut Domu Pomocy Społecznej Nr 2 zatwierdzony Uchwałą Rady Powiatu Lęborskiego Nr LIV/362/2023 z dnia 19 maja 2023 roku.

Strukturę organizacyjną i szczegółowy zakres zadań Domu Pomocy Społecznej Nr 1 w Lęborku w 2023 roku określały: Regulamin organizacyjny zatwierdzony Uchwałą Nr 507/2023 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 11 stycznia 2023 roku, natomiast Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku – Regulamin organizacyjny zatwierdzony Uchwałą Nr 552/2023 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 21 czerwca 2023 roku.

Domy te posiadają zezwolenie Wojewody Pomorskiego, odpowiednio DPS Nr 1 – od 2007 roku i DPS Nr 2 od 2009 roku, na czas nieokreślony osiągając standardy świadczonych usług.

W 2023 roku do tut. jednostki wpłynęło 46 zapytań z ośrodków pomocy społecznej w sprawie możliwości umieszczenia osób w domach pomocy społecznej, w tym 11 dotyczących umieszczenia osób psychicznie chorych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku prowadząc w 2023 roku procedurę umieszczania osób w domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie powiatu lęborskiego, z uwagi na ograniczoną ilość miejsc w placówkach wydało 23 decyzje administracyjnych w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej (z tego 1 osoba zmarła przed przyjęciem do domu pomocy społecznej, a 1 osoba zrezygnowała), w tym dotyczących umieszczenia osób w Domu Pomocy Społecznej Nr 1 – 11, natomiast w Domu Pomocy Społecznej Nr 2 - 12.

Liczba osób przewlekle psychicznie chorych przyjętych w latach 2015 – 2023 przez DPS 1 posiadający 23 miejsca dla osób z tymi schorzeniami przedstawia się następująco:

Tabela 23. Liczba osób przyjętych do DPS 1 na miejsca dla osób psychicznie chorych w latach 2015 - 2023

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób przyjętych	0	1	1	0	2	0	5	5	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2015 – 2023

Odeszło z ww. domów łącznie 19 osób, z tego 8 osób z Domu Pomocy Społecznej Nr 1 i 11 osób z Domu Pomocy Społecznej Nr 2, w tym zmarło 15 osób, 1 osoba odeszła do rodziny, 2 odeszły do innej placówki, 1 usamodzielniała się.

Bilans liczby miejsc w domach pomocy społecznej w stosunku do mieszkańców według stanu na 31.12.2023 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Bilans liczby miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej powiatu lęborskiego

DPS	Liczba miejsc	Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2023 r.	Liczba mieszkańców przebywających wg starych zasad	Odeszło w 2023 roku	Liczba osób przyjętych w 2023 roku
Dom Pomocy Społecznej Nr 1	88	88	9	8	9
Dom Pomocy Społecznej Nr 2	58	58	2	11	12
Razem:	146	146	11	19	21

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za 2023 rok

Tabela 25. Liczba osób, które odeszły z DPS w latach 2015 - 2023

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób, które odeszły, w tym:	33	34	40	24	27	26	29	35	29	19
– DPS 1	18	20	21	10	16	16	18	15	19	8
– DPS 2	15	14	19	14	11	10	11	20	10	11
odeszły do rodziny	2	0	3	3	2	2	3	1	1	1
odeszły do innej placówki	2	1	2	0	3	2	1	2	1	2
usamodzieliły się	1	3	1	0	0	0	1	4	0	1
zmarły	28	31	34	21	22	22	24	28	27	15

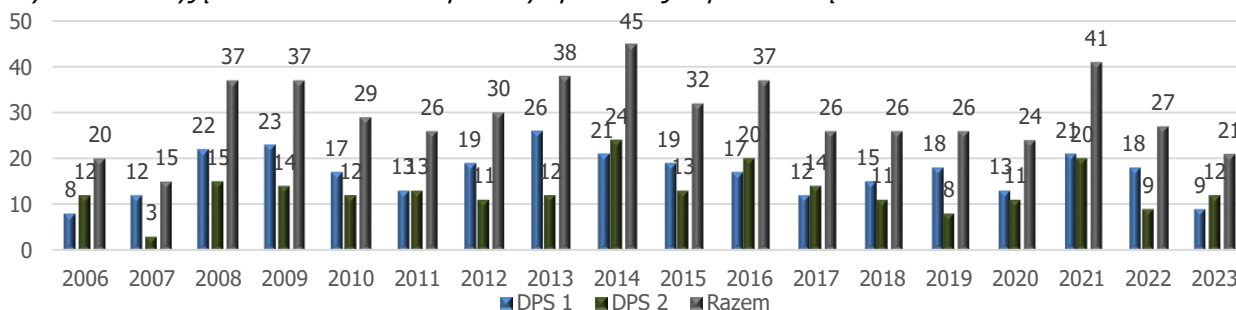
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2014 – 2023

Tabela 26. Przyjęcia osób do domów pomocy społecznej w powiecie lęborskim w latach 2006 - 2023

Przyjęcia do DPS	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
DPS 1	8	12	22	23	17	13	19	26	21	19	17	12	15	15	13	21	18	9
DPS 2	12	3	15	14	12	13	11	12	24	13	20	14	11	8	11	20	9	12
Razem	20	15	37	37	29	26	30	38	45	32	37	26	26	23	24	41	27	21

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2023

Wykres 9. Przyjęcia osób do domów pomocy społecznej w powiecie lęborskim w latach 2006 - 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2023

Domy pomocy społecznej powiatu lęborskiego zapewniają swoim mieszkańcom wymagane przepisami prawa standardy zgodnie z ustawą z dnia 24 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej.

Wszyscy mieszkańcy domów to osoby wymagające wsparcia i opieki w codziennym funkcjonowaniu, o zróżnicowanym poziomie sprawności ruchowej.

Wg stanu na dzień 31.12.2023 r. w DPS Nr 1 przebywało:

- 8 osób nieopuszczających łóżek,
- 25 osób poruszających się na wózku inwalidzkim, w tym 11 wyłącznie przy pomocy opiekunów i 14 bez pomocy,
- 13 osób poruszających się przy pomocy kuli, laski bądź balkonika,
- 42 osoby sprawne ruchowo.

Wg stanu na dzień 31.12.2023 r. w DPS przebywało:

- 14 osób nieopuszczających łóżek,
- 13 osób poruszających się na wózku inwalidzkim, w tym 4 wyłącznie przy pomocy opiekunów i 9 bez pomocy,
- 12 osób poruszających się przy pomocy kuli, laski bądź balkonika,
- 19 osoby sprawne ruchowo.

Domy świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne, w tym:

- 1) w zakresie potrzeb bytowych, zapewniają:
  - a) miejsce zamieszkania,
  - b) wyżywienie,
  - c) odzież i obuwie,
  - d) utrzymanie czystości;
- 2) w zakresie usług opiekuńczych, zapewniają:
  - a) udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych,
  - b) pielęgnację,
  - c) niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych;
- 3) w zakresie usług wspomagających, zapewniają:
  - a) umożliwienie udziału w terapii zajęciowej,
  - b) podnoszenie sprawności i aktywizowaniu mieszkańców domu, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej,
  - c) umożliwienie zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych,
  - d) warunki do rozwoju samorządności mieszkańców domu,
  - e) stymulowanie nawiązywania, utrzymywania i rozwijania kontaktu z rodziną i społecznością lokalną,
  - f) działania zmierzające do usamodzielnienia mieszkańca domu, w miarę jego możliwości,
  - g) pomoc usamodzielniającemu się mieszkańcowi domu w podjęciu pracy, szczególnie mającej charakter terapeutyczny, jeżeli mieszkaniec spełnia warunki do takiego usamodzielnienia,
  - h) bezpieczne przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych,
  - i) finansowanie mieszkańcowi domu nieposiadającemu własnego dochodu wydatków na niezbędne przedmioty osobistego użytku, w kwocie nieprzekraczającej 30% zasiłku stałego,
  - j) przestrzeganie praw mieszkańców domu oraz zapewnieniu mieszkańcom dostępności do informacji o tych prawach,
  - k) sprawne wnoszeniu i załatwianiu skarg i wniosków mieszkańców domu.

W Domu Pomocy Społecznej Nr 1 zrealizowano następujące zadania inwestycyjne i remontowe:

- remont pokoju mieszkańców na odcinku C (zakres robót: nakładanie gładzi na ściany i sufity, malowanie ścian i sufitów, ułożenie glazury na ścianach, ułożenie terakoty na podłodze, montaż nowej instalacji elektrycznej, montaż narożników ze stali nierdzewnej, montaż płyt odbojowych), zakup materiałów - 4.277,09 zł, robocizna we własnym zakresie,
- remont pokoju mieszkańców na odcinku D (zakres robót: nakładanie gładzi na ściany i sufity, malowanie ścian i sufitów, ułożenie glazury na ścianach, ułożenie terakoty na podłodze, montaż nowej instalacji elektrycznej, montaż narożników ze stali nierdzewnej, montaż płyt odbojowych), zakup materiałów- 2.384,91 zł, robocizna we własnym zakresie,
- remont sali terapii zajęciowej (zakres robót: nakładanie gładzi na ubytki na ścianach i sufitach, malowanie ścian i sufitów, montaż sztukaterii przysufitowej, montaż nowych mebli, wymiana

frontów w meblach kuchennych, instalacji elektrycznej, montaż narożników ze stali nierdzewnej, montaż płyt odbojowych), zakup materiałów - 1.357,67 zł, robocizna we własnym zakresie,

- remont pomieszczenia kierownika sekcji (zakres robót: nakładanie gładzi na ściany i sufity, malowanie ścian i sufitów i drzwi, ułożenie terakoty na podłodze, wymiana gniazdek, wyłączników elektrycznych), zakup materiałów - 2.693,44 zł, robocizna we własnym zakresie,
- modernizacja węzła cieplnego ze zmianą lokalizacji, tj. przeniesienie do budynku kuchni-pralni (przełożenie przyłącza ciepłowniczego, adaptacja pomieszczenia technicznego, zakup i montaż 3-funkcyjnego węzła cieplnego) na kwotę 159.592,50 zł,
- modernizacja sieci kanalizacyjnej w części piwnicznej budynków - wykonanie poziomów i pionów kanalizacji sanitarnej w pomieszczeniach budynku kuchni, łózkowym, pałacowo-łózkowego na łączną kwotę – 58.657,56 zł,
- drzwi przesuwne z montażem w palarni – 3.557,52 zł,
- montaż drzwi balkonowych do palarni – 3.557,52 zł.
- wykonanie instalacji elektrycznej w dwóch pokojach budynku pałacowego kwota – 3.240,00 zł,
- wykonanie napraw systemu SSP po przeprowadzonej konserwacji kwota – 7.793,28 zł,

W Domu Pomocy Społecznej Nr 2 zrealizowano następujące zadania inwestycyjne i remontowe:

- modernizacja sieci CO – II etap (wymiana grzejników) – 57.000,00 zł,
- modernizacja ogrodzenia – 18.450,00 zł,
- konserwacja i naprawa dźwigów – 5.078,94 zł,
- remonty pomieszczeń – 10.210,93 zł,
- konserwacja sygnalizacji przeciwpożarowej – 4.719,18 zł,
- naprawa maszyn, sprzętu – 1.459,60 zł,
- konserwacja systemu przyzywowego – 184,50 zł,
- pozostałe naprawy serwisowe – 2.700,04 zł,
- zakupiono materiały do napraw i remontów – 62.343,42 zł,
- zakupiono materiały do malowania, napraw, inne do remontu – 3.100,00 zł,
- termoizolacja pralni – 10.000,00 zł,
- remont sufitów w 3 pokojach mieszkańców – 12.000,00 zł.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2023 roku w Domu Pomocy Społecznej Nr 1 wynosił: ogółem zatrudnionych 60 osób, w przeliczeniu na etaty 59,25. Stan zatrudnienia w Domu Pomocy Społecznej Nr 2 wynosił natomiast: ogółem zatrudnionych 40 osób, w przeliczeniu na etaty 39,25.

Dochody domów pomocy społecznej w 2023 roku wykonane zostały na poziomie łącznie 8.975.656,06 zł (tj. w DPS Nr 1 – 5.322.098,05 zł, a w DPS Nr 2 – 3.653.558,01 zł, w tym dochody z tytułu odpłatności za pobyt pensjonariuszy wyniosły łącznie 8 948 590,65 zł: w DPS Nr 1 – 5.300.304,09 zł, a w DPS Nr 2 – 3.648.286,56 zł, natomiast dotacja z budżetu Wojewody na prowadzenie domów pomocy społecznej wyniosła łącznie 990.096,09 zł, z tego DPS Nr 1 otrzymał 755.985,90 zł, DPS Nr 2 zaś 234.110,19 zł (w tym dotacja na dodatki 600 zł brutto i pochodne). Wydatki Domów Pomocy Społecznej w 2023 roku wyniosły łącznie 10.807.029,68 zł, w tym DPS Nr 1 – 6.550.381,92 zł oraz DPS Nr 2 – 4.256.647,76 zł.

Realizację planu finansowego w 2023 roku przez domy pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Realizacja planu finansowego przez domy pomocy społecznej powiatu lęborskiego w 2023 roku

DPS	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Średni miesięczny koszt pobytu mieszkańca ustalony na rok 2023* w zł
Dom Pomocy Społecznej Nr 1	6 704 382,00	6 550 381,92	5 583,55
Dom Pomocy Społecznej Nr 2	4 306 858,00	4 256 647,76	5 532,22

*Średni miesięczny koszt pobytu mieszkańca ustalony na rok 2023 na podstawie Zarządzenia Starosty nr 3/2023 z dnia 13 lutego 2023 roku, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 911 z dnia 21 lutego 2023 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za rok 2023.

IV.4. Pomoc cudzoziemcom

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w 2023 r. nie udzielało wsparcia cudzoziemcom w ramach indywidualnego programu integracji (w związku z nadaniem im statusu uchodźcy lub udzieleniem ochrony uzupełniającej), ponieważ nie występowały przypadki ubiegania się o ustawowo przysługującą pomoc, tym niemniej, w związku z obecną trudną, rozwojową sytuacją napływu cudzoziemców, którzy mogą ubiegać się o nadanie statutu uchodźcy lub objęcia ochroną uzupełniającą, w niniejszym rozdziale ujęto podstawowe informacje w tym zakresie.

Art. 19 pkt 8 i art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej wskazuje, iż pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach (w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy lub w związku z udzieleniem mu ochrony uzupełniającej), mającym trudności w integracji ze środowiskiem – należy do zadań własnych powiatu. Natomiast pomoc ww. cudzoziemcom, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – należy do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat.

Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej *cudzoziemcowi nadaje się status uchodźcy, jeżeli na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju*. Natomiast na podstawie art. 15 ww. ustawy *cudzoziemcowi, który nie spełnia warunków do nadania statusu uchodźcy, udziela się ochrony uzupełniającej, w przypadku gdy powrót do kraju pochodzenia może narazić go na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy przez:*

- 1) *orzeczenie kary śmierci lub wykonanie egzekucji,*
- 2) *tortury, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie,*
- 3) *poważne i zindywidualizowane zagrożenie dla życia lub zdrowia wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego*

– i ze względu na to ryzyko nie może lub nie chce korzystać z ochrony kraju pochodzenia.

Organem właściwym do nadania cudzoziemcom statusu uchodźcy lub udzieleniem mu ochrony uzupełniającej jest Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców czyli centralny organ administracji rządowej⁶.

W ww. przypadkach zakres pomocy dla cudzoziemca⁷ - udziela się w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy i obejmuje ona:

1. świadczenia pieniężne w wysokości od 721,00 zł do 1.450,00 zł miesięcznie na osobę przeznaczone na: utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe, pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego;
2. opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne określonej w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
3. pracę socjalną;
4. poradnictwo specjalistyczne, w tym poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne;
5. udzielanie informacji oraz wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami, w szczególności z instytucjami rynku pracy, ze środowiskiem lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi;
6. inne działania wspierające proces integracji cudzoziemca.

Wydatki, o których mowa w ww. pkt 1, mogą być pokrywane w uzgodnieniu z cudzoziemcem bezpośrednio przez powiatowe centrum pomocy rodzinie.

Zgodnie z art. 94 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie właściwe dla deklarowanego przez cudzoziemca miejsca pobytu zobowiązane jest powiadomić w formie pisemnej Wojewodę Pomorskiego o deklarowanym przez cudzoziemca przystępującego do realizacji programu integracji miejscu pobytu na terenie województwa pomorskiego. Wojewoda Pomorski akceptuje w formie pisemnej zadeklarowane na terenie województwa pomorskiego miejsce pobytu przez cudzoziemca opuszczającego ośrodek dla uchodźców. Pomoc dla cudzoziemca jest realizowana w ramach indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie a cudzoziemcem, określającego wysokość, zakres i formy pomocy, w zależności od sytuacji życiowej cudzoziemca i jego rodziny. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie niezwłocznie przekazuje Wojewodzie, celem zatwierdzenia, podpisany przez cudzoziemca program integracji wraz z przewidywanymi kosztami jego realizacji (zgodnie z art. 93 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej) - wszelkie zmiany mające wpływ na realizację indywidualnego programu integracji należy wносить do Wojewody w formie pisemnej wraz z wnioskiem i uzasadnieniem o celowości dokonywanych korekt.

W związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy oraz wejściem w życie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz.U. z 2023, poz. 103) podmioty odpowiedzialne za system pieczy zastępczej w danym powiecie zostały zobowiązane do wpisywania do systemu teleinformatycznego,

---

⁶ Na podstawie art. 16 ust. 1 Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach cudzoziemców

⁷ Na podstawie art. 92 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej

za pomocą którego prowadzona jest ewidencja małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przed przybyciem byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terenie Ukrainy. Wpisowi do ewidencji podlegają następujące kategorie dzieci: dzieci, które przekroczyły granicę RP bez opiekuna, który sprawował faktyczną opiekę nad nimi, dzieci które przekroczyły granicę RP i przed przybyciem były umieszczone w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku prowadziło rejestr postanowień sądu w sprawie ustanowienia opiekuna tymczasowego dla osoby małoletniej z Ukrainy, które wpłynęły do naszej jednostki. W 2023 roku zaewidencjonowano 8 takich postanowień.

Zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 i który został wpisany do rejestru PESEL, mogą być przyznawane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W związku ze spełnieniem warunków określonych w ww. ustawie w 2022 roku w Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Lęborku umieszczono 1 obywatela Ukrainy, którego objęto całodobową opieką.

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zapewniło obywatelom Ukrainy możliwość skorzystania z usług tłumacza w trakcie załatwiania spraw urzędowych w jednostce.

IV.5. Projekt pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – w zakresie pomocy społecznej

PCPR, jako jeden z siedmiu podmiotów – partnerów przystąpiło do realizacji projektu powiatu lęborskiego pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborski*. Nasza jednostka odpowiedzialna jest za zadanie 1 - *Realizacja indywidualnej ścieżki reintegracji przez uczestników projektu-rozwój usług społecznych realizowanych przez PCPR W Lęborku*. W ramach tego zadania PCPR w Lęborku Projekt skierowany był do łącznie 89 osób – Uczestników Projektu oraz do osób z ich otoczenia – osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin – osób lub rodziny korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Projekt realizowany był w okresie 01.11.2020 – 31.10.2023. Łączna wartość projektu – Zadania 1 – PCPRu to 2.476.732,50 zł, w tym 2.205.796,71 zł dofinansowania i 270.936,27 zł wkład własny. Wartość pozycji budżetu obejmujących wspieranie rodziny w obszarach przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej to 647.395,95 zł.

Realizację poszczególnych działań na rzecz rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - uwikłanych w przemoc w rodzinie, w ramach projektu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Działania PCPR w Lęborku w zakresie pomocy społecznej w ramach projektu pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim.

NR PUNKTU/DZIAŁANIE PCPR w LĘBORKU	REALIZACJA ZADAŃ – DZIAŁANIA (w okresie realizacji projektu) – w ramach DPON-OIK
poz. 38 Organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji rodzin-15UP	Spotkania grupy wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie. Spotkania grupy wsparcia mają na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji rodzin. To spotkania tematyczne z elementami psychoedukacji prowadzone przez psychologa. Podczas odbywających się spotkań grupy we wspólnych rozmowach osoby uczą się rozpoznawać trudności i pokonywać je we wsparciu specjalistów. W centrum pracy grupowej stoi wspólna wymiana doświadczeń i informacji osób o podobnych doświadczeniach. Uczestnicy grupy sami dla siebie stanowią źródło wsparcia emocjonalnego, informacyjnego i instrumentalnego, źródło zasobów, inspiracji i motywacji do działania. Łącznie: 2.956,21 zł – 13 godz.
poz. 39 Wspieranie rodzin w organizacji czasu wolnego - zajęcia uspołeczniające	Wsparcie rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uwikłanych w przemoc w rodzinie, dla wsparcia prawidłowego pełnienia funkcji rodziny przez integrację członków rodziny, naukę właściwego komunikowania się, organizację czasu wolnego w pozytywnych formach poprzez różnego rodzaju zajęcia uspołeczniające – t.j. rodzinne wyjście do kręgielni, przeprowadzenie edukacyjnej wycieczki do Centrum Nauki Eksperyment w Gdyni oraz do „Tajnej Pirackiej Bazy” w Grąbkowie. Forma wsparcia realizowana była w grupach rodzinnych. W dniach: 31.08.2023 oraz 16.09.2023 i 23.10.2023. Wydatek w 2023 roku: 9.449,93 zł. Łącznie: 15.568,50 zł
poz. 40 Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne - interwencyjne wsparcie psychologiczne lub emocjonalne	Interwencyjne wsparcie psychologiczne lub emocjonalne na miejscu zdarzenia - związane ze zdarzeniami nagłymi, traumatycznymi, gdzie należy zabezpieczyć natychmiastowe wsparcie psychologiczne i emocjonalne dla osób biorących udział w zdarzeniu i/lub świadków zdarzenia. Specjalista interwent pomaga osiągnąć utraconą równowagę psychiczną, zapobiegać rozwojowi stresu pourazowego poprzez wczesną interwencję psychologiczną na wezwanie zamawiającego lub osób przez niego wyznaczonych. W 2023 roku odnotowano jedną interwencję. Wydatek w 2023 roku: 900,00 zł. Łącznie: 3.278,44 zł
poz. 41-43 Uruchomienie telefonu informacyjno-interwencyjnego - zakup telefonu, opłata abonamentu, obsługa infolinii	Zakupiono telefon komórkowy w miesiącu XI 2020 roku, obsługa 28.12.2020-30.06.2021, infolinii w okresie opłata abonamentu dokonywana jest na bieżąco w czasie trwania projektu. Łącznie: 11.489,51 zł
poz. 44 Poradnictwo prawne grupowe i indywidualne dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc	W 2023 roku przeprowadzono poradnictwo prawne indywidualne dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie – doznających przemocy i zachowań agresywnych. Zakres poradnictwa obejmował w szczególności prawo rodzinne, cywilne, karne m.in.: informowanie o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących uprawnieniach lub spoczywających na osobie obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowno administracyjnym, wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, pomoc w sporządzeniu projektu pisma w sprawach w/w. Poradnictwo indywidualne w dniach: 02.03.2023, 15.03.2023, 24.04.2023, 21.06.2023, 19.09.2023, 03.10.2023, 17.10.2023 dla 11 osób. Wydatek w 2023 roku: 4.920,00 zł. Łącznie: 14.040,00 zł
poz. 45 Opiekun merytoryczny Uczestników Projektu OIK-ścieżki reintegracji	Opiekunowie merytoryczni uczestników/czek projektu odpowiedzialni są za opracowanie, aktualizację i realizację indywidualnych ścieżek reintegracji zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie. Indywidualna ścieżka reintegracji jest opracowywana we współpracy: opiekuna merytorycznego, uczestnika/czkę, a w przypadku małoletnich – ich opiekunów, natomiast w uzasadnionych przypadkach także np. psychologa, pedagoga lub innego specjalisty asystentów rodziny, pracowników socjalnych. W/W osoby uzgadniają którymi poszczególnymi działaniami są objęci uczestnicy/czki projektu. Opiekunowie merytoryczni zobowiązani są do zachowania spójności indywidualnych ścieżek reintegracji. Do ich zadań należą konsultacja, uzgadnianie, aktualizowanie i realizacja form wsparcia dla uczestników/czek. Opiekunami merytorycznymi były w ramach dodatkowych zadań 3 osoby, które w 2023 roku realizowały zadania na rzecz 60 uczestników, a łącznie w projekcie dla 89 osób. Wydatek w 2023 roku: 34.516,73 zł. Łącznie: 103.865,06 zł
poz. 46 Warsztaty umiejętności rodzicielskich	Warsztaty umiejętności rodzicielskich - zajęcia grupowe warsztatowe pn. Szkoła dla rodziców (cykl zajęć - 1 edycja w roku, 8 spotkań, łącznie przeprowadzono dla 12 osób). Cykle zajęć grupowych dla rodziców/opiekunów dzieci-rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie lub mających trudności z zachowaniami agresywnymi członka rodziny, trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Zakupione zostały również art. spożywcze oraz materiały szkoleniowe niezbędne do przeprowadzenia warsztatów. Wydatek w 2023 roku: 9.505,86 zł. Łącznie: 46.362,00 zł
poz. 47 Kolonie/obozy/półkolonie	Przyznanie dofinansowania /refundacji do kolonii/obozu/półkolonii dla dzieci i młodzieży dedykowane rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie lub kryzys celem niwelowania skutków zaniedbań opiekuńczych i wychowawczych. W okresie sprawozdawczym z tej formy wsparcia skorzystały 4 osoby. Wydatek w 2023 roku: 6.527,00 zł. Łącznie: 11.532,10 zł
poz. 48 Udział w ogólnodostępnych grupowych zajęciach terapeutycznych - uspołeczniających dla dzieci i młodzieży	Zajęcia terapeutyczne grupowe - uspołeczniające, w ramach których realizowano wsparcie dla dzieci i młodzieży dedykowane rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie lub kryzys – celem wyrównywania szans rozwojowych, niwelowania skutków zaniedbań opiekuńczych i wychowawczych, zmniejszania występujących deficytów, rozwoju dziecka. W okresie sprawozdawczym zajęcia wskazane przez rodziców/opiekunów osób małoletnich w uzgodnieniu z opiekunem merytorycznym o wskazaniu do udziału - odbywały się w Muzeum w Lęborku – warsztaty rzemiosł zanikających, w hali sportowej - krav-maga, zajęcia na siłowni -K1/MMA, logosensoryka-zajęcia w poradni SOWA. W 2023 roku zabezpieczono tę formę wsparcia dla 3 osób małoletnich, w ilości 111 osobogodzin oraz grupowe zajęcia w Muzeum, wzięło udział 12 dzieci w grupach po 10 osób w terminach: 10-14.07.2023 po 2 godziny i 28.08-01.09.2023 po 3 godz. Wydatek w 2023 roku: 6.000,00 zł. Łącznie: 21.210,00 zł

poz. 49 Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne - psychologiczne - indywidualne	Zrealizowano dla 4 uczestników 41 godzin konsultacji i poradnictwa specjalistycznego psychologicznego. Wydatek w 2023 roku: 6.500,00 zł. Łącznie: 17.810,00 zł
poz. 50 Konsultacje i poradnictwo rodzinne - pedagogiczne	Ze wsparcia pedagogicznego korzystało 6 uczestników. Zrealizowano 60 godziny konsultacji i poradnictwa. Wydatek w 2023 roku: 6.480,00 zł. Łącznie: 21.440,00 zł
poz. 51 Terapie i psychoterapie-indywidualne	Terapie i psychoterapie – indywidualne specjalistyczne wg zdiagnozowanych we współpracy w opracowaniu ścieżek reintegracji uczestników, w szczególności dla dzieci z zaburzeniami rozwojowymi, psychoterapia poznawczo-behawioralna, terapia uzależnień, terapia dla ofiar przemocy w rodzinie, terapia psychotraumatologiczna, TSR i terapia SI. Zabezpieczono wsparcie dla 19 osób. Zrealizowano łącznie 465 godzin terapii i psychoterapii indywidualnych. Wydatek w 2023 roku: 69.262,00 zł. Łącznie: 162.555,00 zł
poz. 52 Kampania informacyjna w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej „Powiat Lęborski AntyPrzemocy”	Rozpowszechniono informatory i ulotki na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach kampanii informacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej „Powiat Lęborski AntyPrzemocy”. Materiały rozpowszechniono i przekazano do OPS/MOPS, szkół, przedszkoli i innych miejsc publicznych oraz wśród mieszkańców Powiatu Lęborskiego. Wydatek w 2023 roku: 3.875,95 zł. Łącznie: 7.091,35 zł
poz. 53 Zwrot kosztów dojazdów uczestników/czek na zajęcia projektu oraz specjalistów do środowisk rodzinnych	Transport osób na zajęcia w formie organizacji przewozu lub dokonywania zwrotu kosztów dojazdów dla uczestników/czek i ich opiekunów. W ramach zadania możliwe było wynajęcie usług przewozu lub dokonywane były zwroty kosztów dojazdu lub rozliczenie biletów – na podstawie przyjętego regulaminu uwzględniającego oświadczenie lokalnego przewoźnika przy transporcie prywatnym o cenie biletów na podanej trasie. Z powyższego wsparcia skorzystało 16 osób. Wydatek w 2023 roku: 8.649,60 zł. Łącznie: 25.920,00 zł
poz. 54 Opiekun miejsc całodobowych - Hostelu osób tu przebywających w ośrodku wsparcia oraz kierowca samochodu	Funkcjonowanie OIK -Hostelu rozpoczęto w dniu 25.01.2023 roku, po dostosowaniu obiektu CUS i utworzeniu miejsca całodobowego pobytu przeznaczonego dla 3 osób dorosłych matek/ojców z dziećmi lub kobiet w ciąży - osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - uwikłanych w przemoc w rodzinie. Opiekun osób przebywających w w/w miejscu odpowiedzialny jest za zapewnienie wsparcia specjalistów osobom podczas pobytu w miejscu całodobowym, ustalanie dyżurów specjalistów, dbanie o przestrzeganie regulaminu pobytu i realizację programu usamodzielnienia osób przebywających w ośrodku, a także administrowanie miejscem całodobowym, dbanie o warunki bezpieczeństwa, itp. W 2023 roku w OIK- Hostelu przebywały 4 osoby, w tym 2 dzieci w terminach: 30.05-04.11.2023 i 28.07-28.10.2023. Zatrudniono 10 opiekunów na umowę zlecenie i od dnia 19 maja utworzono 3/4 etatu pedagoga- opiekuna OIK-Hostelu. Dyżury pełnione były w godzinach: 19:30 - 07:30 przez wszystkie dni tygodnia oraz w godzinach: 07:30 – 19:30 w dni wolne od pracy. Wydatek w 2023 roku: 359,01 zł. Łącznie: 1.226,62 zł
poz. 55 Funkcjonowanie miejsc całodobowych - Hostelu	Zadanie obejmuje zabezpieczenie miejsca do zamieszkania, całodzienną wyżywienie, wsparcie pracownika socjalnego PCPR, psychologa w ramach projektu w zakresie rozwiązania sytuacji kryzysowej oraz inne wsparcie wskazane w działaniach projektowych ustalone wg indywidualnych potrzeb - w zadaniu ujęte są opłaty za media, środki czystości, sprzątanie, bieżące naprawy, uzupełnienie wyposażenia, ale także dla przebywających podopiecznych zapewnienie podstawowych środków spożywczych i higienicznych. Wydatek w 2023 roku i łącznie: 8.998,57 zł
Finansowanie projektu*:	Kwota wydatków określona w zakresie finansowym w umowie: Kwalifikowane – 2.314.703,27 zł Dofinansowanie – 2.043.767,00 zł
Okres realizacji projektu:	01.11.2020-31.10.2023
Łączna ilość uczestników:	Łącznie w okresie od 01.11.2020-31.10.2023 w projekcie w PCPR - przystąpiło do projektu-301 uczestniczek i uczestników, w tym w ramach DPON-OIK 89 U.

* dane dotyczą całego ww. projektu (także działań opisanych dla DPZ – w zakresie rozwoju usług społecznych w obszarach pieczy zastępczej). DPON – znaczy działania w ramach podopiecznych Działu Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych PCPR w Lęborku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wniosków o płatność - podane kwoty wydatków wynikają z kumulatywnych kwot wniosków o płatność za okres od 01.11.2020 do 31.10.2023 roku – zatwierdzonych przez Instytucję Zarządzającą – Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, z tym, że WOP za okres 10.2023 jest w trakcie weryfikacji.

V. REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest realizatorem zadań Powiatu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, wynikających z art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W powiecie lęborskim w obszarze wykonywania zadań samorządu na rzecz mieszkańców – osób z niepełnosprawnością, obowiązywał w ubiegłym roku Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023-2030, przyjęty uchwałą Nr LII/345/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 23 marca 2023 roku. Program ten określał zadania w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz zatrudnienia i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Na terenie naszego powiatu działa Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w składzie powołanym zarządzeniem Nr 16/2023 Starosty Lęborskiego z dnia 26 czerwca 2023 roku. Zadania i funkcjonowanie Rady określa ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych. Zadania Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych to inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji projektów oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu (radę miasta na prawach powiatu) pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. Członkami Rady, na okres 4 lat kadencji, są przedstawicielki organizacji pozarządowych działających w obszarach wsparcia osób z niepełnosprawnością w powiecie lęborskim, panie: Barbara Stachowska, Anna Proć, Lilianna Gałaman, Maria Wenta i Nina Ranachowska. W 2023 roku przewodniczącym Rady była pani Maria Wenta, jego zastępcą pani Barbara Stachowska natomiast sekretarzem pani Lilianna Gałaman.

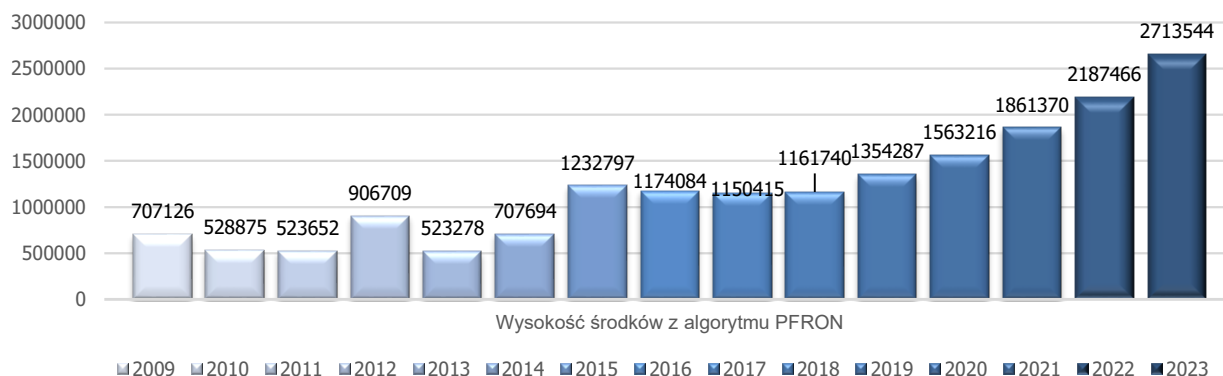
W 2023 roku Zarząd PFRON dokonał podziału środków w planie finansowym z przeznaczeniem na zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, należące do kompetencji samorządów powiatowych na podstawie przepisów ww. ustawy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym. Przekazano w 2023 roku w ramach tego algorytmu powiatowi lęborskiemu łączną kwotę 2.713.544,00 zł, w tym na rehabilitację społeczną kwotę 2.713.544,00 zł oraz na rehabilitację zawodową kwotę 0,00. Dla porównania wysokości przyznanych środków w ubiegłych latach, na przestrzeni ostatniej dekady, przedstawia poniższa tabela i wykres na lata 2009 – 2023.

Tabela 29. Wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na lata 2013 – 2023

Wysokość środków z algorytmu PFRON (w zł)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	523.278	707.694	1.232.797	1.174.084	1.150.415	1.161.740	1.354.287	1.563.216	1.861.370	2.187.466	2.713.544

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2009 – 2023.

Wykres 10. Wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na lata 2009 – 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2009 – 2023.

Otrzymywane środki finansowe podlegają, w zakresie przeznaczenia na konkretne wskazane ustawowo, podziale przez Radę Powiatu Lęborskiego. W 2023 roku organ ten podjął w tej sprawie uchwałę nr LII/343/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie ustalenia zadań i wysokości środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych do realizacji w 2023 roku, która została zmieniona uchwałami nr LVI/376/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 5 września 2023 roku, uchwałą nr LVII/386/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 27 października 2023 roku oraz uchwałą nr LVIII/400/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 14 grudnia 2023 roku.

Kwota 2.713.544,00 zł została w całości przeznaczona na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych. Szczegółowe zestawienie limitów przyznanych środków i ich wykorzystanie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Zestawienie przyznanych limitów środków PFRON z ich wykorzystaniem w 2023 roku

LP	Nazwa zadania	Limit środków w zł	Wykorzystanie w zł	Realizacja w %
Zadania w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych				
1.	– dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na turnusach rehabilitacyjnych (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. a i e)	140.936,14	140.936,14	100,00
2.	– dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. b)	29.854,71	29.554,71	98,99
3.	– dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. c)	1.161.569,85	1.161.559,20	99,99
4.	– dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. d)	496.303,30	496.303,30	100,00
5.	– dofinansowanie kosztów tworzenia i działania WTZ (art. 35a ust. 8)	884.880,00	882.749,73	99,76
Razem:		2.713.544,00	2.711.103,08	99,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za rok 2023

Łącznie na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych oraz na pokrycie kosztów obsługi realizowanych zadań z PFRON otrzymano w 2023 roku 2.779.200,00 zł, wykorzystano tę kwotę na poziomie 99,91 % wydatkując 2.778.881,08 zł.

Przedstawione poniższych rozdziałach dane dotyczące ilości złożonych wniosków i udzielonego dofinansowania w 2023 roku, wskazują, iż mimo stałego wzrostu, występuje niewystarczająca ilość środków finansowych do realizacji potrzeb osób niepełnosprawnych. Szacuje się, iż zrealizowane

zadania zabezpieczają ogółem niewiele ponad 56,94% otrzymanych wniosków, jednakże w przypadku likwidacji barier architektonicznych dostępne środki PFRON wystarczyły na realizację niespełna 28,08% potrzeb. W konsekwencji tego, w porozumieniu z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych, ustalono kryteria udzielania w/w dofinansowań, w stosunku do warunków ubiegania się o wsparcie wynikających z samej ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz przepisów wykonawczych.

W roku 2023 kontynuowano realizację zadań w Systemie Obsługi Wsparcia PFRON. To nowoczesna platforma, za pomocą której Osoby Niepełnosprawne i jednostki działające na ich rzecz mogą elektronicznie składać wnioski o wsparcie finansowane przez PFRON, dystrybuowane przez jednostki samorządu terytorialnego. Celem projektu, w ramach którego powstał System SOW, jest zwiększenie dostępności pomocy oferowanej w ramach zadań i programów finansowanych ze środków PFRON, których realizatorem są Jednostki Samorządu Terytorialnego. System SOW umożliwia Osobom Niepełnosprawnym i podmiotom działającym na ich rzecz proces aplikowania o środki PFRON będące w gestii jednostek samorządowych bezpośrednio za pomocą systemu informatycznego. Pozwala na weryfikację wniosków osób indywidualnych i instytucji na etapie przyznawania dofinansowań, jak również na badanie skuteczności wydatkowania środków PFRON. Możliwe jest załatwienie sprawy drogą elektroniczną na każdym jej etapie:

- uzyskanie informacji,
- wypełnienie wniosku,
- podpisanie i złożenie wniosku (za pośrednictwem platformy e-PUAP)
- dokonanie ewentualnych wyjaśnień i uzupełnień,
- zapoznanie się ze wzorem umowy,
- rozliczenie dofinansowania.

W 2023 roku w systemie SOW pracownicy Zespołu ds. Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością obsługiwali kompleksowo dofinansowania (generacja pism, umów, rozliczeń, załączników, sprawozdań) w ramach likwidacji barier funkcjonalnych oraz programu pn. *Aktywny Samorząd*. Należy mieć jednak na uwadze, iż niemal wszystkie wnioski osób niepełnosprawnych wpływały do tut. jednostki w formie tradycyjnej. Wymagało to udzielania przez pracowników, dodatkowej pomocy wnioskodawcom, w umożliwieniu dostępu do systemu oraz w dokonaniu wprowadzenia i przekazaniu sprawy w formie elektronicznej.

V.1. Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 roku w ramach algorytmu PFRON to:

V.1.1. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

O dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne posiadające aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, które dokonały zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych na wniosek lekarza

i otrzymały dofinansowanie na ten cel z Narodowego Funduszu Zdrowia oraz spełniają kryteria dochodowe. W ramach wydatków na rehabilitację społeczną zrealizowano dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. W roku sprawozdawczym wpłynęło 1.371 takich wniosków na kwotę 1.699.712,69 zł. Ze środków PFRON wypłacono dofinansowanie na 1.341 wniosków w wysokości łącznie 1.142,345,60 zł.

Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze ujęte są w katalogu, który jest załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie. Warunki uzyskania dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze zgodnie z obowiązującymi przepisami to:

1. posiadanie dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność
2. spełnienie kryterium dochodowego: o dofinansowanie mogą ubiegać się osoby, jeżeli przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:
  - 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
  - 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.

Maksymalne dofinansowanie z PFRON wynosi:

- do 100% udziału własnego osoby niepełnosprawnej wyznaczonego w limicie ceny NFZ,
- do 150% sumy kwoty limitu, wyznaczonego przez NFZ oraz udziału własnego osoby niepełnosprawnej, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

V.1.2. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny

W ramach wydatków na rehabilitację społeczną zrealizowano także dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny. W roku sprawozdawczym wpłynęło 20 takich wniosków na kwotę 55.338,00 zł. Zawarto 16 umów na dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego na łączną kwotę 19.575,00 zł. Celem dofinansowania jest pomoc finansowa przy zakupie sprzętów, przyrządów i urządzeń wspierających funkcjonowanie i rehabilitację osób niepełnosprawnych w ich miejscu zamieszkania. Sprzęt rehabilitacyjny, to urządzenia i sprzęty zalecone przez lekarza, niezbędne do rehabilitacji w warunkach domowych, nieobjęte ubezpieczeniem zdrowotnym Narodowego Funduszu Zdrowia. Sprzęt rehabilitacyjny traktowany jest w przepisach odmiennie niż wyroby medyczne – nie ma określonego katalogu sprzętów rehabilitacyjnych.

Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego wynosi do 80% jego kosztu, nie więcej jednak niż wysokość pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Udział własny wnioskodawcy: minimum 20% kosztu zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.

Z dofinansowania może skorzystać osoba z niepełnosprawnością która:

- posiada dokument potwierdzający niepełnosprawność,
- spełnia kryterium dochodowe: o dofinansowanie mogą ubiegać się osoby, jeżeli przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej,
- gdy zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu.

V.1.3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Realizowano także dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się, technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych. Ogółem na likwidację barier wpłynęło do Centrum w 2023 roku 161 wniosków, na kwotę 1.230.758,87 zł. Na to zadanie wypłacono dofinansowanie dla 124 osób na łączną kwotę 496.303,30 zł (w tym dla 19 dzieci i młodzieży – na łączną kwotę 57.425,04 zł), z tego:

- na dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się wypłacono dofinansowanie dla 42 osób – 105.072,53 zł,
- na dofinansowanie barier technicznych – 44 osób – 146.540,38 zł,
- na likwidację barier architektonicznych – 38 osób – 244.690,39 zł.

V.1.4. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Do form rehabilitacji społecznej zalicza się również uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych. Dofinansowany może być również pobyt opiekuna osoby niepełnosprawnej w przypadku, gdy jego obecność wynika z wyraźnego i uzasadnionego zalecenia lekarskiego. Wysokość tego dofinansowania dla osób niepełnosprawnych jest uzależniona od stopnia niepełnosprawności tych osób i wysokości przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obowiązującego w dniu rozpatrywania przedmiotowych wniosków.

W 2023 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęło 127 wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Łączna kwota wypłaconego dofinansowania na ten cel wyniosła: 140.936,14 zł dla 82 osób, w tym 47 osób niepełnosprawnych i 35 ich opiekunów, w tym dla:

- 19 dzieci i młodzieży na kwotę 38.581,00 zł,
- 18 opiekunów dzieci i młodzieży na kwotę 24.369,00 zł,
- 28 osób dorosłych na kwotę 55.087,14 zł
- 17 opiekunów osób dorosłych na kwotę 22.899,00 zł.

V.1.5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Następnym zadaniem realizowanym przez naszą jednostkę z obszaru rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych jest dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. O dofinansowanie w wysokości do 60% kosztów przedsięwzięcia mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Wniosek o dofinansowanie składa się w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadań. W roku 2022 wpłynęło 5 wniosków na łączną wnioskowaną kwotę 37.376,00 zł. W roku 2023 zawarto 5 umów na podstawie wniosków złożonych do 30.11.2022 roku na łączną kwotę 30.000,00 zł.

Tabela 31. Zestawienie przyznanych limitów środków PFRON dla organizacji pozarządowych na sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych

Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Ilość osób, w tym os. niepełnosprawne/ młodzieży/ mieszkańcy terenów wiejskich	Całkowity koszt w zł	Wnioskowano w zł	Przyznano w zł
Stowarzyszenie Amazonka w Lęborku	Weekendowy wyjazd grupy Amazonek do Wdzydz Kiszewskich	22 ON: 22 DZ: 0 W: 5	12.754,00	7.652,40	7.600,00
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "Promyk" w Cewicach	Integracyjna wycieczka turystyczno-krajoznawcza z okazji Dnia Dziecka na „Farmę Aleksa” w Charbrowie	35 ON: 25 DZ: 14 W: 33	3.625,00	2.175,00	2.100,00
Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski Koło Powiatowe w Lęborku	Wyjazd wypoczynkowo-rekreacyjny grupy osób z niepełnosprawnością wzroku do ośrodka rehabilitacyjnego „Zdrowotel” w Łebie	16 ON: 12 DZ: 0 W: 6	7.000,00	4.200,00	4.200,00
Lęborskie Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Iskierka Nadziei”	Rehabilitacja społeczna wraz z wyjazdem integracyjnym połączonym ze zwiedzaniem miejsca pamięci narodowej- Westerplatte”	40 ON: 30 DZ: 3 W: 3	12.000,00	7.200,00	7.200,00
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "Więcej Radości" w Wicku	Rozwój integracji, rekreacja i turystyki „dla zdrowia i radości”	22 ON: 9 DZ: 0 W: 4	41.400,00	15.,00,00	8.9000,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań rzeczowo-finansowych PCPR w Lęborku.

V.1.6. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej

Warsztaty Terapii Zajęciowej funkcjonują w powiecie lęborskim od 29 grudnia 2014 roku. Prowadzą one rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. Uczestnicy WTZ muszą posiadać orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem kwalifikacji uczestnictwa. Zajęcia w warsztacie prowadzone są zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii, gdzie przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierza się do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

WTZ są placówką dziennego pobytu. Zajęcia realizowane były w prosperujących 6 pracowniach: krawiecko-tkackiej, artystycznej, informatycznej (komputerowo-biurowej), umiejętności społecznych, gospodarstwa domowego i rehabilitacyjno – terapeutycznej. Warsztat Terapii Zajęciowej w 2023 roku prowadził działalność przez jedenaście miesięcy – organizując w miesiącu sierpniu miesięczną przerwę wakacyjną.

WTZ posiadało 30 miejsc. Według stanu na 31.12.2023 roku uczestniczyło w zajęciach 30 osób, w tym: 13 kobiet i 17 mężczyzn. Poniższa tabela przedstawia strukturę uczestników WTZ wg miejsca ich zamieszkania.

Tabela 32. Uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej wg miejsca zamieszkania - wg stanu na 31.12.2023 roku

Gmina	Ilość uczestników WTZ
Cewice	7
Lębork	14
Nowa Wieś Lęborska	6
Wicko	3
Razem:	30

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań WTZ w Lęborku za 2023 rok.

Kwota przeznaczona w 2023 roku na działalność bieżącą WTZ wynosiła łącznie 980.833,03 zł, w tym środki PFRON 882.749,73 zł., zaś ze środków własnych powiatu 98.083,30 zł.

V.2. Programy PFRON

V.2.1. Program pn. *Aktywny Samorząd*

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w 2023 roku realizowało program pn. *Aktywny Samorząd*, w ramach którego osoby niepełnosprawne mogły uzyskać pomoc ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2023 roku, w ramach niniejszego programu realizowane były następujące formy wsparcia:

Moduł I Obszar A Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 70.000 zł, przy czym w przypadku zakupu niestacjonarnego/mobilnego fotela/fotelika do przewozu osoby niepełnosprawnej – 8.000 zł,

Moduł I Obszar A Zadanie 2 i 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 5.280 zł, w tym:

- dla kosztów kursu i egzaminów kategorii B - 2.310 zł,
- dla kosztów kursu i egzaminów pozostałych kategorii - 3.850 zł,
- dla pozostałych kosztów uzyskania prawa jazdy w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania wnioskodawcy - 880 zł,
- dla kosztów usług tłumacza migowego - 550 zł,

Moduł I Obszar A Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła - 4.400 zł;

Moduł I Obszar B Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła:

- dla osoby niewidomej - 10.000 zł oraz 16.500 zł na urządzenia brajlowskie (łącznie 26.500 zł),
- dla pozostałych adresatów w zadaniu - 10.000 zł,

Moduł I Obszar B Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła:

- dla osoby głuchoniewidomej - 4.400 zł,
- dla osoby z dysfunkcją narządu słuchu - 3.300 zł,
- dla pozostałych adresatów obszaru - 2.200 zł,

Moduł I Obszar B Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła - 10.000 zł,

Moduł I Obszar B Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła - 6.000 zł,

Moduł I Obszar B Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła - 1.650 zł;

Moduł I Obszar C Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła - 17.600 zł, z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania do kwoty rekomendowanej przez eksperta PFRON, jednak nie więcej niż - 27.500 zł,

Moduł I Obszar C Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 3.850 zł, z czego na zakup jednego akumulatora – nie więcej niż 1.100 zł,

Moduł I Obszar C Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła:

- w zakresie ręki - 13.200 zł,
- przedramienia - 28.600 zł,
- ramienia lub wyłuszczenia w stawie barkowym - 33.000 zł,
- na poziomie stopy lub podudzia - 19.800 zł,
- na wysokości uda (także przez staw kolanowy) - 27.500 zł,
- uda lub wyłuszczeniu w stawie biodrowym - 33.000 zł,

Moduł I Obszar C Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości) – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła do 30% kwot, o których mowa w Obszarze C Zadanie 3,

Moduł I Obszar C Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego – maksymalne dofinansowanie - 8.250 zł;

Moduł I Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką Wnioskodawcy, przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką – maksymalna kwota dofinansowania wynosiła 330 zł miesięcznie – tytułem kosztów opieki nad jedną (każdą) osobą zależną,

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium lub w szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym/ dziennym lub niestacjonarnym/ wieczorowym/ zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu).

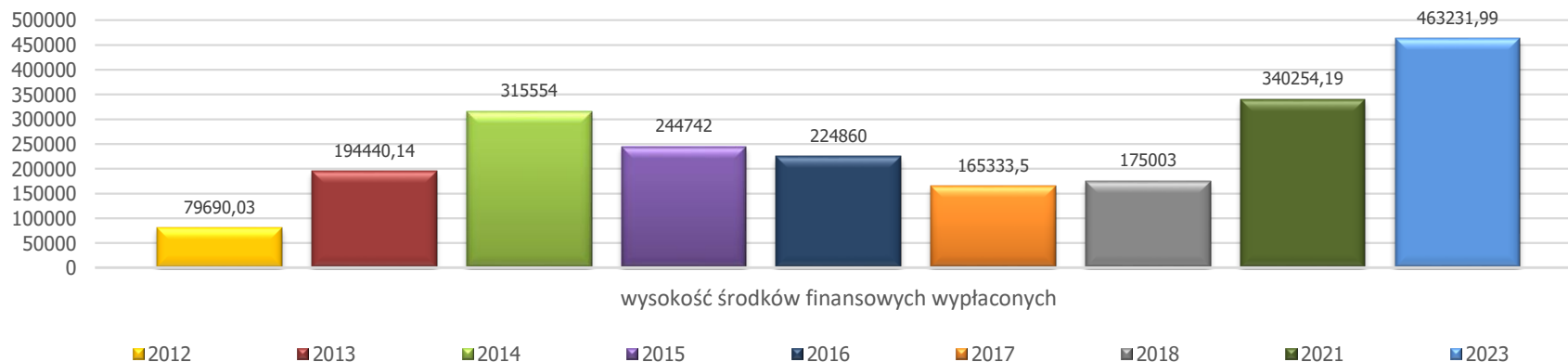
W ramach Programu Aktywny Samorząd w 2023 roku prowadzono, celem dotarcia z informacją do jak najszerszego grona odbiorców – osób niepełnoprawnych, akcję informacyjną polegającą na przygotowaniu i rozpowszechnianiu materiałów informacyjnych, ulotek, broszur oraz materiałów promocyjnych – długopisów, notatników i zakładek z nadrukiem logo tego Programu.

Tabela 33. Realizacja Programu pn. Aktywny Samorząd w 2023 roku

Lp.	Moduł Programu	Obszar wsparcia	Kwota przekazana przez PFRON na realizację Programu w zł	Liczba wnioskodawców ogółem					Kwoty dofinansowania łącznie			
				Wnioski złożone	Wnioski zweryfikowane negatywnie	Wnioski zaakceptowane do dofinansowania	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Wnioski zrealizowane (wypłata dofinansowania)	We wnioskach złożonych (kwota wnioskowana) (w zł)	We wnioskach przeznaczonych do dofinansowania (zweryfikowane pozytywnie) (w zł)	W zawartych umowach (w zł)	Wysokość środków wypłaconych (w zł)
1.	I.	A-1	220.291,82	1	1	0	0	0	134.950,00	0	0	0
2.		A-2		3	0	3	3	3	8.354,50	8.354,00	8.354,00	8.354,00
3.		A-3		0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.		A-4		0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.		B-1		4	2	2	2	2	24.540,60	13.949,00	13.949,00	13.860,00
6.		B-2		1	0	1	1	1	2.200,00	2.200,00	2.200,00	2.200,00
7.		B-3		4	0	4	4	4	17.338,10	15.338,00	15.338,00	14.888,99
8.		B-4		6	0	6	6	6	34.723,83	23.100,00	23.100,00	20.100,00
9.		B-5		1	0	1	1	1	197,10	197,00	197,00	197,00
10.		C-1		3	0	3	3	3	62.887,38	59.950,00	59.950,00	59.950,00
11.		C-2		4	1	3	3	3	9.542,00	7.700,00	7.700,00	7.700,00
12.		C-3		1	0	1	1	1	59.620,00	59.620,00	59.620,00	59.400,00
13.		C-4		0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.		C-5		3	0	3	3	3	23.212,50	23.212,00	23.212,00	23.212,00
15.		D		3	0	3	3	3	3.286,00	3.286,00	3.286,00	3.286,00
16.	II.	X	345.846,91	82	2	80	80	43	342.321,15	332.193,00	332.193,00	250.084,00
Razem:			566.138,73	116	6	110	110	73	723.173,16	549.099,00	549.099,00	463.231,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2023

Wykres 11. Wysokość środków wypłaconych w ramach programu pn. Aktywny Samorząd w latach 2012 – 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2012 – 2023

V.2.2. Program pn. *Program wyrównywania różnic między regionami*

Celem strategicznym programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami III” jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

W okresie sprawozdawczym w ramach programu Powiat Lęborski realizował umowy zawarte w poprzednim okresie (z dnia 29.12.2022 roku) – w obszarze B Programu:

- 1) „Likwidacja barier poprzez dostosowanie pomieszczeń sanitarno-higienicznych do potrzeb dzieci niepełnosprawnych i dostosowanie 10 drzwi wewnętrznych Przedszkola Publicznego nr 9 w Lęborku”,
- 2) „Likwidacja barier poprzez zamontowanie poręczy przy schodach prowadzących do budynku szkoły dla Zespołu Szkół im. Męczenników Marszu Śmierci KL Stutthof w Garczegorzu”.

Łączna wysokość środków w ramach ww. zadań programu pozyskana na rzecz mieszkańców powiatu lęborskiego to 56.641,50 zł. Zadania te są rozliczone przez oddział PFRON w Gdańsku.

Dnia 31 lipca 2023 roku podpisano z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych umowę na realizację zadań:

- 1) „Likwidacja barier w Szkole Podstawowej nr 5 w Lęborku w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania” - obszar B;
- 2) „Likwidacja barier w pomieszczeniach szkoły i dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych w Szkole Podstawowej nr 3 w Lęborku” - obszar B;
- 3) „Likwidacja barier poprzez zbudowanie podjazdu dla niepełnosprawnych przed budynkiem przedszkole w Garczegorzu” - obszar B;
- 4) „Dostosowanie dwóch łazienek do potrzeb dzieci niepełnosprawnych ul. Śląska 1b, dostosowanie łazienki na ul. Tczewskiej 7a do potrzeb osób niepełnosprawnych, dostosowanie tarasu prowadzącego do ogrodu do potrzeb osób niepełnosprawnych ul. Śląska 1b w Prywatnym Przedszkolu Językowo- Terapeutycznym „Tęczowa Kraina” w Lęborku” - obszar B.

Łączna wysokość środków w ramach tego programu pozyskana na rzecz mieszkańców powiatu lęborskiego to 171.828,42 zł.

V.2.3. Program pn. *Samodzielność - Aktywność - Mobilność*

Celem strategicznym programu pn. „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” jest pomoc osobom niepełnosprawnym w polepszeniu ich warunków do życia.

Powiat Lęborski przystąpił do programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność” w skład którego wchodzi 2 programy: „Mieszkanie dla Absolwenta” oraz „Dostępne mieszkanie”. Umowa na „Mieszkanie dla absolwenta” została zawarta dnia 09 września 2022 r. na kwotę w wysokości: 99.531,68 zł, a na „Dostępne mieszkanie” w dniu 19 sierpnia 2022 r. na kwotę 77.413,54 zł. Łączna wysokość środków pozyskana na rzecz mieszkańców powiatu lęborskiego w ramach tych programów to kwota 176.945,22 zł.

Celem programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” - Dostępne mieszkanie, jest dopłata do zmiany lub zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej osobie niepełnosprawnej samodzielne opuszczenia budynku aż do poziomu zero przed

budynkiem. Wysokość dofinansowania zależna jest od lokalizacji, w której nabywane jest mieszkanie i stanowi różnicę pomiędzy ceną mieszkania nabywanego i sprzedawanego.

Natomiast celem programu „Mieszkanie dla absolwenta” jest ułatwienie osobom niepełnosprawnym aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryteria dostępności. Dofinansowanie obejmuje zarówno okres poszukiwania pracy, jak również rozpoczęcia zatrudnienia - maksymalnie przez 36 miesięcy. Wraz z upływem 36 miesięcy dofinansowanie ulega stopniowemu obniżeniu i wynosi od 1 do 12 miesiąca – 100% kosztów najmu, od 13 do 24 miesiąca – 70% kosztów najmu a od 25 do 36 miesiąca – 40% kosztów najmu.

Dotąd weryfikowano jeden wniosek złożony w programie w 2023 roku, który został oceniony negatywnie i nie udzielono finansowania ze względu na nie spełnianie wymaganych kryteriów przez wnioskodawcę.

VI. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Orzekanie o niepełnosprawności dla celów pozarentowych prowadzone jest na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności funkcjonuje w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Został on powołany uchwałą nr 226/2006 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 27 kwietnia 2006 roku w sprawie zmiany regulaminu organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Na stanowisko Przewodniczącego Zespołu Starosta Lęborski powołał Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku (zarządzenie nr 39/2019 z dnia 18 listopada 2019 roku). Starosta Lęborski powołał członków Zespołu. W 2023 roku wg stanu na dzień 31.12.2023 roku zadania realizowało tu 17 osób, a w jego skład, wchodziło:

- przewodniczący – 1 os.,
- sekretarz – 1 os.,
- lekarze – 6 os. (w tym: ortopeda - traumatolog narządu ruchu, psychiatra, okulista, laryngolog – pediatra, anestezjolog – specjalista intensywnej terapii, specjalista pediatra i alergolog),
- psychologowie – 3 os.,
- pedagodzy – 2 os.,
- doradcy zawodowi – 7 os.,
- pracownicy socjalni – 6 os.,
- obsługa administracyjna – 2 os.,

Budżet Zespołu w 2023 roku wynosił 588.715,35 zł, z czego dotacja z budżetu wojewody wynosiła 439.842,00 zł, natomiast wydatki z budżetu powiatu 148 873,35zł.

W roku sprawozdawczym do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wpłynęło łącznie 2.970 wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, w tym dla osób przed 16 rokiem życia – 290 wnioski, a osób powyżej 16 roku życia – 2.680 wniosków.

Zespół, na wniosek, wydaje:

- orzeczenia o stopniu niepełnosprawności osoby powyżej 16 roku życia,
- orzeczenia o niepełnosprawności osoby poniżej 16 roku życia,
- legitymacje osób niepełnosprawnych oraz
- karty parkingowe.

VI.1. Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności

Orzecznictwo o niepełnosprawności służy osobom, które chcą uzyskać prawne potwierdzenie statusu osoby niepełnosprawnej, umożliwiające korzystanie z przewidzianych dla nich świadczeń i przywilejów takich jak np. odliczenia podatkowe, zasiłki, ulgowe przejazdy, umieszczenie w domu pomocy społecznej. Pozwala ukierunkować działania osoby niepełnosprawnej bądź jej opiekunów związane z prowadzoną terapią i rehabilitacją.

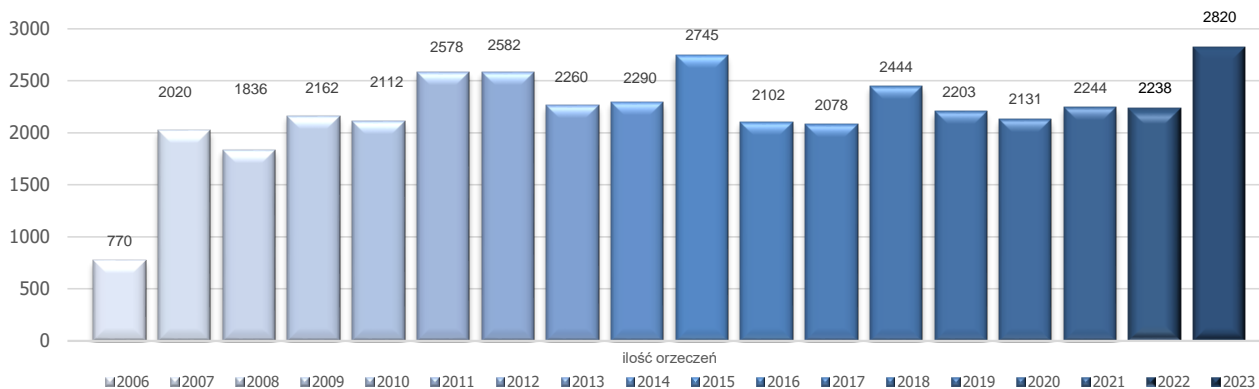
Ilość wydanych orzeczeń od początku działalności Zespołu do końca okresu sprawozdawczego 2023 roku przedstawia tabela i wykres z danymi z poszczególnych lat od 2007 do 2023. Należy zauważyć, że jest to o 26% więcej orzeczeń niż w ubiegłym roku i jednocześnie stanowi największą ilość wydanych orzeczeń od 17 lat czyli od początku funkcjonowania Zespołu.

Tabela 34. Ilość wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2006 – 2023

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość wydanych orzeczeń (ogółem)	2020	1836	2162	2112	2576	2582	2260	2290	2745	2102	2078	2444	2203	2131	2244	2238	2820

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2007 – 2023

Wykres 12. Ilość wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2006 – 2023

*rozpoczęcie działalności PZOON od 01.07.2006 roku,

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku – rzeczowo-finansowych PFRON za lata 2006 – 2023

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał łącznie w 2023 roku - 2.820 orzeczeń - są to orzeczenia:

- zaliczeniu osób do osób niepełnosprawnych – dla osób do 16 roku życia,
- zaliczeniu do określonego stopnia niepełnosprawności – dla osób powyżej 16 roku życia
- oraz analogicznie o niezaliczeniu osób do osób niepełnosprawnych i odmowie ustalenia niepełnosprawności.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące wydanych orzeczeń z tego okresu oraz z ubiegłych lat.

Tabela 35. Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w latach 2016 - 2023 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość orzeczeń w 2016r.	Ilość orzeczeń w 2017r.	Ilość orzeczeń w 2018r.	Ilość orzeczeń w 2019r.	Ilość orzeczeń w 2020r.	Ilość orzeczeń w 2021r.	Ilość orzeczeń w 2022r.	Ilość orzeczeń w 2023r.
RAZEM WYDANE ORZECZENIA O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI i NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, w tym:		2.102	2.078	2.444	2.203	2.131	2.244	2.238	2.820
I. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – ogółem (dla osób po 16 roku życia)		1.932	1.884	2.213	2.040	1.952	2.061	2.018	2.541
1.	Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności	1.853	1.809	2.165	1.977	1.903	2.018	1.991	2.515
a.	w tym:								
	- znaczny stopień niepełnosprawności	699	689	842	890	852	872	903	1100
	- umiarkowany stopień niepełnosprawności	921	921	1137	963	945	1042	1010	1307
	- lekki stopień niepełnosprawności	233	199	186	124	99	104	78	108
b.	w tym orzeczenia wydane po raz pierwszy:	466	650	649	803	590	623	663	754
	- znaczny stopień niepełnosprawności	165	221	263	409	291	281	323	333
	- umiarkowany stopień niepełnosprawności	202	318	288	328	246	285	292	366
	- lekki stopień niepełnosprawności	99	111	98	66	53	57	48	55
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	25	18	12	13	14	17	10	13
3.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	54	57	36	50	35	26	17	13
II. Wydane orzeczenia o niepełnosprawności – ogółem (dla osób przed 16 rokiem życia)		170	194	231	163	179	183	220	279
1.	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, w tym:	132	171	220	156	168	165	189	255
a.	- 0-3 lata	35	43	38	9	37	43	44	52
	- 4-7 lat	31	42	59	33	47	40	67	80
	- 8-16 lat	66	86	123	84	84	82	78	123
b.	- dla dziewcząt	56	56	89	92	59	68	75	88
	- dla chłopców	76	115	131	64	109	97	114	167
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	34	18	9	7	9	17	30	22
3.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności	4	5	2	0	2	1	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2007 – 2023.

W 2023 roku obowiązywało 12 symboli przyczyn niepełnosprawności. Symbol przyczyny niepełnosprawności zawarty w orzeczeniu odzwierciedla rozpoznanie uszkodzenia lub choroby, która niezależnie od przyczyny jej powstania powoduje zaburzenia funkcji organizmu oraz ograniczenia w wykonywaniu czynności życiowych i aktywności społecznej. Orzeczenie może zawierać więcej niż jeden symbol przyczyny niepełnosprawności, nie więcej niż trzy symbole schorzeń, które w porównywalnym stopniu wpływają na zaburzenie funkcji organizmu.

Symbol przyczyny niepełnosprawności oznacza się następująco:

- 01-U – upośledzenie umysłowe;
- 02-P – choroby psychiczne;
- 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- 04-O – choroby narządu wzroku;
- 05-R – upośledzenie narządu ruchu;
- 06-E – epilepsja;
- 07-S – choroby układu oddechowego i krążenia;
- 08-T – choroby układu pokarmowego;
- 09-M – choroby układu moczowo-płciowego;

- 10-N – choroby neurologiczne;
- 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;
- 12-C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

Tabela 36. Ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności i o niepełnosprawności ze względu na symbol przyczyny niepełnosprawności w 2023 roku

Lp.	Symbole	Ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności				Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności
		znaczny	umiarkowany	Lekki	Razem	
1.	01-U	1	0	0	1	0
2.	02-P	190	151	6	347	128
3.	03-L	30	92	13	135	14
4.	04-O	21	33	8	62	13
5.	05-R	285	649	45	979	23
6.	06-E	2	6	1	9	3
7.	07-S	219	169	14	402	12
8.	08-T	84	42	4	130	4
9.	09-M	105	60	5	170	5
10.	10-N	130	47	1	178	15
11.	11-I	32	58	11	101	29
12.	12-C	1	0	0	1	9
Razem		1.000	1.307	108	2.515	255

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za lata 2006 – 2023.

Orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawane są w formie decyzji administracyjnych, dlatego też służy od nich odwołanie, kierowane do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gdańsku, które składa się za pośrednictwem PZOON w terminie 14 dni od dnia odbioru orzeczenia. W 2023 roku złożono łącznie 103 odwołania, w tym w 87 przypadkach osób powyżej 16 roku życia i 16 dotyczących osób poniżej 16 roku życia.

Sytuacja epidemiologiczna miała wpływ na funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności także w okresie sprawozdawczym. Z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zachowywały ważność – przepisy prawne w tym zakresie były w okresie sprawozdawczym kilkakrotnie zmieniane. Ostatecznie sprawa ta przedstawia się następująco: od 30 grudnia 2023 r. obowiązuje ustawa (z dnia 19 grudnia 2023 r. o szczególnych rozwiązaniach służących zachowaniu ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2023 r., poz. 2768), która zmienia dotychczasowe zasady przedłużania orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności. Według nowego przepisu prawa niniejszej ustawy orzeczenia powiatowych, miejskich, wojewódzkich zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności:

- które zachowały ważność na podstawie przepisów w brzmieniu dotychczasowym, albo
- których okres ważności upłynął po dniu 5 sierpnia 2023 r. i przed dniem 30 września 2024 r., zachowują ważność do 30 września 2024 roku, jednak nie dłużej niż do dnia, w którym nowe orzeczenie o niepełnosprawności albo nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, stanie się ostateczne. Zatem nowe przepisy działają także wstecz i przywracają ważność orzeczeń, które już wygasły do 30 września 2024 roku.

Wobec powyższego także karty parkingowe wydawane przez PZOON, zachowują ważność nie dłużej jednak niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Analogicznie sytuacja kształtuje się dla świadczeń, ulg i uprawnień osób z niepełnosprawnością. Jeżeli decyzja przyznająca świadczenie z pomocy społecznej została wydana w związku z niepełnosprawnością potwierdzoną orzeczeniem i okres, na który została przyznana pomoc, jest uzależniony terminem ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, okres wskazany w decyzji ulega przedłużeniu na okres, na jaki zachowuje ważność orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, na podstawie decyzji wydanej z urzędu.

W 2023 roku Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, dokonywał orzeczeń obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski na skutek prowadzonych działań wojennych na terytorium Ukrainy. Zapewniono w tym zakresie, przede wszystkim podczas przygotowania zmiany i tłumaczenia wymaganych druków oraz przyjmowania dokumentacji, wsparcie tłumacza języka ukraińskiego. W okresie sprawozdawczym wydano orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności dla obcokrajowców wg nw. tabeli obywatelstwa.

Tabela 37. Liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia przez obywateli innych państw w podziale na obywatelstwa w 2023 roku

Obywatelstwo	Liczba złożonych wniosków		
	w niepełnosprawności (dla osób przed 16 rokiem życia)	o stopniu niepełnosprawności (dla osób po 16 roku życia)	Ogółem
Norweskie	1	0	1
Rosyjskie	0	1	1
Ukraińskie	14	16	30
Inne	0	1	1
Razem	15	18	33

Zródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Lęborku za 2023 rok.

VI.2. Legitymacje osób niepełnosprawnych

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydawał na wniosek legitymacje osób niepełnosprawnych. W 2023 roku wydano 1.233 legitymacje osób niepełnosprawnych, w tym:

- legitymacje wydane na podstawie orzeczenia o niepełnosprawności – 110,
- legitymacje wydane na podstawie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności – 1.123,
- legitymacje wydane na podstawie orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień – 0.

VI.3. Karty parkingowe osób niepełnosprawnych

Karta Parkingowa to dokument uprawniający osoby niepełnosprawne do korzystania z miejsc parkingowych wyznaczonych dla osób niepełnosprawnych, a także potwierdzający uprawnienia do niestosowania się do niektórych znaków drogowych.

Kartę parkingową, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wydaje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla:

- osób niepełnosprawnych zaliczanych do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;
- przy czym osoby zaliczone do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mogą otrzymać kartę parkingową jedynie w przypadku ustalenia przyczyny niepełnosprawności oznaczonej symbolem: 04-O, 05-R lub 10-N, 07-S;

- osób niepełnosprawnych powyżej 2-go roku życia, które nie ukończyły 16 roku życia, mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, bez względu na przyczynę niepełnosprawności.

Ponadto, uprawnienia do karty parkingowej zachowują osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności, posiadające w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności jeden z trzech symboli przyczyny niepełnosprawności: 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu), 10-N (choroba neurologiczna) lub 07-S oraz zawierające pozytywne wskazanie o spełnieniu przesłanek uprawniających do uzyskania karty parkingowej. Pozostałe osoby posiadające ważne orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydane na stałe lub okresowo przed 1 lipca 2014 roku, chcąc uzyskać kartę parkingową muszą wystąpić z ponownym wnioskiem o wydanie orzeczenia na zasadzie obowiązujących przepisów w tym zakresie. Jest to spowodowane zmianą przesłanek materialno-prawnych w zakresie brzmienia wskazania do karty parkingowej. W stosunku do takiej osoby Zespół zobowiązany jest do przeprowadzenia ponownie pełnego postępowania na zasadach ogólnych.

Karty parkingowe wydawane są na okres ważności orzeczenia, ale nie dłużej niż na okres do 5 lat.

O wydanie karty parkingowej mogą występować również placówki zajmujące się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, uprawnionych do uzyskania karty parkingowej. Nowe karty parkingowe dla placówek wydawane są maksymalnie na okres 3 lat.

W 2023 roku do Powiatowego Zespołu ds. Osób Niepełnosprawnych wpłynęło łącznie 972 wnioski o wydanie karty parkingowej. W 1 przypadku odmówiono wydania dokumentu.

Wydano w okresie sprawozdawczym 829 kart parkingowych, w tym:

- 970 dla osób fizycznych,
- 1 dla placówki.

VII. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej

Art. 112 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej wskazuje, że *kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie przedstawia corocznie wykaz potrzeb w obszarze pomocy społecznej*. Jednocześnie art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa, że należy wskazać także *potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej*.

VII.1. Potrzeby w zakresie obszarów pomocy społecznej

LP.	WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ
Potrzeby w zakresie wsparcia osób starszych	
1.	Zapewnienia obowiązujących standardów w domach pomocy społecznej powiatu lęborskiego: Domy pomocy społecznej powiatu lęborskiego świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie ustawowego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Aby utrzymać wypracowaną jakość świadczonych usług istnieje potrzeba realizacji w tych jednostkach działań ukierunkowanych na wsparcie mieszkańców, prowadzenia zajęć terapeutycznych i kulturalno-oświatowych, a także dbania o bezpieczeństwo i warunki bytowe osób w nich przebywających. W domach przeprowadzane są w miarę możliwości konieczne remonty i zakupy inwestycyjne, tym niemniej nie wszystkie zgłaszane potrzeby są realizowane. Obecnie odbywa domy zgłaszają potrzeby w zakresie remontów przede wszystkim następujące potrzeby: Dom Pomocy Społecznej Nr 1: remont dachu na budynku łóżkowym- głównym oraz budynku kuchni-pralni, wymiana pozostałej, niezmodernizowanej części kanalizacji sanitarnej w budynku pałacowo-łóżkowym, remont 5 łazienek, 16 pokoió mieszkańców, pokoju wyciszeń, 3 pokoió dziennego pobytu, pomieszczenia na odpady medyczne, remont korytarza na I piętrze budynku pałacowo-łóżkowego, remont schodów zewnętrznych, wymiana części ogrodzenia wokół terenu placówki; Dom Pomocy Społecznej Nr 2: malowanie pokoi mieszkańców w głównym budynku oraz Małym Domku, remont łazienki dla mieszkańców, częściowa wymiana oświetlenia, Remont podręcznej kuchenki dla mieszkańców, remont pomieszczenia socjalnego dla pracowników (zgodnie z zaleceniami PIP), wymiana zużytych mebli w pokojach mieszkańców, zakup łózek rehabilitacyjnych i materacy.
2.	Podejmowania fakultatywnych działań i programów z zakresu wsparcia i aktywizacji społecznej i integracji osób z grup szczególnego zagrożenia wykluczeniem społecznym, w szczególności osób starszych. W powiecie lęborskim istnieje potrzeba podejmowania dodatkowych działań w zakresie zajęć, spotkań, warsztatów i innych aktywności dla osób starszych, które wymagają zaangażowania organizacji i środków, aby możliwe było aplikowanie o ich współfinansowanie ze źródeł zewnętrznych np. konkursów MRPIPS. Należy tu uwzględnić, we współpracy z gminami i ich jednostkami oraz organizacjami, jakie są wdrażane lokalne rozwiązania w tym obszarze oraz jakie projekty są w nich planowane np. w ramach projektów, czy w zadaniach partnerów organizacji pozarządowych wraz z możliwością zachowania trwałości tu prowadzonych zajęć dla seniorów. Ze względu na zachowanie trwałości projektu, należy uwzględnić zajęcia jakie prowadzone są przez organizacje pozarządowe w siedzibie jednostki dla seniorów i młodzieży, nieodpłatnym udostępnianiu pomieszczeń.
Potrzeby w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i interwencji kryzysowej	
3.	Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy powiatowe szereg zadań. Od dnia 27 października 2023 roku realizowany jest nowy Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2023-2027 przyjęty uchwałą nr LVII/387/2023 Rady Powiatu Lęborskiego. Integralną jego częścią są wymagane przepisami szczegółowe programy przeciwdziałania przemocy (korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno- terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową, profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową. W ramach tych programów należy zabezpieczyć realizację i podejmować w 2024 roku działania zmierzające do realizacji kolejnej edycji programu korekcyjno-edukacyjnego, wsparcia specjalistycznego psychologiczne i emocjonalnego, działania profilaktyczne, edukacyjne ukierunkowane na pomoc osobom w rodzinach zagrożonych przemocą oraz prawidłowych metod wychowawczych, w tym z uwzględnieniem tzw. szkoły dla rodziców, ponieważ występuje deficyt dostępności do tego ważnego wsparcia. Przewiduje się, że realizacja zadań i działań programów nastąpi przy wykorzystaniu m.in. źródeł finansowania: budżet powiatu lęborskiego, budżet państwa, budżety samorządów gminnych, budżety innych powiatów, programy, w szczególności w ramach środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Sprawiedliwości, projekty w ramach środków Unii Europejskiej.

4.	<p>Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonuje w strukturach PCPR w Lęborku. Aby mógł on realizować zadania adekwatnie do lokalnych potrzeb i zgodnie z standardami wsparcia, należy uwzględnić konieczność rozwoju świadczonych usług społecznych. Biorąc pod uwagę zakres zadań OIK (przede wszystkim świadczenie: pomocy psychologicznej, pomocy terapeutycznej o charakterze krótkoterminowym, poradnictwa specjalistycznego rodzinnego, socjalnego, pedagogicznego, poradnictwa prawnego, zabezpieczenia miejsc noclegowych w ośrodkach wsparcia, przyjęcia i prowadzenie kontraktu w ramach pobytu w Hostelu, organizowania programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, zajęć profilaktycznych, grupowych i indywidualnych) należy zabezpieczyć możliwości organizacyjne, finansowe i kadrowe dla ich właściwej realizacji. Nieodzownym staje się zapewnienie w ramach umów cywilno-prawnych np. psychologa, terapeutów i psychoterapeutów, opiekuna osób miejsc całodobowych). Należy tu uwzględnić zmiany przepisów prawnych np. w zakresie rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.</p>
5.	<p>Celem wsparcia realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej zasadnym jest aplikowanie w 2024 roku w przeprowadzanych konkursach i programach osłonowych – Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej np. w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej przez wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy, a także, w przypadku wystąpienia takiej możliwości złożenie zapotrzebowania na realizację Powiatowego Programu Korekcyjno–Edukacyjnych oraz Powiatowego Programu Psychologiczno - Terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz aplikowanie w projektach współfinansowanych ze środków UE ukierunkowanych na rozwój usług społecznych na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia w związku ze spełnianiem przesłanek wynikających z ustawy o pomocy społecznej, celem zwiększenia dostępu do zdeinstytucjonalizowanych, zindywidualizowanych i zintegrowanych usług społecznych, świadczonych w lokalnej społeczności, w oparciu o diagnozę sytuacji problemowej.</p>
Potrzeby w zakresie pomocy cudzoziemcom	
6.	<p>W przypadkach, które wskazano w rozdziale IV.5 niniejszego sprawozdania tutaj jednostka ustawowo jest zobowiązana do organizacji i wdrażania Indywidualnych Programów Integracji. PCPR od początku funkcjonowania nie realizowało niniejszego zadania i choć przygotowano podstawowe procedury dla jego obsługi, to wymagać będzie w kolejnym okresie sprawozdawczym bieżącego monitorowania i dostosowania jednostki pod względem organizacyjnym, kadrowym i finansowym w zależności od skali potrzeb osób potrzebujących tu wsparcia i nadrzędnych rozstrzygnięć, w tym obsługi programów przewidywanych w tym zakresie.</p>
Potrzeby w zakresie rehabilitacji osób z niepełnosprawnością	
7.	<p>W powiecie lęborskim istnieje potrzeba podejmowania dodatkowych, pozaustawowych działań celem aktywizacji i integracji społecznej środowiska lokalnego osób z niepełnosprawnością, zabezpieczenia wsparcia społecznego dla osób z niepełnosprawnością, przewlekłe chorych, niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Aplikowanie i realizacja fakultatywnych programów z obszaru rehabilitacji i aktywizacji społeczno-zawodowej współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych – przede wszystkim PFRON. Zasadnym jest także zapewnienie dostępu, wg zgłaszanych potrzeb podmiotów z terenu powiatu lęborskiego, do następujących dodatkowych przedsięwzięć: Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami, Aktywny samorząd, S-A-Mi, a także innych ogłaszanych w ciągu roku programów – zgodnie z bieżąco diagnozowanymi potrzebami i możliwościami oraz we współpracy z organizacjami pozarządowymi, z uwzględnieniem wyznaczonych obszarów oddziaływania, ustalanych warunków brzegowych i dostępnych form finansowanego wsparcia inicjatyw.</p> <p>W ramach potrzeb zgłaszanych i identyfikowanych w obszarach funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w naszym powiecie definiuje się zasadność rozwoju ekonomii społecznej, powstawania spółdzielni socjalnych oraz mieszkalnictwa wspomaganego z dostępnym koszykiem usług.</p>
8.	<p>Co roku rozszerzane zadania z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych w ramach fakultatywnych programów PFRON pn. Aktywny Samorząd, czy programu ukierunkowanego na wsparcie m.in. placówek, organizacji, urzędów i osób niepełnosprawnych pn. Wyrównywania różnic między regionami, Samodzielność-Aktywność-Mobilność. Programy te realizowane są przez PCPR w Lęborku. Programy Funduszu rok rocznie poszerzają swoją ofertę działań i ustanawiają dodatkowe obszary i formy pomocy na rzecz osób z niepełnosprawnością, zwiększają kwoty dofinansowań. Ponadto, wdrażane są ustawowe standardy zapewnienia dostępności dla osób niepełnosprawnych. Powoduje to konieczność dodatkowego zabezpieczenia organizacyjnego i merytorycznego w PCPR, umożliwiającego prawidłowe i pełne wykonanie czynności. Ponadto od 2023 roku w realizacji zadań PFRON wprowadzono obligatoryjnie dodatkowe narzędzie w procedowaniu obsługi wniosków - system operacyjny System Obsługi Wniosków. Cyklicznie system jest rozbudowywany i daje możliwość wnioskodawcom składania i rozliczania się online (realizowany jest w skali 1% wszystkich wniosków składanych przez osoby zainteresowane), jednak powoduje to przede wszystkim (w 99%) konieczność wprowadzania otrzymywanej dokumentacji w formie papierowej przez pracowników jednostki. System na obecnym etapie wdrażania wymusza dublowanie czynności obsługi i realizacji dofinansowań w formie tradycyjnego prowadzenia akt i wprowadzania ich na każdym etapie postępowania do systemu. Potrzeba ta jest obecnie realizowana w ograniczonym zakresie przez wsparcie wykonywania czynności administracyjno-biurowych przez osoby przyjmowane na staże i praktyki.</p>

9.	<p>Przepisy z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określają rodzaje zadań wykonywanych na rzecz osób z niepełnosprawnością przez samorząd powiatowy, do których należą m.in. opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością. Programy te powinny określać zadania w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnością.</p> <p>W 2023 roku został przyjęty nowy Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023-2030, który jest lokalną częścią polityki społecznej Powiatu Lęborskiego. W związku z powyższym zachodzi potrzeba wdrażania powyższego dokumentu na kolejne lata celem konstruowania najlepszych rozwiązań i podjęcie działań zmierzających do poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnością poprzez stworzenie im odpowiednich warunków jak i wsparcia, przekładającego się na uzyskanie przez nich większej samodzielności oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz do kształtowania pozytywnych postaw społeczeństwa wobec osób z niepełnosprawnością.</p>
10.	<p>Na terenie naszego powiatu działa Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w składzie wg zarządzenia Nr 16/2023 Starosty Lęborskiego z dnia 26.06 2023 roku. Zadania i funkcjonowanie Rady określa ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych. Do zakresu działania powiatowych rad należy: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do: integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji programów; opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. Członkowie Rady zostali wybrani na okres 4 lat kadencji. Zachodzi konieczność podjęcia działań celem dalszego kontynuowania współpracy PCPR z Radą na kolejny okres kadencji.</p>
11.	<p>Biorąc pod uwagę wprowadzone rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 oraz ww. w rozdziale VI.1 sprawozdania dane dotyczące ilości osób, u których orzeczono choroby psychiczne, a także dane dotyczące podejmowanych prób samobójczych wśród mieszkańców naszego powiatu - należy podjąć działania ukierunkowane na zwiększenie dostępu do zdeinstytucjonalizowanych i zintegrowanych usług w szczególności zdrowotnych oraz społecznych, w oparciu o diagnozę sytuacji problemowej w zakresie zdrowia psychicznego w wymiarze profilaktycznym, edukacyjnym, interwencyjnym i podtrzymującym.</p>
12.	<p>Utworzenie i zabezpieczenie finansowania w powiecie lęborskim mieszkania wspomaganego dla osób z niepełnosprawnością – dla osób pełnoletnich, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę, potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ale nie wymagają usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie bezdomnej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy. Podstawa prawna - art. 19 pkt 11 ustawy z dnia z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 roku, poz. 901 ze zmianami) o treści: „Do zadań własnych powiatu należy: (...) pkt 11 prowadzenie mieszkań treningowych lub wspomaganych...”</p>
Potrzeby w zakresie funkcjonowania Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
13.	<p>Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności kolejny rok zmagają się z nałożeniem czasochłonnych i pracochłonnych obowiązków polegających na wprowadzeniu do systemu EKSMON druków wspomagających i prowadzeniem (obok dokumentacji tradycyjnej w formie papierowej) całego postępowania w systemie informatycznym. To oznacza, oprócz wprowadzania do EKSMON wszystkich niemal 3 tys. dotychczasowych wniosków rocznie, konieczność prowadzenia w formie elektronicznej i drukowanej, dla każdej ze spraw np.: zawiadomień, wstępnej analizy, ocen specjalistów, w tym lekarzy, kart obiegowych, dokumentacji wspomagającej. Wprowadzenie, przy obecnej obsadzie kadrowej tego obowiązku, znacznie wydłuży czas pracy i realizacji każdej ze spraw, doprowadzi do zachwiania terminowości orzekania i wydłużeniu czasu oczekiwania na wydanie orzeczenia, legitymacji i kart parkingowych. Ponadto, w 2023 roku o 26% wzrosła ilość wydanych orzeczeń i tendencja tak jest zauważalna od kilku lat. Zespół w dotychczasowej obsadzie kadrowej funkcjonuje od wielu lat. Należy jednak mieć na uwadze, że w ostatnim czasie zwiększono zakres jego zadań m.in. o zmianę (na bardziej czasochłonną) procedur wydawania legitymacji, a od poprzedniego roku w/w znaczne rozbudowanie systemu EKSMON. W związku z powyższym należy uwzględnić w planowaniu dalszego funkcjonowania Zespołu zabezpieczenie zwiększonego zatrudnienia lub alternatywnie zlecenia usług. Potrzeba ta, w kolejnych okresach wymagać będzie ponownej weryfikacji i podjęcia decyzji.</p>
14.	<p>Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, dla prawidłowego funkcjonowania wymaga wsparcia w zakresie zapewnienia specjalistów składów orzekających, przede wszystkim lekarzy posiadających odpowiednie specjalizacje. Należy brać tu pod uwagę kontekst funkcjonowania i powszechnego braku lekarzy do wykonywania zadań oraz stawki ich zatrudniania. W zakresie specjalistów – na kolejny okres, należy mieć na uwadze zabezpieczenie szkoleń i nabycie (i przedłużenie) uprawnień przez orzeczników.</p>

VII.2. Potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej

LP.	ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ
Potrzeby w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej	
1.	Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej - poprzez zwiększenie ilości miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej, w szczególności dążenie do powstania i rozwoju - rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, pogotowia opiekuńczego oraz rodziny specjalistycznej. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka i rodzin pomocowych oraz tworzenie warunków do ich powstawania i działania. W 2023 roku wprowadzono zmiany przepisów, w tym m.in. znacznie zwiększone kwoty wynagrodzeń minimalnych (z 2000zł na 4100zł) oraz rewaloryzacji świadczeń na osoby małoletnie przebywające w pieczy zastępczej - co będzie generowało zwiększone wydatki na rodzinną pieczę zastępczą.
2.	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla rodzin zastępczych – psychologicznego i pedagogicznego, terapeutycznego, psychoterapeutycznego, psychiatrycznego, diagnoz specjalistycznych, itp. – w ramach standardu funkcjonowania pieczy zastępczej w powiecie lęborskim w postaci umów cywilno-prawnych oraz zatrudnienia w jednostce psychologa w ramach 1 etatu. W miarę możliwości usługi społeczne winny być zabezpieczane także w ramach wdrażanych projektów EFS w FEP, ale należy jako kontynuację realizowanego wsparcia i wskaźników uwzględnić także sytuację braku zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel.
3.	Zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań specjalistycznych, w tym lekarskich, a także przeprowadzania diagnoz psychofizycznych przez psychologa i pedagoga oraz diagnoz specjalistycznych. Obecnie także to obligatoryjne zadanie jest realizowane częściowo w ramach umów cywilno-prawnych, natomiast w miarę możliwości należy poszerzyć wsparcie w tym zakresie z uwzględnieniem kolejnego okresu programowania FEP lub innych źródeł zewnętrznych.
4.	Tworzenie warunków do podnoszenia kompetencji opiekunów zastępczych, powstawania grup wsparcia pieczy zastępczej i integracji tego środowiska - dalsze funkcjonowanie grup wsparcia i organizacja zajęć, spotkań, wyjazdów edukacyjnych i integracyjnych dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej i dla opiekunów zastępczych, jako kontynuacja realizowanego wsparcia i wskaźników, z uwzględnieniem także sytuacji braku zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel.
5.	Systematyczna, zgodna z potrzebami realizacja szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, z uwzględnieniem nabycia przez pracowników jednostki kwalifikacji do ich przeprowadzania – szkolenia muszą być prowadzone przez minimum dwóch trenerów. W PCPR w Lęborku uprawnienia te posiada jedynie pedagog i kierownik jednostki. Należy uwzględnić potrzebę zapewnienia środków finansowych i podjąć zabiegi, dla zapewnienia właściwej merytorycznej realizacji tego zadania, aby obowiązujące uprawnienia przekształcić w autorski program jednostki i zabezpieczyć możliwość realizacji tego zadania na umowy cywilno-prawne z uprawnionymi osobami – psycholog, pedagog. Ponadto, w aspekcie szkoleń wprowadzono od 2022 roku zmiany przepisów prawnych, które obciążają jednostkę do przeprowadzenia szkoleń kilka razy roku, co generować będzie zwiększone koszty szkoleń kandydatów.
6.	Zapewnienie zabezpieczenia realizacji wsparcia obligatoryjnego i fakultatywnego na rzecz funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności na świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, dodatków z tytułu niepełnosprawności dziecka, świadczeń jednorazowych na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, ale także na świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki, czy zwiększenie (zróżnicowanie) wynagrodzeń dla osób sprawujących funkcję zawodowej rodziny zastępczej i prowadzących RDD.
7.	Wzrost ilości rodzin zastępczych w roku o ponad 18% generuje sytuację powodującą konieczność zabezpieczenia dodatkowego zatrudnienia w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej o specjalistę pracy z rodziną. W obecnym stanie każdy zatrudniony koordynator rodzinnej pieczy zastępczej ma pod swoją opieką 15 rodzin (zgodnie z ustawowym limitem). W przypadku, gdy tworzona jest nowa rodzina zastępcza, konieczne jest przerwanie dotychczasowej współpracy koordynatora z rodziną zastępczą, którą już ma pod swoją opieką i przekazanie jej pod opiekę specjalisty pracy z rodziną. Na koniec 2023 roku specjalista pracy z rodziną miał pod swoją opieką 32 rodziny zastępcze. W miarę możliwości potrzeby w tym zakresie mogłyby zostać zabezpieczone w ramach kolejnego okresu programowego FEP.
Potrzeby w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej	
8.	Placówki na terenie powiatu osiągnęły wymagany standard ilości miejsc dla wychowanków, znacznie poprawiły się też warunki lokalowe bytowe. Po kilku latach funkcjonowania należy zadbać o zachowanie osiąganego standardu bytowego przez dokonywanie wymaganych remontów i inwestycji. Obecnie należy nieustannie dążyć do rozwoju w kontekście jakościowym sprawowanej opieki i wychowania dzieci i młodzieży, tak aby zapewnione było realizowanie zadań placówek na najlepszym i adekwatnym do potrzeb podopiecznych, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych i społecznych.

9.	Zapewnienie dla wychowanków specjalistycznego wsparcia w ramach standardu funkcjonowania pieczy zastępczej instytucjonalnej, z uwzględnieniem, iż w ostatnich latach wiele przedsięwzięć i usług społecznych były realizowane w ramach projektów zewnętrznych, a dla właściwej realizacji zadań pieczy zastępczej powinno być kontynuowanie, bez wglądu na pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania.
10.	Zapewnienie realizacji podnoszenia kwalifikacji, kompetencji i motywacji personelu Domów, w szczególności osób bezpośrednio zaangażowanych w opiekę i wychowanie podopiecznych przez zagwarantowanie udziału w specjalistycznych szkoleniach i warsztatach, a także dostępu do superwizji.
11.	Dalsza praca nad zapewnieniem stabilnego środowiska wychowawczego dla podopiecznych celem minimalizacji zjawiska samowolnego opuszczania domu przez wychowanków, zjawiska przedwczesnego macierzyństwa małoletnich matek. Zwiększenie pracy profilaktycznej oraz socjalizacyjnej wobec dzieci.
12.	Tworzenie warunków do realizacji zadań Domów na najlepszym standardzie opieki i wychowania, z uwzględnieniem możliwości pogłębionej współpracy i rzetelnej weryfikacji dotyczącej bieżącego ich funkcjonowania, w tym metod i efektywności pracy, podejmowanych działań i inicjatyw wobec dzieci, czy form pożądanych i akceptowalnych oddziaływań.
13.	W ramach funkcjonowania i realizacji zadań w jednostce w Zespole ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń zatrudnionych jest 2 pracowników. Biorąc pod uwagę realizowane zadania np. kontrolne oraz dążenie do poprawy jakości i komplementarności realizacji zadań zasadne jest utworzenie oddzielnego, samodzielnego stanowiska pracy, do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w powiecie lęborskim, prowadzeniem spraw wychowanków umieszczonych w pieczy instytucjonalnej poza naszym powiatem oraz kompleksową obsługą i pracą merytoryczną z osobami usamodzielnianymi, a także odpłatnością i porozumieniami. Doświadczenia wskazują, że placówki wymagają intensywnej pracy merytorycznej. Aby zapewnić odpowiednią realizację tych zadań, a także zadań na rzecz usamodzielnianych wychowanków zasadnym jest zapewnienie etatu. Zadania te obecnie są realizowane w ograniczonym zakresie, przewiduje się w miarę możliwości, do czasu zabezpieczenia tej potrzeby, realizacji zadań także na zasadzie zlecenia, przez wsparcie zewnętrznych specjalistów.
Usamodzielniani wychowankowie	
14.	Realizacja procesów usamodzielnienia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą obejmujących wsparcie merytoryczne, finansowe i rzeczowe. Wdrażanie standardów w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej obowiązującego w Powiecie Lęborskim zgodnie z zindywidualizowanymi potrzebami i możliwościami tych osób. Należy, biorąc pod uwagę indywidualne możliwości, zasoby, a także ograniczenia i trudności wychowanków wynikających z ich sytuacji życiowej, dążyć do udzielenia adekwatnego monitorowanego wsparcia. Rozważenia wymaga wprowadzenie zasad kwalifikowalności osób do pobytu w mieszkaniu chronionym treningowym, z uwzględnieniem w szczególności płci osób wspólnie zamieszkujących i np. przebywanie w ośrodkach wychowawczych, tak aby zapewnić tym osobom właściwe warunki usamodzielnienia – bezpieczeństwa, rozwoju, nauki, integracji ze środowiskiem.
15.	Organizowanie wsparcia ukierunkowanego na podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych osób usamodzielnianych – realizacja przedsięwzięć w formie zajęć, specjalistycznego poradnictwa i konsultacji oraz spotkań informacyjno – edukacyjnych dla osób opuszczających pieczę zastępczą oraz współpraca z lokalnym środowiskiem w tym zakresie. Należy, realizując i planując działania wspierające usamodzielnianych wychowanków, uwzględnić kontynuację zadań w ramach dotychczasowego projektu (także we współpracy z Regionalnym Centrum Młodzieży) oraz sytuację możliwości dalszego współfinansowania tych działań z zewnętrznych środków z FEP.
16.	Zabezpieczenie finansowania mieszkania treningowego w postaci zapewnienia środków na bieżące funkcjonowanie i eksploatację mieszkania (ponieważ przebywają tu osoby o niskich dochodach i trudnej sytuacji) wraz z zaplanowaniem koniecznego stopniowego remontu - kuchni oraz zapewnieniem wynagrodzenia dla osoby opiekującej się tym mieszkaniem, tak aby utrzymać tu poziom merytoryczny w zakresie usług społecznych – w zakresie realizacji kontraktu i IPU wychowanka. Obecnie posiadane środki na ten cel nie dają w pełni rękojmi należytego wykonywania pracy indywidualnej z mieszkańcami w obszarze jego uspołeczniania i intensywnej pracy socjalnej, a także prowadzenia rzetelnej dokumentacji. Ponadto, w zakresie mieszkalnictwa osób usamodzielnianych wskazane byłoby uzgodnienie platformy między samorządowej pozwalającej na preferencyjne warunki przydziału lokali dla naszych podopiecznych oraz dla osób niesamodzielnich utworzenie i możliwość korzystania z mieszkania wspomaganego.

VII.3. Potrzeby jednostki w zakresie realizowanych zadań

Potrzeby w zakresie realizowanych zadań	
1.	Weryfikacja i dopracowanie warunków lokalowych, z uwzględnieniem dostępności dla osób z niepełnosprawnością i ze szczególnymi potrzebami zgodnie z obowiązującymi standardami w tym zakresie np. noszy ewakuacyjnych. Do upływu terminów gwarancji producenta i wykonawcy, zabezpieczenie zastępczych rozwiązań w zakresie utrzymania temperatury w szybie dźwigu osobowego i klatki schodowej oraz poczekalni przed PZOON, np. przez montaż klimatyzatorów czy rolet termoizolacyjnych.
2.	Zabezpieczenie i organizacja dla wszystkich użytkowników obiektu systematycznych szkoleń p.poż, z uwzględnieniem nowo zamontowanych systemów oraz realizacja zaleceń inspekcji w zakresie montażu drzwi wewnętrznych do pomieszczeń w piwnicy.
3.	Zapewnienie środków ochrony pracowników, w szczególności wykonujących nowe zadania w związku z zarządzaniem nowym obiektem oraz dla pracowników realizujących zadania w terenie – preparaty dezynfekujące, przeciw wszawicy oraz rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa w przypadku agresywnych zachowań interesantów.
4.	Zapewnienie możliwości realizacji zadań w terenie z wykorzystaniem służbowego środka transportu - gdzie nie ma możliwości wykorzystania samochodów prywatnych do celów służbowych, w szczególności do przewozu osób np. w sytuacji umieszczania osób małoletnich w pieczy zastępczej, dojazdów na zespoły organizowane poza terenem powiatu, kontroli w rodzinnej pieczy zastępczej, wywiadu środowiskowego rodzin biologicznych dla celów ustalenia odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej i alimentacji oraz prowadzenia kontroli i wizji lokalnych w ramach zadań w zakresie dofinansowań z PFRON
5.	Przygotowanie i wdrożenie w funkcjonowanie jednostki Standardów Ochrony Małoletnich, zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez Ministerstwo, Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – z uwzględnieniem realizacji zadań na rzecz osób małoletnich, pieczy zastępczej i OIK-Hostel.
6.	Zapewnienie pracownikom jednostki wynagrodzenia za pracę, aby odpowiadało ono w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.
7.	Zabezpieczenie możliwości podnoszenia kwalifikacji osób zaangażowanych w PCPR w realizację zadań – w szczególności z zakresu ustawy o pomocy społecznej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, interwencji kryzysowej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – w szczególności poprzez zagwarantowanie udziału w specjalistycznych studiach podyplomowych, szkoleniach czy warsztatach, a także dostępu do superwizji.

Spis tabel

TABELA 1. KOMÓRKI ORGANIZACYJNE I SAMODZIELNE STANOWISKA PRACY PCPR W LĘBORKU	7
TABELA 2. WYDATKI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W LĘBORKU W 2023 ROKU	10
TABELA 3. WYCHOWANKOWIE PIECZY RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ	17
TABELA 4. LICZBA DZIECI OPUSZCZAJĄCYCH RODZINNE I INSTYTUCJONALNE	18
TABELA 5. WSPÓŁFINANSOWANIE PRZEZ GMINY POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO	20
TABELA 6. ILOŚĆ RODZIN KTÓRE UKOŃCZYŁY SZKOLENIA DLA KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA W LATACH 2016 - 2023	25
TABELA 7. WYKAZ ŚWIADCZEŃ I WYNAGRODZEŃ POWIATU LĘBORSKIEGO ZREALIZOWANYCH NA RZECZ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2021-2023 ROKU	29
TABELA 8. WYDATKI Z BUDŻETU POWIATU LĘBORSKIEGO NA RODZINNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ	31
TABELA 9. WSPÓŁFINANSOWANIE PRZEZ GMINY POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO PO DNIU 1 STYCZNIA 2012 ROKU W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2012-2023	32
TABELA 10. ILOŚĆ RODZIN ZASTĘPCZYCH I DZIECI W NICH UMIESZCZONYCH W POWIECIE LĘBORSKIM W LATACH 2006 – 2023	34
TABELA 11. ILOŚĆ RODZIN ZASTĘPCZYCH I DZIECI W RODZINNYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE LĘBORSKIM W LATACH 2012 – 2023 (WG STANU NA 31 GRUDNIA DANEGO ROKU)	35
TABELA 12. LICZBA DZIECI OPUSZCZAJĄCYCH RODZINNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2012-2023	36
TABELA 13. WSPÓŁFINANSOWANIE PRZEZ GMINY POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2012-2023	38
TABELA 14. WYCHOWANKOWIE PIECZY INSTYTUCJONALNEJ	39
TABELA 15. SKIEROWANIA DZIECI DO INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATU LĘBORSKIEGO	40
TABELA 16. LICZBA DZIECI OPUSZCZAJĄCYCH INSTYTUCJONALNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ	41
TABELA 17. STAN ZATRUDNIENIA W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH POWIATU LĘBORSKIEGO WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA	41
TABELA 18. DZIAŁANIA PCPR W LĘBORKU W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ W RAMACH PROJEKTU PN. CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W POWIECIE LĘBORSKIM	48
TABELA 19. OSOBY ZGŁASZAJĄCE SIĘ DO OIK W LATACH 2020-2023	59
TABELA 20. OSOBY ZGŁASZAJĄCE SIĘ DO OIK W 2023 ROKU ZE WZGLĘDU NA OKOLICZNOŚĆ	59
TABELA 21. OSOBY ZGŁASZAJĄCE SIĘ DO OIK W 2023 ROKU WG MIEJSCA ZAMIESZKANIA	59
TABELA 22. WSPARCIE ŚWIADCZONE PRZEZ OIK W 2023 ROKU	62
TABELA 23. LICZBA OSÓB PRZYJĘTYCH DO DPS 1 NA MIEJSCA DLA OSÓB PSYCHICZNIE CHORYCH	66
TABELA 24. BILANS LICZBY MIEJSC I MIESZKAŃCÓW W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU LĘBORSKIEGO	66
TABELA 25. LICZBA OSÓB, KTÓRE ODESZŁY Z DPS W LATACH 2015 - 2023	67
TABELA 26. PRZYJĘCIA OSÓB DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE LĘBORSKIM W LATACH 2006 - 2023	67
TABELA 27. REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO PRZEZ DOMEK POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU LĘBORSKIEGO W 2023 ROKU	70
TABELA 28. DZIAŁANIA PCPR W LĘBORKU W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W RAMACH PROJEKTU PN. CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W POWIECIE LĘBORSKIM.	73
TABELA 29. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2013 – 2023	75
TABELA 30. ZESTAWIENIE PRYZNANYCH LIMITÓW ŚRODKÓW PFRON Z ICH WYKORZYSTANIEM W 2023 ROKU	76
TABELA 31. ZESTAWIENIE PRYZNANYCH LIMITÓW ŚRODKÓW PFRON DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH NA SPORT, KULTURĘ, REKREACJĘ I TURYSTYKĘ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	80
TABELA 32. UCZESTNICY WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ WG MIEJSCA ZAMIESZKANIA - WG STANU NA 31.12.2023 ROKU	80
TABELA 33. REALIZACJA PROGRAMU PN. AKTYWNY SAMORZĄD W 2023 ROKU	83
TABELA 34. ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2006 – 2023	86
TABELA 35. ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	87
TABELA 36. ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI ZE WZGLĘDU NA SYMBOL PRZYCZYNY NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W 2023 ROKU	88
TABELA 37. LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW O WYDANIE ORZECZENIA PRZEZ OBYWATELI INNYCH PAŃSTW W PODZIALE NA OBYWATELSTWA W 2023 ROKU	89

Spis wykresów

WYKRES 1. WYCHOWANKOWIE PIECZY RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ	17
WYKRES 2. LICZBA DZIECI OPUSZCZAJĄCYCH RODZINNE I INSTYTUCJONALNE	18
WYKRES 3. WSPÓŁFINANSOWANIE PRZEZ GMINY POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO	20
WYKRES 4. WYDATKI Z BUDŻETU POWIATU LĘBORSKIEGO NA RODZINNY ZASTĘPCZE	31
WYKRES 5. WSPÓŁFINANSOWANIE PRZEZ GMINY POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO	32
WYKRES 6. ILOŚĆ RODZIN ZASTĘPCZYCH I DZIECI W NICH UMIESZCZONYCH W POWIECIE LĘBORSKIM W LATACH 2006 – 2023	34
WYKRES 7. WSPÓŁFINANSOWANIE PRZEZ GMINY POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO	38
WYKRES 8. SKIEROWANIA DZIECI DO INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATU LĘBORSKIEGO W LATACH 2006 – 2023	40
WYKRES 9. PRZYJĘCIA OSÓB DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE LĘBORSKIM W LATACH 2006 - 2023	67
WYKRES 10. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2009 – 2023	76
WYKRES 11. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW WYPŁACONYCH W RAMACH PROGRAMU PN. AKTYWNY SAMORZĄD W LATACH 2012 – 2023	83
WYKRES 12. ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2006 – 2023	86

Załącznik nr 1 - SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY PCPR W LĘBORKU JAKO ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE LĘBORSKIM

Niniejsze sprawozdanie przygotowano w związku z art. 76 ust. 4 pkt. 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który wskazuje, iż *do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy* – w syntetycznym ujęciu, natomiast w szerszym zakresie opis funkcjonowania pieczy zastępczej na terenie powiatu lęborskiego ujęto w rozdziale III sprawozdania z działalności jednostki.

Zadania Działu Pieczy Zastępczej realizowane były w oparciu o następujące akty prawne i uregulowania wewnętrzne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku, poz. 1426 ze zm.),
akty wykonawcze:
  - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 roku, nr 274, poz. 1620),
  - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 listopada 2023 roku w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 roku, poz. 2452),
  - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2011 roku, nr 272, poz. 1609);
  - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 września 2023 roku w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2023 roku, poz. 2052);
  - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 roku, nr 292, poz. 1720),
  - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 listopada 2023 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 roku, poz. 2528),
- uregulowania prawa miejscowego i wewnętrzne:
  - uchwała Nr LII/344/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 23 marca 2023 roku w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Lęborskim na lata 2023 – 2025;
  - uchwała nr 363/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 września 2021 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim;
  - uchwała nr 571/2023 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 sierpnia 2023 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomocy dla osób usamodzielnianych w Powiecie Lęborskim;
  - uchwała Nr XV/118/2012 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 29 lutego 2012 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,

- zarządzenie Nr 19/2011 Starosty Lęborskiego z dnia 28 września 2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- zarządzenie nr 6/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie wprowadzenia wewnętrznych procedur w zakresie umieszczania dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku,
- zarządzenie nr 8/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku
- zarządzenie nr 4/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie wprowadzenia wzorów dokumentów wykorzystywanych w Dziale Pieczy Zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku
- zarządzenia nr 5/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie powołania Zespołu ds. dokonywania ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Zgodnie z art. 76 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot któremu starosta zlecił realizację tego zadania. W przypadku, gdy wyznaczoną jednostką organizacyjną jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tym tworzy się zespół do spraw pieczy zastępczej. Zgodnie z zarządzeniem Nr 19/2011 Starosty Lęborskiego z dnia 28 września 2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. W strukturach PCPR funkcjonuje Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej - zgodnie z obowiązującym regulaminem organizacyjnym jednostki zadania dotyczące pieczy zastępczej należą do kompetencji Działu Pieczy Zastępczej, w skład którego wchodzi: Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Zespół ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń oraz Mieszkanie chronione treningowe.

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej funkcjonuje w następującym składzie:

- koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej – 3 osoby,
- specjaliści pracy z rodziną – 2 osoby (w tym 1 osoba zatrudniona w ramach projektu CUS⁸),
- Zespół w strukturze organizacyjnej funkcjonuje w ramach Działu Pieczy Zastępczej, który podlega Kierownikowi Działu, ponadto zadania w ramach umów cywilno-prawnych w 2023 roku, przede

---

⁸ CUS – oznacza projekt pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim – szerzej w rozdziale III.4.3 Sprawozdania z działalności PCPR w Lęborku

wszystkim w ramach projektu pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim*, grantu pn. *Pomorskie Dzieciom*, realizowali oraz do lutego w ramach projektu pn. *Wsparcie Postępu rozwój usług społecznych w powiecie lęborskim*:

- psycholog (oceny predyspozycji i motywacji kandydatów, diagnozy psychofizyczne osób małoletnich oraz szkolenie kandydatów)
  - psycholog (poradnictwo psychologiczne)
  - psycholog (poradnictwo psychologiczne, terapia psychologiczna i prowadzenie spotkań grupy wsparcia pieczy zastępczej)
  - psycholog (dla opiekunów zastępczych)
  - psycholog (diagnozy specjalistyczne psychotraumatologiczne)
  - psycholog/psychotraumatolog (superwizja)
  - psycholog prowadzący szkolenie tematyczne
  - psychotraumatolog (terapia)
  - pedagodzy (poradnictwo, diagnozy psychofizyczne, diagnozy pedagogiczne, terapia pedagogiczna, grupa wsparcia dla rodziców biologicznych, szkolenia)
  - psychiatra
  - doradca zawodowy
  - logopeda
  - hipoterapia
  - terapia biofeedback
  - fizjoterapeuci
  - terapeuta integracji sensorycznej
  - terapeuta neurotaktylny
  - trening umiejętności społecznych i zajęcia grupowe terapeutyczno-uspoleczniające z elementami treningu zastępowania agresji
  - trening pamięci i uwagi
  - zajęcia ogólnorozwojowe prowadzone Metodą Dobrego Startu
  - instruktor nauki jazdy kat. B (szkoła jazdy)
  - kurs języka niemieckiego i angielskiego
  - korepetytorami (matematyki, fizyki, j. polskiego, chemii, j. angielskiego)
  - prowadzący zajęcia uspołeczniające, ogólnorozwojowe, rozwoju zainteresowań - na pływalni, piłki nożnej, park trampolin
  - prowadzący warsztaty umiejętności rodzicielskich w zakresie ich samorozwoju, samoświadomości i autoprezentacji dla opiekunów zastępczych (podmiot prowadzący)
  - podmioty realizujące zadania w zakresie przedsięwzięć edukacyjno-integracyjnych, spotkań integracyjnych i wycieczek dla rodzin zastępczych (podmioty)
- oraz w ramach RPO WP, (wskazano poniżej wyłącznie specjalistów wcześniej niewymienionych).
- ponadto PCPR w Lęborku współpracowało z Ośrodkiem Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej (I stopień referencyjności) dla Dzieci i Młodzieży w Lęborku, w którym nasi podopieczni (dzieci, młodzież i ich opiekunowie) objęci byli wsparciem zespołu psychologów

i psychoterapeutów dla dzieci i młodzieży obejmującym: porady psychologiczne diagnostyczne, porady psychologiczne, sesje psychoterapii indywidualnej, sesje psychoterapii rodzinnej, sesje psychoterapii grupowej, sesje wsparcia psychospołecznego, wizyty, porady domowe lub środowiskowe.

- ponadto w Dziale Pieczy Zastępczej funkcjonował Zespół ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń oraz Mieszkanie chronione treningowe, w którym zadania na rzecz pieczy zastępczej zadania realizowały (m.in. prowadzenie spraw w zakresie świadczeń obligatoryjnych i fakultatywnych, odpłatności, porozumień między powiatami, a także dotyczące usamodzielnianych wychowanków, itp.) – 2 osoby – specjaliści pracy socjalnej.

W okresie od 01.01.2023 roku do 31.12.2023 roku pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej obejmowali wsparciem łącznie 91 rodzin zastępczych i 156 podopiecznych. Pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonywali swoje obowiązki służbowe pracując w zadaniowym systemie pracy, w szczególności poruszając się w terenie swoimi samochodami wykorzystywanymi do celów służbowych (posiadając do tego wymagane, zlecone przez PCPR w Lęborku badania psychologiczne i lekarskie), jak i również mieli możliwość korzystania z samochodu służbowego nabytego w ramach ww. projektu.

Niniejszym, przedstawia się poniżej realizację ustawowych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka prowadzony były w okresie sprawozdawczym oparciu o zarządzenie:

- zarządzenie nr 8/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, zmienionym zarządzeniem nr 29/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 01 sierpnia 2023 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

Nabór do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka był procesem ciągłym przez cały rok, w każdym czasie funkcjonowania jednostki, ale także po godzinach pracy jednostki istnieje możliwość skontaktowania się i spotkania w tej sprawie. W ramach naboru kandydatów – ich pozyskania, w 2023 roku podjęto następujące działania promujące rodzicielstwo zastępcze:

- 09.02.2023r. – publikacja na stronie powiatu informacji o naborze na bezpłatne szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze

- 01.03.2023r. – uroczyste otwarcie Centrum Usług Społecznych – promocja rodzicielstwa zastępczego – wystawa podejmowanych działań, ulotki, informatory, plakaty
- 24.04.2023r. – spotkanie w ośrodku adopcyjnym fundacji „Dla rodziny” w Gdańsku – promocja rodzicielstwa zastępczego i adopcyjnego
- 29.05.2023r. – uroczyste obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego;
- 22.07.2023r. - promocja rodzicielstwa zastępczego podczas obchodów jarmarku Świętego Jakuba w Lęborku;
- 01.08.2023r. – organizacja konkursu artystycznego dla dzieci i młodzieży oraz opiekunów zastępczych i rodzinnych domów dziecka pod hasłem: „Rodzinka zastępcza na wakacjach”
- wrzesień 2023r. – projekt, wydruk i dystrybucja 2500 biuletynów (ulotka harmonijka dwustronna), 50 plakatów format A1, 2 roll-upy (120x200cm) standardowe, jednostronne, 200 kalendarzy jednostronnych. Wszystkie ww. materiały dotyczyły promocji rodzicielstwa zastępczego w Powiecie Lęborskim i zachęcały do podjęcia się funkcji opiekuna zastępczego.
- 09.11.2023r. - obchody Światowego Dnia Adopcji;
- 05.12.2023r. - organizacja spotkania świątecznego w LCK w Lęborku.

2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;

Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka prowadzone było w oparciu o ww.:

- zarządzenie nr 8/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, zmienionym zarządzeniem nr 29/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 01 sierpnia 2023 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

W 2023 roku na podstawie działań kwalifikacyjnych w stosunku do osób ubiegających się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej, powołany Zespół do kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji pieczy zastępczej dokonywał, w oparciu o złożoną przez rodzinę dokumentację, badania psychologiczne i pedagogiczne oraz analizę przeprowadzoną w miejscu zamieszkania, oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ocena ta, miała na celu wydanie wstępnej kwalifikacji w zakresie spełniania warunków przez rodzinę do sprawowania pieczy zastępczej wraz ze skierowaniem na szkolenie. Zgodnie z art. 45 ustawy, po ukończeniu szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, na wniosek kandydatów wydaje się zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz spełniania warunków, o których mowa w art. 42.

W 2023 roku wydano 30 zaświadczeń kwalifikacyjne – 20 dla rodzin zastępczych niezawodowych oraz 10 dla rodzin zastępczych zawodowych lub prowadzących rodzinne domy dziecka.

3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

Szkolenia kandydatów prowadzone są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, programem szkoleń autorstwa Centrum Tworzenia Rozwiązań Marka Hojczyka „Razem” zatwierdzonego decyzją Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 11.07.2022 roku nr 11/2022/RZ (nr DSR-I-5207.26.2022.FS). W 2023 roku dokończono cykl szkoleniowy z 2022 roku, który rozpoczął się w dniu 14.11.2022 roku i trwał do 13.02.2023 roku, a następnie rodziny odbywały wymagane praktyki. Na szkolenie skierowanych było 20 osób – kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Moduł A – szkolenie rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych ukończyło 18 osób: 12 osób (7 rodzin) otrzymało świadectwa ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, w tym 2 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny pomocowej i 6 osób otrzymało świadectwa ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, 2 osoby nie otrzymały świadectwa ukończenia szkolenia z uwagi na nieodbycie praktyk.

Szkolenie w zakresie Modułu B, prowadzone w miesiącach lutym i marcu 2023 roku ukończyło 8 osób (5 rodzin) i otrzymały one świadectwa ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i RDD. Były to wszystkie osoby, które przystąpiły do tego szkolenia.

Kolejny cykl szkoleniowy Modułu A rozpoczął się w dniu 23.05.2023 roku i zakończył się w dniu 23.08.2023 roku. Na szkolenie skierowanych zostało 16 osób – kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Wskazana grupa szkoleniowa składała się z kandydatów na rodziny spokrewnione – 2 rodziny, niezawodowe – 7 rodzin oraz zawodowe/rodzinne domy dziecka – 4 rodziny. Szkolenie Moduł A – ukończyło 12 osób (7 rodzin), w tym na rodzinę zastępczą niezawodową 9 osób (5 rodzin) i na rodzinę zastępczą spokrewnioną 3 osoby (2 rodziny). Ostatecznie szkolenia nie ukończyły 4 osoby (2 rodziny) kandydaci na rodziny niezawodowe z uwagi na rozwiązanie rodziny i niespełnianie wymagań wskazanych w art. 42 ustawy.

W sierpniu 2023 roku przeprowadzono dla dwóch z ww. rodzin niezawodowych szkolenie uzupełniające Modułu B – szkolenie na rodziny zastępcze zawodowe zrealizowały tu 4 osoby (2 rodziny).

Ponadto, 2 osoby (1 rodzina) zastępcza zrealizowała szkolenie na rodzinę zastępczą niezawodową w ramach zlecenia wg programu „Nowy Dom” Ośrodka Wsparcia Dziecka i Rodziny (zatwierdzony decyzją MRPiPS z dnia 30.01.2019 roku Nr 09/2019/RZ).

Kolejny cykl szkoleniowy rozpoczął się w dniu 28.11.2023 roku i jego zakończenie planuje się w I kwartale 2024 roku. Na szkolenie skierowanych zostało 11 osób – kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej.

3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zapewniało zarówno kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, jak i funkcjonującym już rodzinom

zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka badania psychologiczne. Badania te każdorazowo przeprowadzane były przez psychologa zatrudnionego na umowę cywilno-prawną w Centrum i odbywały się dla każdego kandydata po złożeniu przez nich wniosku oraz dla każdej funkcjonującej rodziny zastępczej i prowadzących rodzinne domu dziecka – cyklicznie co dwa lata.

W 2023 roku badania psychologicznego określające predyspozycje i motywacje dokonano dla 52 rodzin – 86 osób.

4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;

W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku nie organizowało szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, w uwagi na brak kandydatów do pełnienia ww. funkcji.

5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;

W 2023 roku w odpowiedzi na indywidualne potrzeby szkoleniowe przedstawicieli rodzin zastępczych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zorganizowało 4 szkolenia/warsztaty tematycznych prowadzonych przez specjalistyczne podmioty zewnętrzne – o następującej tematyce:

- 21.04.2023 rok – „Bajkowa tabliczka mnożenia” – 25 osób
- 26.09.2023 rok - „Łatwiejsze zrozumienie codzienności” – metody pracy bezpośredniej z podopiecznym z niepełnosprawnością intelektualną – 13 osób
- 03.10.2023 rok - „Ciągle on-line” uzależnienie od telefonu internetu i socjalmediów jako główna trudność współczesnej młodzieży – 13 osób
- 10.10.2023 rok - Usamodzielnienie podopiecznych z rodzinnej pieczy zastępczej – uwarunkowania prawne praktyczne wskazówki, szanse i zagrożenia – 14 osób

6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;

W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku organizowało dla opiekunów zastępczych 5 spotkań grupy wsparcia. W dniu 30.03.2023 roku w spotkaniu uczestniczyło 5 osób, w dniu 28.04.2023 roku w spotkaniu brało udział 8 osób, w dniu 24.05.2023 roku uczestniczyło 7 osób, w dniu 19.10.2023 roku brało udział 6 osób, natomiast w dniu 24.10.2023 roku w grupie wsparcia brało udział 6 osób.

Ponadto w ramach zapewniania pomocy i wsparcia w 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku cyklicznie organizowało superwizję grupową i indywidualną dla opiekunów zastępczych. Łącznie w 2023 roku zapewniono przedstawicielom rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka 66 godzin superwizji w ramach CUS oraz w ramach środków własnych.

W 2023 roku odbyło się 5 spotkań w ramach specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, w którym brały udział małoletnie dzieci z rodzin zastępczych wraz z opiekunami. Spotkania odbyły się w dniach:

04.03.2023r., 18.03.2023r., 13.05.2023r., 27.05.2023r. oraz 17.06.2023r. Tematyka spotkań dotyczyła stabilizacji i omówienia zdrowia psychicznego po pandemii Covid-19, a także licznych tematów pokrewnych, jak: metody radzenia sobie z sytuacjami trudnymi w obszarze funkcjonowania emocjonalnego, czy sposobów spędzania czasu wolnego. W każdym spotkaniu specjalistycznego poradnictwa rodzinnego brało udział 25 osób.

W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zapewniało wsparcie rodzinom zastępczym w postaci zabezpieczania małoletnich w rodzinach pomocowych funkcjonujących na terenie powiatu lęborskiego. Tryb i zasady udzielania tego wsparcia opisane są i ogólnodostępne - jako załącznik nr 7 - Zasady przyznawania rodzinnej pieczy zastępczej czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem oraz powierzenia pieczy zastępczej nad dzieckiem rodzinie pomocowej (uchwały nr 363/2021 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 września 2021 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim oraz uchwała nr 571/2023 Zarządu Powiatu Lęborskiego z dnia 29 sierpnia 2023 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomocy dla osób usamodzielnianych w Powiecie Lęborskim.

Łącznie w 2023 roku złożono 13 wniosków o wsparcie w postaci zapewnienia rodziny pomocowej przez przedstawicieli rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Wnioski o zabezpieczenie dzieci w rodzinie pomocowej wynikały głównie z wyjazdu na wypoczynek opiekunów zastępczych, wyjazd na turunus rehabilitacyjny, wyjazd na uroczystość rodzinną oraz rehabilitację opiekuna zastępczego. Łącznie w 2023 roku w rodzinach pomocowych było umieszczonych 13 dzieci w ilości 153 dni. Każdorazowo umowy na czasowe pełnienie funkcji rodziny pomocowej podpisywane były z przedstawicielami rodzin zastępczych zawodowych i prowadzącymi rodzinne domy dziecka. Rodzinom tym, godnie z obowiązującymi przepisami udzielano przysługujące świadczenia finansowe

Ważnym aspektem zapewnianym dla zapewniania pomocy i wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka jest prowadzenie Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny. To miejsce do realizacji zadań pieczy zastępczej np. grup wsparcia pieczy zastępczej, superwizji ale także wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, konsultacji i warsztatów oraz celem organizacji spotkań dzieci z pieczy zastępczej z rodzicami naturalnymi. Jego prosperowanie i organizacja w nim planowanych działań znacznie wpłynęło na jakość świadczonych dotąd usług społecznych, umożliwiło wzrost ich ilości oraz wprowadzenie usług nowego rodzaju. Zajęcia dla podopiecznych pieczy zastępczej prowadzone były w jak najbardziej zbliżonych do domowych, przyjaznych pomieszczeniach i aranżacji, co pozytywnie wpływa na atmosferę prowadzonych zajęć, zwiększając ich skuteczność i jakość organizowanego wsparcia.

7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;

W zakresie organizowania wolontariatu w tut. jednostce funkcjonują podstawowe wytyczne i dokumenty określone w załączniku nr 17 (17a-17e) pn. Wolontariat w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku – w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej - zarządzenia nr 4/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie wprowadzenia wzorów dokumentów wykorzystywanych w Dziale Pieczy Zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku

nie było wspierane przez wolontariuszy z uwagi na brak kandydatów spełniających wymagania oraz zgłaszanych potrzeb w tym zakresie przez środowiska pieczy zastępczej.

8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;

W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku podejmowało współpracę ze środowiskiem lokalnym, która służyła realizacji zadań ustawowych oraz promocji rodzicielstwa zastępczego. W ramach współpracy PCPR był w stałym kontakcie z ośrodkami pomocy społecznej funkcjonującymi na terenie powiatu lęborskiego i realizował liczne działania zgodnie z obowiązującymi zapisami ustawy, w których uczestniczyli głównie pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny. W zakresie zabezpieczenia dzieci w pieczy wspomagano inne powiatowe centra pomocy rodzinie. W sprawach dotyczących małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej podejmowano współpracę z sądami, a także zespołem kuratorskiej służby sądowej, a także z miejscową prokuraturą. Dokonując okresowej oceny sytuacji dziecka i przygotowania planów pomocy dziecku każdorazowo współpracowano z przedszkolami, szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi, a także z ochotniczymi hufcami pracy. Współpracowano z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi (poza współpracą w zakresie bieżącej działalności, przygotowania diagnoz, opinii i orzeczeń, zawarto tu porozumienie na nieodpłatne prowadzenie przez ich specjalistów Szkoły dla Rodziców), ośrodkami adopcyjnymi, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Komendą Powiatową Policji w Lęborku oraz zewnętrznymi podmiotami lokalnymi, które świadczą usługi na rzecz dzieci i młodzieży, m.in. Regionalne Centrum Młodzieży, Klub Osiedlowy Baza, czy Lęborskie Centrum Kultury.

Szczególną formą współpracy jednostki było partnerstwo w projekcie CUS, grantie „Pomorskie Dzieciom” oraz udzielane granty powiatowe dla Regionalnego Centrum Młodzieży – organizacją pozarządową, która realizuje zadania na rzecz podopiecznych przebywających i usamodzielnianych z pieczy zastępczej. Oferowane tu wsparcie obejmuje: wsparcie mentora – biuro mentoringu – tzw. Wehikuł usamodzielnienia, wsparcie psychologiczne, doradztwo zawodowe, pomoc konsultanta, pakiet usamodzielnienia – kontrakt Robinsona, integracja społeczna – rajdy, wyjścia do kina, wyjazdy do teatru, warsztaty usamodzielnienia – stacjonarne i wyjazdowe, coaching.

W dniu 21.12.2023 roku zorganizowano i przeprowadzono spotkanie informacyjno-konsultacyjne dla przedstawicieli współpracujących organów, instytucji i osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie zabezpieczania małoletnich w pieczy zastępczej, w którym wzięły udział 23 osoby – Sędzia Przewodnicząca Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich w Lęborku, Policja, OPS/MOPS, Kuratorska Służba Sądowa. Zostały tu omówione szczegółowe warunki i procedury zabezpieczenia osób w pieczy zastępczej, z uwzględnieniem aktualizacji (wynikającej ze zmian przepisów prawnych), obowiązujących w powiecie lęborskim Standardów umieszczania osób małoletnich w pieczy zastępczej.

9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;

W ramach poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku

zapewniało – ilościowy zakres udzielanego wsparcia przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przedstawiają poniższe dane liczbowe:

- konsultacje i poradnictwo pedagogiczne – liczba osób uczestniczących: 24
- konsultacje i poradnictwo psychiatryczne – liczba osób uczestniczących: 40
- konsultacje i poradnictwo psychologiczne – liczba osób uczestniczących: 13
- terapie i mediacje indywidualne – liczba osób uczestniczących: 47
- terapie i mediacje grupowe – liczba sesji zorganizowanych: 48
- liczba diagnoz i wytycznych do terapii w szt.: 43
- liczba superwizji opiekunów zastępczych w: 66
- liczba dofinansowanych specjalistycznych konsultacji medycznych w szt.: 10
- liczba godzin doradztwa zawodowego w szt.: 4
- liczba zajęć w ramach warsztatów dla osób usamodzielnianych – grupowych i indywidualnych w szt.: 18
- liczba osób uczestniczących w kursach/szkoleniach dla osób usamodzielnianych: 9
- liczba osób korzystających z Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny: 145
- liczba osób korzystających z korepetycji przedmiotowych: 23
- liczba osób uczestniczących w zajęciach o charakterze dydaktyczno-terapeutycznym: 52
- liczba osób korzystających z kolonii/obozów: 15
- liczba spotkań grupy wsparcia pieczy zastępczej: 5
- liczba zorganizowanych szkoleń/kursów dla opiekunów zastępczych w szt.: 4
- liczba zorganizowanych szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka w szt.: 3

10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;

W 2023 roku w ramach zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą odbyło się 18 konsultacji z zatrudnionym w jednostce radcą prawnym, z których skorzystało 18 osób w łącznej ilości 18 godzin.

11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;

W 2023 roku zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka był powoływany 30 razy na okoliczność dokonania okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Ocena sytuacji dziecka przeprowadzana była w miarę potrzeb, jednakże w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a u dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Zespół dokonał 249 okresowych ocen sytuacji małoletnich. Zgodnie z wymogami ustawowymi, w związku z koniecznością przeprowadzania okresowej oceny sytuacji dziecka – sporządzono 30 plany pomocy dziecku oraz 219 modyfikacji planów pomocy dziecku. Pracownicy PCPR w Lęborku uczestniczyli także 13 razy w posiedzeniach ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W zakresie dokumentowania ocen sytuacji dziecka w tut. jednostce funkcjonowały podstawowe wytyczne określone w załączniku nr 9 (9a-9g) zarządzenia nr 4/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum

Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie wprowadzenia wzorów dokumentów wykorzystywanych w Dziale Pieczy Zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, a także zarządzenie nr 5/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie powołania Zespołu ds. dokonywania ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;

W ramach działalności diagnostyczno-konsultacyjnej pozyskiwano, szkolono i kwalifikowano osoby zgłaszające gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Działalność diagnostyczno-konsultacyjna w tym obszarze prowadzona była w oparciu o:

- zarządzenie nr 8/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zmienionym zarządzeniem nr 29/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 01 sierpnia 2023 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

W ramach wsparcia psychologiczno-pedagogicznego zatrudniony na umowy cywilno-prawne w jednostce dwóch psychologów i pedagog, którzy świadczyli usługi polegające na prowadzeniu diagnoz kandydatów na opiekunów zastępczych oraz sprawujących pieczę zastępczą oraz poradnictwo dla tych osób, a także wsparcie psychologiczne i terapię dla dzieci i młodzieży przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Ponadto zapewniano konsultacje psychologiczne i pedagogiczne, a także diagnozy specjalistyczne dla rodzin zastępczych i przebywających tu podopiecznych w ramach realizowanych projektów. Szczegółowe dane w tym zakresie opisano w rozdziale III i ww. pkt 9 sprawozdania. Ponadto jednostce organizowano szkolenia o tematyce psychologiczno-pedagogicznej, które wymienione zostały w pkt 5, w szczególności warto tu wskazać następującą tematykę:

- 21.04.2023 rok – „Bajkowa tabliczka mnożenia” – 25 osób
- 26.09.2023 rok - „Łatwiejsze zrozumienie codzienności” – metody pracy bezpośredniej z podopiecznym z niepełnosprawnością intelektualną – 13 osób
- 03.10.2023 rok - „Ciągłe on-line” uzależnienie od telefonu internetu i socjalmediów jako główna trudność współczesnej młodzieży – 13 osób

- 10.10.2023 rok - Usamodzielnienie podopiecznych z rodzinnej pieczy zastępczej – uwarunkowania prawne praktyczne wskazówki, szanse i zagrożenia – 14 osób

W ramach wspierania rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej jednostka podejmowała działania w zakresie powrotu dzieci pod opiekę rodziców. W 2023 roku w wyniku podjętych działań i współpracy z innymi jednostkami pomocowymi 13 małoletnich zabezpieczonych w pieczy wróciło pod opiekę rodziców biologicznych. W ramach ww. Centrum przede wszystkim:

- współpracowało z ośrodkami pomocy społecznej, zakładami karnymi, aresztami śledczymi, domami pomocy społecznej,
- umożliwiało dostęp do konsultacji prawnych z zatrudnionym radcą prawnym,
- pomagało w sytuacjach wymagających zabezpieczenia rodzica biologicznego w domu pomocy społecznej,
- udzielało wsparcia z elementami mediacji w zakresie trudności komunikacyjnych pomiędzy rodzicami biologicznymi a opiekunami zastępczymi,
- udzielało pomocy w ustalaniu kontaktów, spotkań z rodzicami oraz urlopowań małoletnich do miejsca zamieszkania rodziców biologicznych,
- motywowano, w ramach cyklicznej współpracy koordynatorów z rodzicami biologicznymi a także na posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, do podejmowania współpracy z asystentami rodziny,
- motywowano do podejmowania pracy na rzecz powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych (praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, kadry specjalistycznej, zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka),
- wspierano i zachęcano do utrzymywania abstynencji alkoholowej i narkotykowej, podjęcia zatrudnienia, poprawy warunków mieszkaniowych (wskazywano możliwe drogi wyjścia z kryzysów objęcia pomocą – psychologiczną, terapeutyczną, w tym terapeutę uzależnień w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej),
- oferowano udział w prowadzonej w PCPR Szkoły dla Rodziców, programach korekcyjno-edukacyjnych i innych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- zapewniano możliwość dogodnego i przyjaznego, zbliżonego do warunków domowych miejsca spotkania dzieci z rodzicami,
- każdorazowo oferowano wsparcie w ramach indywidualnych konsultacji psychologicznych dla rodziców biologicznych,
- zapewniano możliwość dogodnego i przyjaznego, zbliżonego do warunków domowych miejsca spotkania dzieci z rodzicami w ramach prowadzonego przez PCPR Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny;
- 9 rodziców biologicznych w okresie kontrolnym skorzystało z konsultacji z pracownikiem socjalnym Ośrodka Interwencji Kryzysowej funkcjonującym w PCPR Lębork;
- 1 rodzic biologiczny korzystał w okresie kontrolnym z poradnictwa psychologicznego w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej funkcjonującym w PCPR Lębork;
- 3 rodziców biologicznych w okresie kontrolnym korzystało z terapii TSR w ramach działań projektowych „Centrum Usług Społecznych w Powiecie Lęborskim”

- 5 rodziców biologicznych w okresie kontrolnym korzystało z grupowego poradnictwa prawnego dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie w ramach działań projektowych „Centrum Usług Społecznych w Powiecie Lęborskim”
- 2 rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej ukończyło Szkołę dla Rodziców organizowaną przez PCPR Lębork;
- grupa wsparcia dla rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w ramach projektu „Pomorskie Dzieciom” – 8 osób;
- wsparcie psychologiczne w ramach projektu „Pomorskie Dzieciom” – 1 osoba.

13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

W 2023 roku przeprowadzane badania pedagogiczne i psychologiczne oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, były w oparciu o:

- zarządzenie nr 8/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, zmienionym zarządzenie nr 29/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 01 sierpnia 2023 roku w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz przekwalifikowania rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

Na podstawie ww. procedur zatrudniony w jednostce na umowy cywilno-prawną psycholog oraz pedagog przeprowadzili z kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka spotkania diagnostyczne uwieńczone wydanymi opiniami pedagogicznymi oraz opiniami o posiadaniu przez osoby badane predyspozycji i motywacji do pełnienia ww. funkcji.

Przeprowadzono badania dotyczące kandydatów przez psychologa i pedagoga dla 29 osób (18 rodzin). Jednocześnie w stosunku do kandydatów odbywała się wizyta w miejscu ich zamieszkania, celem przeprowadzenia analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7. Analizy każdorazowo dokonywane były przez kierownika Działu Pieczy Zastępczej lub specjalistę pracy socjalnej.

14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;

W ramach poradnictwa które ma na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego dla rodzin zastępczych w jednostce zatrudnieni są na umowy cywilno-prawne psycholog i pedagog - świadczyli usługi polegające na prowadzeniu poradnictwa. Dla poszerzenia możliwości wsparcia w ramach poradnictwa zapewniono tu także specjalistów psychologa i pedagoga świadczących poradnictwo i konsultacje w ramach projektów.

Ponadto dla zachowania i wzmocnienia kompetencji rodzin zastępczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego zapewniano wsparcie psychologiczne, pedagogiczne, ale także innych specjalistów dla podopiecznych rodzin i RDD, tak aby wesprzeć opiekunów w pełnieniu ich funkcji i przeciwdziałając zjawisku wypalenia zawodowego.

Celem zachowania i wzmocnienia kompetencji opiekunów zastępczych w 2023 roku zorganizowano szkolenia i warsztaty, które zostały wyszczególnione w niniejszym sprawozdaniu, tym niemniej w zakresie przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu na szczególną uwagę zasługują tu przede wszystkim szkolenia i warsztaty dla opiekunów zastępczych oraz specjalistyczne poradnictwo rodzinne w ramach grantu pn. *Pomorskie Dzieciom*. Ponadto, celem przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu opiekunów zastępczych w 2023 roku zorganizowano 5 grup wsparcia oraz zapewniono 66 godziny superwizji indywidualnej i grupowej. Zorganizowano także 4 wyjazdy edukacyjno-integracyjnych dla rodzin zastępczych wraz z małoletnimi (wyjazd do Aquaparku w Redzie, Lemur Parku w Rumii i spotkanie świąteczne w kinie Fregata, a także podejmowane działania edukacyjno-promocyjne podczas Dni Jakubowych w Lęborku).

14a) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;

W 2023 roku koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracujący w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku podnosili swoje kwalifikacje w formie szkoleń, ale także cyklicznie brali udział w systematycznej superwizji prowadzonej przez psychologa – superwizora. Poniższa tabela przedstawia szkolenie, w których brali udział zarówno koordynatorzy jak pracownicy realizujący zadania na rzecz pieczy zastępczej – Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej i Zespołu ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Świadczeń w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

Lp.	Imię i nazwisko stanowisko	Kurs/szkolenie
1.	Monika Szwał koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	„Trening umiejętności społecznych I oraz II stopnia” „Zaburzenia mowy dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym” Studia podyplomowe „Logopedia ogólna” „Metody pracy z dziećmi umieszczony w pieczy zastępczej i ich opiekunami oraz stabilizacja ich stanów emocjonalnych”
2.	Patrycja Głubiak Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	„Ciągłe on-line” uzależnienie od telefonu internetu i socjalmediów jako główna trudność współczesnej młodzieży „Praca z osobą doświadczającą przemocy” „4 ściany” – przemoc domowa w kontekście współczesnych wyzwań dla rodziny „Trening bajkoterapeutyczny” „Trening umiejętności społecznych I oraz II stopnia” „Metody pracy z dziećmi umieszczony w pieczy zastępczej i ich opiekunami oraz stabilizacja ich stanów emocjonalnych” „Lepsza przyszłość” - konferencja
3.	Monika Zocek-Piepiórka Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	„Wspieranie rodziny i pieczy zastępczej – systemowe rozwiązania w procesie zmian” – konferencja
4.	Adam Syldek Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	„Metody pracy z dziećmi umieszczony w pieczy zastępczej i ich opiekunami oraz stabilizacja ich stanów emocjonalnych” „Trening umiejętności społecznych I oraz II stopnia” „Trening bajkoterapeutyczny”

Inni pracownicy DPZ:

1.	Żaneta Mazur Psycholog	„Przygotowanie pedagogiczne” – studia w trakcie „Rodzice i dzieci w obliczu epidemii lęku” „Praktyczne metody pracy z traumą relacyjną u dzieci i nastolatków” „Jak pracować w trybie schematów wykorzystując rekwizyty” „Diagnostyka i terapia zaburzeń związanych z traumą – najnowsze wytyczne” „Trudna droga do wewnętrznego dziecka – tryby radzenia sobie i obrony w terapii” „Konceptualizacja przypadku i pomoc psychologiczna w pracy z dorosłymi”
----	---------------------------	---

		<p>„Tajemnice i pułapki przeszłych zranień” „Nieprawidłowo kształtująca się osobowość i inne wyzwania w pracy z młodzieżą” „Jak budować poczucie stabilności u dziecka, które doświadczyło niemal tylko niestabilności” „Praca terapeutyczna z dzieckiem, które doświadczyło traumy związanej z ciałem” „Diagnoza i terapia depresji, zaburzeń lekowych oraz zaburzeń nastroju u dzieci i młodzieży” „Trening bajkoterapeutyczny” „Trening umiejętności społecznych I oraz II stopnia” „Metody pracy z dziećmi umieszczony w pieczy zastępczej i ich opiekunami oraz stabilizacja ich stanów emocjonalnych”</p>
2.	Agnieszka Pietrzyk Pedagog	<p>„ Emocje a przemoc w rodzinie” „Program wsparcia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży” „Wsparcie dzieci i młodzieży w kryzysie psychicznym” „Trening bajkoterapeutyczny” „Trening umiejętności społecznych I oraz II stopnia” „Metody pracy z dziećmi umieszczony w pieczy zastępczej i ich opiekunami oraz stabilizacja ich stanów emocjonalnych”</p>
3.	dr Joanna Głowczewska psycholog	<p>„Metody pracy z dziećmi umieszczony w pieczy zastępczej i ich opiekunami oraz stabilizacja ich stanów emocjonalnych” Seksuologia kliniczna – studia podyplomowe – opiniowanie, edukacja, terapia „Trening bajkoterapeutyczny” „4 ściany” – przemoc domowa w kontekście współczesnych wyzwań dla rodziny</p>
4.	Marta Maryniak Specjalista pracy z rodziną	<p>„4 ściany” – przemoc domowa w kontekście współczesnych wyzwań dla rodziny „Komunikowanie się z osobą z zaburzeniami psychicznymi oraz jej rodziną” „Praca z osobą doświadczającą przemocy” „Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” „Metody pracy z dziećmi umieszczony w pieczy zastępczej i ich opiekunami oraz stabilizacja ich stanów emocjonalnych”</p>
5.	Emilia Rumińska-Malinowska Specjalista pracy z rodziną	<p>„Lepsza przyszłość” – konferencja „Komunikowanie się z osobą z zaburzeniami psychicznymi oraz jej rodziną” „Trening bajkoterapeutyczny” „Trening umiejętności społecznych I oraz II stopnia” „4 ściany” – przemoc domowa w kontekście współczesnych wyzwań dla rodziny „Praca z osobą doświadczającą przemocy” „Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” „Metody pracy z dziećmi umieszczony w pieczy zastępczej i ich opiekunami oraz stabilizacja ich stanów emocjonalnych” „ Emocje a przemoc w rodzinie”</p>
6.	Marta Hawruto Starszy specjalista pracy socjalnej	<p>„Komunikowanie się z osobą z zaburzeniami psychicznymi oraz jej rodziną” „Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” „Metody pracy z dziećmi umieszczony w pieczy zastępczej i ich opiekunami oraz stabilizacja ich stanów emocjonalnych”</p>
7.	Michalina Bizewska Starszy specjalista pracy socjalnej	<p>„Komunikowanie się z osobą z zaburzeniami psychicznymi oraz jej rodziną” „Trening bajkoterapeutyczny” „Trening umiejętności społecznych I oraz II stopnia” „Metody pracy z dziećmi umieszczony w pieczy zastępczej i ich opiekunami oraz stabilizacja ich stanów emocjonalnych” „Działania predelegacyjne wierzyciela oraz egzekucja należności publicznoprawnych od podstaw”</p>
8.	Joanna Dalkowska Kierownik Działu Pieczy Zastępczej	<p>„Komunikowanie się z osobą z zaburzeniami psychicznymi oraz jej rodziną” „Prowadzenie mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych” „Granice i emocje w relacji rodzic-dziecko” „Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej” „Acces Bars” „Polityka deinstytucjonalizacji(DI) w Polsce i Unii Europejskiej. Fundusze Europejskie szansą na rozwój usług społecznych” „Emocje a przemoc w rodzinie” „Trening bajkoterapeutyczny” Polskie Towarzystwo Neurofizjologii Klinicznej – szkolenie EEG Biofeedback II stopnia - uprawnienia terapeuty Biofeedback I i II stopnia „Metody pracy z dziećmi umieszczony w pieczy zastępczej i ich opiekunami oraz stabilizacja ich stanów emocjonalnych” „Wspieranie rodziny i pieczy zastępczej – systemowe rozwiązania w procesie zmian” - konferencja</p>

15) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;

Sprawozdanie efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w związku z faktem iż jest nim Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, składane jest rokrocznie wraz ze sprawozdaniem z działalności jednostki.

16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zgłosiło 11 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego, celem poszukiwania dla nich rodziny przysposabiającej. Jednocześnie na mocy prowadzonych oddziaływań, w 2023 roku 2 dzieci zostało przysposobionych do rodzin adopcyjnych.

Ponadto w PCPR w Lęborku przyjęto w zakresie dokumentowania zgłaszania do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną podstawowe druki określone w załączniku nr 13 (13a-13d) zarządzenie nr 4/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie wprowadzenia wzorów dokumentów wykorzystywanych w Dziale Pieczy Zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;

Łącznie w 2023 roku złożono 13 wniosków o wsparcie w postaci zapewnienia rodziny pomocowej przez przedstawicieli rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Wnioski o zabezpieczenie dzieci w rodzinie pomocowej wynikały głównie z wyjazdu na wypoczynek opiekunów zastępczych, wyjazd na turnus rehabilitacyjny, wyjazd na uroczystość rodzinną oraz rehabilitację opiekuna zastępczego. Łącznie w 2023 roku w rodzinach pomocowych było umieszczonych 13 dzieci w ilości 153 dni. Każdorazowo umowy na czasowe pełnienie funkcji rodziny pomocowej podpisywane były z przedstawicielami rodzin zastępczych zawodowych i prowadzącymi rodzinne domy dziecka. Rodzinom tym, zgodnie z obowiązującymi przepisami udzielano przysługujące świadczenia finansowe.

Załącznik nr 2 - SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE LĘBORSKIM NA LATA 2021-2027

Do zadań własnych powiatu wynikających z art.19 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o konsultacje z właściwymi terytorialnie gminami. Uchwałą Nr XXVI/194/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18.02.2021 roku przyjęto Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021-2027. Celem ww. dokumentu jest przedstawienie problemów społecznych występujących w społeczności powiatu lęborskiego oraz wskazanie metod i kierunków działania, które będą je minimalizować i rozwiązywać. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców powiatu lęborskiego, a w szczególności tych, którzy zagrożeni są marginalizacją, poprzez ich włączenie społeczne.

Do realizacji Strategii zobowiązany jest samorząd powiatu oraz gmin, w szczególności jednostki organizacyjne pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej oraz inne podmioty zaangażowane w realizację polityki społecznej. Głównym koordynatorem realizacji strategii z ramienia powiatu lęborskiego i realizatorem kierunków działań jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Kluczowa rola dla realizacji zadań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, oparta jest na współpracy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej samorządów powiatowego, gminnych i wojewódzkiego oraz sektora pozarządowego.

Zgodnie z rozdziałem IX pn.: „Monitoring i Ewaluacja” ww. Strategii, po zakończeniu roku kalendarzowego należy dokonać merytoryczną ocenę realizacji Strategii. Monitoring Strategii prowadzony jest w oparciu o określone wskaźniki. Źródłem pozyskania danych na potrzeby organizacji procesu monitoringu są dane z oceny zasobów pomocy społecznej, sprawozdań z działalności jednostek pomocy społecznej z powiatu lęborskiego oraz statystyk publicznych.

Z uwagi na powyższe, w celu przeprowadzenia wnikliwej oceny realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Lęborskiego na lata 2021 – 2027 za rok 2023, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zwróciło się do jednostek pomocy społecznej oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Lęborku i wybranych organizacji pozarządowych o udostępnienie danych. Szczegółowe zestawienie wskaźników realizacji działań za 2023 rok wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku przedstawiono w poniższej tabeli.

Priorytet I - RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji działań - Realizacja za 2023 rok (wg stanu na 31.12.2023 roku)
I.1.	Wspieranie rodziny we właściwym pełnieniu jej funkcji	1. Integracja środowiska rodzin poprzez zapewnienie rodzinom i jej członkom dostępu do poradnictwa specjalistycznego i terapii.	– ilość osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego, w szczególności poradnictwa specjalistycznego w zakresie opieki i wychowania (poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne, rodzinne, itp.) – 729 osób – ilość osób korzystających z terapii w związku z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi – 115 osób
		2. Uczestnictwo rodzin w integracyjnych przedsięwzięciach edukacyjnych, kulturalno-artystycznych i sportowych jako alternatywa aktywnego i pożądanego spędzania czasu wolnego.	– ilość osób biorących udział w przedsięwzięciach edukacyjnych, kulturalno-artystycznych i sportowych organizowanych dla rodzin na terenie powiatu lęborskiego – 777 osób
		3. Realizacja programów/projektów z zakresu wsparcia dziecka i rodziny.	– ilość realizowanych programów/projektów z zakresu wsparcia dziecka i rodziny - 6 – ilość osób uczestniczących w projektach/programach wsparcia rodziny – 289 – wartość środków finansowych wykorzystanych na rzecz wspierania rodzin powiatu lęborskiego – 590 692,70 zł
		4. Działania profilaktyczne oraz edukacyjno-informacyjne dla rodziców z zakresu kształtowania prawidłowych postaw rodzicielskich.	– ilość działań z zakresu profilaktyki opiekuńczo-wychowawczej skierowanych do mieszkańców powiatu – 5 – ilość osób biorących udział w działaniach profilaktycznych oraz edukacyjno-informacyjnych z zakresu profilaktyki opiekuńczo-wychowawczej – 52
I.2.	Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej	1. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w tym zapewnienie bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa.	– ilość osób pierwszorazowych zgłaszających się po pomoc do OIK (z uwzględnieniem kategorii problemu) – 85 osób, w tym: 17 osób z problemem przemocy, zakwalifikowane do programu korekcyjno-edukacyjnego, 6 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, 23 osoby z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, 5 osób z problemami związanym i z utratą zdrowia, 25 osób z problemami rodzinnymi, małżeńskimi, partnerskimi, 2 osoby po próbie samobójczej, 2 osoby w żałobie oraz 11 z innymi problemami, – ilość osób korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (socjalnego, psychologicznego, prawnego, mediacji) – łącznie 183 osoby, w tym: 74 osoby – poradnictwo socjalne, - 106 osób – poradnictwo psychologiczne, 31 osób – poradnictwo prawne, 21 osób – poradnictwo pedagogiczne, – ilość osób korzystających z terapii – 19 osób, w tym 3 dzieci – ilość osób, którym zapewniono pobyt w hostelu – domu dla matek (ojców) z dziećmi lub kobiet w ciąży – 4 osoby, w tym 2 dzieci.
		2. Szkolenie kadry jednostek pomocy społecznej w zakresie udzielania wsparcia rodzinom i osobom dotkniętym kryzysem.	– ilość przeprowadzonych szkoleń – 1 szkolenia – ilość osób biorących udział w szkoleniach – 48 osób
		3. Integracja instytucji i organizacji pozarządowych w celu budowania systemu skutecznej pomocy na rzecz rodziny i osób znajdujących się w kryzysie	– ilość partnerów, z którymi podjęto współpracę – 55 partnerów – ilość zawartych porozumień – 6 – ilość osób, wobec których podjęto działania oparte na porozumieniu lub współpracy – 9
		4. Podejmowanie inicjatyw popularyzujących działania OIK	– ilość inicjatyw popularyzujących działania OIK – 7 inicjatyw – ilość i rodzaj materiałów informacyjnych - 1450 szt.: „Vademekum antyPrzemocy”, ulotki składane, ulotki dwustronne oraz gadżety reklamowe (kubki i piłeczki antystresowe) – 150 szt.
I.3.	Podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska	1. Doskonalenie systemu profesjonalnej pomocy oraz wsparcia ofiar przemocy w rodzinie poprzez:	– ilość dostępnych form wsparcia specjalistycznego – 24 formy wsparcia – ilość osób korzystających ze wsparcia w zakresie przemocy w rodzinie – 44 osób

	przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy	a) wdrażanie form wsparcia specjalistycznego, b) doskonalenie i poprawę infrastruktury pomocowej dla osób dotkniętych przemocą i sytuacją kryzysową	ilość szkoleń, konferencji i osób w niej uczestniczących – kadry pomocy społecznej o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 1 szkolenie (48 osób)
		2. Zapewnienie dostępnego dla mieszkańców powiatu bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego oraz możliwość uczestnictwa w terapii specjalistycznej	ilość osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego (socjalnego, psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, itp.) – 74 os. – poradnictwo socjalne, - 106 os. – poradnictwo psychologiczne, 31 os. – poradnictwo prawne, 21 – poradnictwo pedagogiczne, liczba osób korzystających z terapii specjalistycznej krótkoterminowej – 19 os., w tym 3 dzieci
		3. Zapewnienie schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i sytuacją kryzysową	ilość dostępnych miejsc zapewnienia schronienia dla osób dotkniętych przemocą i sytuacją kryzysową – 10 miejsc (dla 3 matek z dziećmi i kobiet w ciąży) liczba osób , którym zapewniono schronienie, w tym liczba dzieci – 4 os., w tym 2 dzieci
		4. Podejmowanie działań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych na rzecz osób stosujących przemoc.	ilość osób biorących udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie – 15 os. ilość osób biorących udział w programie psychologiczno-terapeutycznym dla sprawców przemocy w rodzinie – 0 os.
		5. Organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych w celu zmiany mentalności społeczności lokalnej w postrzeganiu zjawiska przemocy w rodzinie.	ilość zorganizowanych kampanii – 2 kampanie liczba partnerów, z którymi podjęto współpracę, w celu realizacji kampanii 55 partnerów
		6. Podejmowanie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży na rzecz przeciwdziałania przemocy.	ilość podejmowanych działań – 10 działań ilość placówek objętych działaniami – 55 placówek ilość materiałów wykorzystywanych do działań o charakterze profilaktycznym, 1.450 szt. „Vademekum antyPrzemocy”, ulotki składane, ulotki dwustronne oraz gadzety reklamowe (kubki i piłeczki antystresowe) - 150 szt., ilość realizowanych programów edukacyjno-profilaktycznych o zasięgu powiatowym – 3 programy
I.4.	Ograniczenie zjawiska bezrobocia poprzez odpowiednią politykę rynku pracy w powiecie	1. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez zapewnienie dostępu do odpowiednich informacji, zastosowanie instrumentów rynku pracy.	ilość osób bezrobotnych w powiecie – 2 260 osoby wskaźnik bezrobocia w powiecie – 10,5% ilość ofert pracy – 1 846 ofert (według stanu na dzień 31.12.2023 r. - 37 ilość programów i działań aktywizujących dla osób bezrobotnych – 4
		2. Przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków bezrobocia.	ilość osób objętych pomocą finansową z tytułu bezrobocia – 416 osób ilość podejmowanych inicjatyw w celu wsparcia osób zagrożonych bezrobociem, ubóstwem poprzez podejmowanie następujących inicjatyw: <ul style="list-style-type: none"> ▪ prace interwencyjne – 145 os. (w tym 38 osób kontynuowało prace interwencyjne rozpoczęte w 2022 roku) ▪ roboty publiczne – 71 osób (w tym 15 osób kontynuowało roboty publiczne rozpoczęte w 2022 roku) ▪ bon zatrudnieniowy dla osoby bezrobotnej do 30 roku życia – 2 osoby ▪ dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia – 10 osób ▪ bon na zasiedlenie – 26 osób ▪ szkolenia – 159 osób ▪ staże - 217 osób, w tym 49 kontynuujących staż rozpoczęty w 2022 roku ▪ prace społecznie-użyteczne – 8 osób ▪ jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 76 osób

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego – 31 osób ▪ zwrot całości lub części kosztów zatrudnienia w domu pomocy społecznej lub jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – 7 osób <p>Wsparcie towarzyszące tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opieka nad dzieckiem lub dziećmi do lat 7 – 45 osób ▪ Zwrot kosztu przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbywania stażu/szkolenia – 72 osoby
		3. Wdrażanie różnych form aktywizacji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych	<p>– ilość osób korzystających z różnych form aktywizacji zawodowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ staż – 217 osób (w tym 49 osób kontynuujących staż rozpoczęty w 2022 roku) ▪ prace interwencyjne – 145 osób (w tym 38 osób kontynuujących prace interwencyjne rozpoczęte w 2022 roku) ▪ roboty publiczne – 71 osób (w tym 15 osób kontynuujących roboty publiczne rozpoczęte w 2022 roku) ▪ ilość osób z niepełnosprawnością objętych rehabilitacją zawodową – 0 osób ▪ dofinansowanie osoby bezrobotnej, która ukończyła 50 r. ż. – 10 osób ▪ bon na zasiedlenie – 26 osób ▪ szkolenia – 159 osób, w tym 135 osób – szkolenia grupowe, 9 osób – szkolenia indywidualne, 22 osoby – bony szkoleniowe (7 osób korzystających z bonów uczestniczyło także w szkoleniu grupowym pn. „Szkolenie z kompetencji cyfrowych”)
		4. Wspieranie idei samozatrudnienia oraz wsparcie osób rozpoczynających działalność gospodarczą.	<p>– ilość przeprowadzonych szkoleń – 6 szkoleń dla 69 osób</p> <p>– ilość osób podejmujących z powodzeniem działalność gospodarczą – 74 osoby</p>
I.5.	Współpraca instytucjonalna – prawidłowa komunikacja i podnoszenie jakości usług świadczonych przez instytucje realizujące zadania polityki społecznej	1. Pogłębienie współpracy między instytucjami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz społeczności lokalnej – budowanie partnerskich relacji pomiędzy mieszkańcami, samorządem i instytucjami.	– ilość inicjatyw podejmowanych w celu pogłębienia współpracy – 15
		2. Bieżące prowadzenie bazy danych o organizacjach pozarządowych działających w powiecie na rzecz rodzin.	– ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin – 41
		3. Opracowanie i wdrażanie projektów i programów związanych z podnoszeniem jakości życia.	– ilość projektów/programów związanych z podnoszeniem jakości życia w powiecie lęborskim – 4
		4. Inicjowanie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.	– ilość zorganizowanych kampanii tematycznych – 3
Priorytet II - DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji działań - Realizacja za 2023 rok (wg stanu na 31.12.2023 roku)
II.1.	Promocja i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej	1. Wzmacnianie rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej - pozyskiwanie i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych i prowadzenia rodzinnych domów dziecka i promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej	<p>– ilość dzieci w rodzinach zastępczych (umieszczonych i przebywających) – 135 osób umieszczonych, 156 przebywających w ciągu roku</p> <p>– ilość rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka – 79 rodzin zastępczych, w tym: 6 - rodziny zawodowe, 1 - pogotowia, 18 - rodziny zastępcze niezawodowe, 51- rodziny zastępcze spokrewnione oraz 4- rodzinne domy dziecka,</p> <p>– ilość kampanii promujących rodzinne formy pieczy zastępczej – 9 kampanii</p> <p>– ilość wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, z uwzględnieniem powodów – 24 wychowanków, w tym: 13 - do domu rodzinnego, 1 - do rodziny zastępczej, 2 – do adopcji, 1- do instytucjonalnej pieczy, 7- program usamodzielnienia</p>

		2. Wspieranie, wzmacnianie i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych.	<ul style="list-style-type: none"> – ilość szkoleń i osób biorących udział w szkoleniach, skierowanych do rodzinnej pieczy zastępczej – 4 szkolenia, średnio wzięło w nich udział 16 osób – ilość spotkań grupy wsparcia – 5 spotkań – ilość spotkań superwizji dla rodzin zastępczych i liczba opiekunów biorących w nich udział – 22, średnio wzięło udział po 5 osób,
		3. Zapewnienie warunków sprawowania pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> – ilość miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej – 48 miejsc – ilość dzieci umieszczonych w rodzinach adopcyjnych – 2 osoby – ilość dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej – 13 osób – ilość programów i wielkość środków finansowych uzyskanych ze źródeł zewnętrznych na finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej – tzw. dodatek wychowawczy – 1; 138 120,00 zł – ilość osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego, w szczególności poradnictwa specjalistycznego w zakresie opieki i wychowania (poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, psychiatryczne, socjalne, rodzinne, itp.), - 150 osób
		4. Podnoszenie kwalifikacji, umiejętności i rozwój działalności kadry systemu wsparcia rodzin na rzecz pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> – ilość osób biorących udział w superwizji, kursach, szkoleniach oraz innych formach rozwoju zawodowego – 12 osób
II.2.	Podnoszenie standardu usług w istniejącej instytucjonalnej pieczy zastępczej	1. Utrzymanie funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej na poziomie zaspokajającym potrzeby umieszczenia dzieci z terenu Powiatu Lęborskiego.	<ul style="list-style-type: none"> – ilość miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu – 2 placówki, łącznie 28 miejsc, w tym: 27 – socjalizacyjnych, 1 miejsce interwencyjne, – ilość dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 27 dzieci – 26 - miejsce socjalizacyjne, 1 dziecko – 1 miejsce interwencyjne
		2. Zapewnienie usług na poziomie obowiązujących standardów.	<ul style="list-style-type: none"> – ilość pracowników w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 22 osoby, w tym 12 zajmujących się opieką i wychowaniem – ilość osób biorących udział w szkoleniach i formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych – 22 osoby – ilość wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, z uwzględnieniem powodów – 9 wychowanków – 3 powrót do rodziny, 5 wychowanków - rozpoczęcie procesu usamodzielnienia, 1 wychowanek do rodziny zastępczej – ilość wychowanków korzystających ze specjalistycznego wsparcia i pomocy w placówce i na zewnątrz – 27
		3. Funkcjonowanie na terenie powiatu placówek wsparcia dziennego.	<ul style="list-style-type: none"> – ilość placówek (miejsc) wsparcia dziennego na terenie powiatu lęborskiego – 1 – ilość osób korzystających z placówek wsparcia dziennego na terenie powiatu - 10 dzieci.
II.3.	System wsparcia dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	1. Realizacja programów usamodzielnienia.	<ul style="list-style-type: none"> – ilość wychowanków usamodzielnianych z rodzinnej pieczy zastępczej – 29 wychowanków – ilość wychowanków usamodzielnianych z placówek opiekuńczo-wychowawczych – 5 osób,
		2. Objęcie usamodzielnianych wychowanków wsparciem specjalistycznym - psychologiczno-pedagogicznym, socjalnym i prawnym.	<ul style="list-style-type: none"> – ilość usamodzielnianych wychowanków objętych wsparciem specjalistycznym – psychologicznym – 1 osób realizujących IPU – ilość usamodzielnianych wychowanków objętych wsparciem pedagogicznym – 0 osób realizujących IPU – ilość wychowanków usamodzielnianych objętych wsparciem socjalnym – 0 – ilość usamodzielnianych wychowanków objętych pomocą prawną – 1
		3. Udzielanie pomocy usamodzielniającym się wychowankom zgodnie z obowiązującymi przepisami np.: na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, a także w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych czy zatrudnienia.	<ul style="list-style-type: none"> – ilość usamodzielniających się wychowanków otrzymujących pomoc na kontynuowanie nauki – 24 osoby kwota wypłaconych środków – 126 065,00 zł – ilość usamodzielniających się wychowanków, którym wypłacono pomoc na usamodzielnienie – 7 osób oraz kwota wypłaconych środków – 31 415,00 zł – ilość usamodzielniających się wychowanków, którym wypłacono pomoc na zagospodarowanie – 5 osób oraz kwota udzielonej pomocy – 11 205,00 zł – ilość usamodzielniających się wychowanków, którym udzielono pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia - 3

		4. Zapewnienie wsparcia poprzez zapewnienie miejsc w mieszkaniu treningowym i w mieszkaniu chronionym dla wychowanków usamodzielnianych z pieczy zastępczej.	– ilość mieszkań chronionych w tym treningowych oraz liczba w nich miejsc – ...1 mieszkanie, 3 miejsca – ilość usamodzielnianych wychowanków korzystających z mieszkań chronionych – 3 osoby w ciągu roku, 2 – stan na dzień 31.12.2023 r.
		5. Umożliwienie uczestnictwa wychowankom w projektach i programach aktywizujących i integrujących, w tym dofinansowywanych ze środków UE.	– ilość wychowanków biorących udział w projektach i programach aktywizujących i integrujących, w tym dofinansowywanych ze środków UE – 150 osób
II.4.	Współpraca instytucjonalna - budowanie systemu współpracy i komunikacji pomiędzy instytucjami i organizacjami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie	1. Współpraca z gminami, jednostkami organizacyjnymi gminnymi i powiatowymi na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.	– ilość kontaktów z przedstawicielami gminnych i powiatowych jednostek organizacyjnych w celu pogłębienia współpracy na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej – 296
		2. Współpraca koordynatorów z ramienia organizatora rodzinnych form pieczy zastępczej z pedagogami, psychologami, asystentami rodziny z ośrodków pomocy społecznej, kuratorami, szkołą, policją, środowiskiem lokalnym.	– ilość kontaktów koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z pedagogami, psychologami, asystentami rodziny, kuratorami, szkołą, policją, itp. (w tym udział w Zespołach) - 884
		3. Współpraca na rzecz zapewnienia pełnej pomocy i wsparcia w usamodzielnianiu wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.	– ilość kontaktów z przedstawicielami gminnych i powiatowych jednostek organizacyjnych w celu zapewnienia wszechstronnej pomocy i wsparcia w usamodzielnianiu wychowanków opuszczających pieczę zastępczą – 5
Priorytet III - WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji działań - Realizacja za 2023 rok (wg stanu na 31.12.2023 roku)
III.1.	Zwiększenie aktywności społecznej osób z niepełnosprawnością	1. Realizacja programów z zakresu integracji i aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnością.	– ilość programów realizowanych z zakresu integracji i aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnością – 6 (działania z Algorytmu PFRON) – wysokość środków finansowych zaangażowanych na rehabilitację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością – 2 711 103,08
		2. Uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w projektach systemowych i konkursowych, a także współfinansowanych ze środków UE, PFRON	– ilość osób z niepełnosprawnością, biorących udział w projektach systemowych i konkursowych, współfinansowanych z UE – brak danych – wysokość środków finansowych zaangażowanych na formy wsparcia osób z niepełnosprawnością i ich rodzin – PWRmR, Aktywny Samorząd – 635 060,41 zł
		3. Najpełniejsze wykorzystanie realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnością.	– ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania uczestnictwa na turnusach rehabilitacyjnych i kwota dofinansowań – 82 os., 140 936,14 zł – ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz kwota dofinansowań – 180 os. (1 161 920 zł) – ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania do likwidacji barier - w komunikowaniu, technicznych i architektonicznych oraz kwota dofinansowania – 124, 496 303,30 zł – ilość osób przebywających w domach pomocy społecznej ze względu na chorobę - 146 osób
		4. Zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w działalności sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej.	– ilość osób z niepełnosprawnością objętych dofinansowaniami sportu, kultury, rekreacji i turystyki – 98 osób – wysokość środków finansowych udzielonego dofinansowania – 29 554,71 zł
III.2.	Wzrost aktywności osób z niepełnosprawnością na rynku pracy	1. Działania na rzecz podwyższenia poziomu wykształcenia, kwalifikacji zawodowych osób z niepełnosprawnością w ramach programu Aktywny Samorząd.	– ilość osób z niepełnosprawnością korzystających ze szkoleń, dofinansowań do studiów, do kursu prawa jazdy, itp. – 83 wnioski; przyznana kwota dofinansowań: 340 547,00 zł

		2. Objęcie osób z niepełnosprawnością instrumentami i usługami na rynku pracy.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z doradztwa zawodowego – 33 osoby - ilość osób korzystających z dofinansowania instrumentów rynku pracy, w szczególności do stażu oraz kwota dofinansowań - staż: 13 osób (w tym 3 osoby kontynuujące staż rozpoczęty w 2022 roku); kwota wypłaconego stypendium: 155 279,54 zł - szkolenia: 6 osób, wota dofinansowań: 33 841,69 zł (koszty: badania lekarskie, stypendia szkoleniowe, dojazdy na szkolenie oraz koszty instytucji szkoleniowych) - ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania do utworzenia działalności gospodarczej oraz kwota dofinansowań – 1 osoba, łączna kwota dofinansowań: 28 000,00 zł, w tym 0 poszukujących pracy, która otrzymała dofinansowanie ze środków PFRON
		3. Wspieranie i aktywizowanie działań pracodawców tworzących miejsca pracy dla osób z niepełnosprawnością.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość zakładów pracy chronionej na terenie powiatu lęborskiego - 1 - wysokość środków finansowych na dofinansowania do utworzenia stanowisk pracy: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 7 osób niepełnosprawnych – prace interwencyjne, dofinansowanie: 22 441,54 zł ▪ 2 osoby niepełnosprawne – roboty publiczne, dofinansowanie: 9 071,26 zł ▪ 1 osoba niepełnosprawna – zwrot całości lub części kosztów zatrudnienia w domu pomocy społecznej lub jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, dofinansowanie: 37 264,19 zł ▪ refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego – 0 osób, dofinansowanie: 0,00 zł
III.3.	Ochrona i przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnością	1. Rozpowszechnianie informacji z zakresu praw i uprawnień osób z niepełnosprawnością.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość udzielonych porad prawnych na rzecz osób z niepełnosprawnością - 60 - ilość orzeczeń wydanych przez PZOON w Lęborku – 2 820 - ilość wydanych legitymacji dla osób z niepełnosprawnością – 1 233 - ilość wydanych kart parkingowych - 971
III.4.	Współpraca instytucjonalna – systemowa współpraca instytucji i organizacji na rzecz osób z niepełnosprawnością	1. Współpraca sektora publicznego z sektorem pozarządowym na rzecz osób z niepełnosprawnością	<ul style="list-style-type: none"> - ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością objętych wsparciem – 5 organizacji - wysokość środków finansowych udzielonego wsparcia organizacjom pozarządowym działającym na rzecz osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu – 29 554,71 zł - ilość osób biorących udział w WTZ – 30 osób
		2. Wspieranie działań podejmowanych w zakresie likwidacji barier architektonicznych w przestrzeni publicznej.	- ilość złożonych wniosków i wysokość pozyskanych środków – 4 (171 828,42 zł)
		3. Wspieranie i propagowanie wydarzeń sportowych, kulturalnych, informacyjnych na rzecz osób z niepełnosprawnością.	- ilość imprez kierowanych do osób niepełnosprawnych - 10
		4. Rozwój wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnością	- ilość wolontariuszy – 19 os.

Priorytet IV – WSPARCIE I AKTYWIZACJA SENIORÓW			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji działań - Realizacja za 2023 rok (wg stanu na 31.12.2023 roku)
IV.1.	Zwiększenie aktywności społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu osób w wieku senioralnym.	1. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób w wieku senioralnym.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość projektów realizowanych na rzecz seniorów – 12 - wartość środków finansowych na przedsięwzięcia realizowane na rzecz osób starszych: 614 591,93 zł - ilość kampanii - 3
		2. Wzmacnianie aktywności społecznej i integracji seniorów poprzez uwzględnienie ich potrzeb w ofercie wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość wydarzeń skierowanych dla osób starszych - 84 - ilość seniorów biorących udział w zajęciach wsparcia dziennego - 109 - ilość miejsc w domach pomocy społecznej - 146

			– ilość miejsc w klubach seniora, placówkach wsparcia dziennego - 101
		3. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w wieku senioralnym.	– ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w wieku senioralnym - 2
		4. Udzielanie informacji seniorom o ich prawach i uprawnieniach.	– ilość osób korzystających z poradnictwa prawnego i socjalnego, mediacji - 190
		5. Rozwój wolontariatu na rzecz osób w wieku senioralnym.	– ilość wolontariuszy - 19
IV.2	Rozwój pomocy instytucjonalnej dla osób w wieku senioralnym	1. Zapewnienie funkcjonowania instytucyjnej opieki dla osób starszych, somatycznie i psychicznie chorych w ramach domów pomocy społecznej i dostosowanie liczby miejsc do potrzeb społeczności powiatu.	– ilość miejsc w domach pomocy społecznej na terenie powiatu lęborskiego - 146 – ilość mieszkańców domów pomocy społecznej, w tym z powiatu lęborskiego 146 – ilość osób oczekujących na przyjęcie do domu pomocy społecznej - 12
		2. Bieżąca standaryzacja usług świadczonych w domach pomocy społecznej.	– ilość szkoleń dla pracowników domów pomocy społecznej i liczba osób w nich uczestnicząca – 8, 85 osób – ilość środków przeznaczonych na utrzymanie i podnoszenie standardów świadczonych usług – wydatki wykonane: 10 807 029,68 zł, w tym na remonty i inwestycje: 539 293,08 zł
		3. Tworzenie i promowanie miejsc i instytucji przyjaznych seniorom.	– ilość utworzonych instytucji i miejsc, form proponowanej pomocy – 0
IV.3.	Współpraca instytucjonalna na rzecz osób w wieku senioralnym wymagających pomocy	1. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w wieku senioralnym.	– ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w wieku senioralnym oraz form świadczonego wsparcia - 12
		2. Rozwój współpracy instytucji pomocy społecznej oraz mieszkańców powiatu i ich rodzin w zakresie kierowania osób ubiegających się o przyjęcie do domu pomocy społecznej.	– ilość decyzji kierujących wydanych osobom ubiegającym się o przyjęcie do domu pomocy społecznej - 23 – ilość osób powracających do środowiska rodzinnego - 1

Załącznik nr 3 - RAPORT Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W DOMOWEJ NA LATA 2023-2027

W 2023 roku w zakresie zadań Powiatu - własnych i zleconych z administracji rządowej – ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 6) m.in. realizowano:

- powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej;
- powiatowy program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- powiatowy program pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej;
- powiatowy program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową;
- powiatowy program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową;
- powiatowy program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową;

Aktualnie obowiązujący Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2023-2027 jest skierowany do:

1. osób doznających przemocy domowej:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwa oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osoby pozostającej w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osoby pozostającej obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osoby wspólnie zamieszkującej i gospodarującej oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwa i ich małżonków,
- osoby pozostającej obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa osób stosujących przemoc domową,
- małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec ww. osób,

2. osób stosujących przemoc domową – pełnoletnich, którzy dopuszczają się przemocy wobec osób wymienionych w punkcie 1,

3. świadków przemocy domowej – osób, które posiadają wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej,

3. społeczności lokalnej.

Realizatorem programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku przy współpracy m.in. z:

- Starostwem Powiatowym w Lęborku,

- miejskimi i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej i Zespołami Interdyscyplinarnymi z terenu powiatu lęborskiego,
- Komendą Powiatową Policji w Lęborku,
- Sądem Rejonowym w Lęborku,
- Prokuraturą Rejonową w Lęborku,
- placówkami oświatowymi,
- organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, Kościołami, związkami wyznaniowymi funkcjonującymi na terenie powiatu lęborskiego,
- placówkami służby zdrowia,
- Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Lęborku,
- Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- innymi podmiotami działającymi na terenie powiatu lęborskiego.

W poniższej tabeli przedstawia się wskaźniki realizacji zadań programu w poszczególnych kierunkach działań Programu i kolejno sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji załączników do Programu, obowiązujących w 2023 roku.

OBSZAR I	Profilaktyka, diagnoza i edukacja społeczna		
CEL:	Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu lęborskiego.		
KIERUNEK DZIAŁAŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	ZADANIA DO REALIZACJI	WSKAŹNIKI - Realizacja za 2023 rok (wg stanu na 31.12.2023 roku)
Poszerzanie wiedzy lokalnej społeczności, (w tym służb) na temat zjawiska przemocy w rodzinie.	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu lęborskiego, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.	– Sporządzenie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu lęborskiego w I kwartale każdego roku i udostępnianie jej wyników do publicznej wiadomości.	liczba przeprowadzonych diagnoz zjawiska przemocy w rodzinie - 1
Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.	Prowadzenie kampanii o zasięgu powiatowym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	– Organizowanie kampanii skierowanych do mieszkańców powiatu lęborskiego. – Współpraca z prasą, wymiana informacji pomiędzy instytucjami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. – Przygotowanie i rozpowszechnianie informatorów, ulotek, plakatów dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. – Upowszechnianie informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy na stronach internetowych, portalu społecznościowym.	liczba przeprowadzonych kampanii - 3 liczba opublikowanych artykułów prasowych - 1 liczba opracowanych i rozpowszechnionych materiałów - 4 (1450 szt.) liczba udostępnionych materiałów na stronach internetowych, portalu społecznościowym – 16
	Współpraca z kościołami lub związkami wyznaniowymi z terenu powiatu lęborskiego, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich.	– Nawiązywanie współpracy z duchownymi, osobami prowadzącymi nauki przedmażeńskie w zakresie wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach prowadzonych przez nich działań. – Przekazywanie materiałów edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie. – Zapraszanie do udziału w organizowanych konferencjach/spotkaniach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie duchownych, osób prowadzącymi nauki przedmażeńskie.	liczba zrealizowanych działań - 1 liczba przekazanych materiałów - 4 liczba kościołów, związków wyznaniowych, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 20
	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami funkcjonującymi na terenie powiatu lęborskiego, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach prowadzonych przez nie działań.	– Nawiązywanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami w zakresie wprowadzania elementów edukacji na temat przemocy w ramach prowadzonych przez nie działań. – Przekazywanie materiałów edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie. – Zapraszanie do udziału w organizowanych konferencjach/spotkaniach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie organizacji pozarządowych, stowarzyszeń działających na terenie powiatu lęborskiego.	liczba zrealizowanych działań - 1 liczba przekazanych materiałów - 1 liczba organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 3
	Podjęcie działań profilaktycznych w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	– Realizowanie działań określonych w Powiatowym programie profilaktycznym w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania w wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2021 - 2027 stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszego programu.	liczba podjętych działań - 34 liczba osób objętych wsparciem - 281
	Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie powiatu lęborskiego.	– Realizacja niniejszego Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2027.

OBSZAR II	Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie		
CEL:	Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie		
KIERUNEK DZIAŁAŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	ZADANIA DO REALIZACJI	WSKAŹNIKI - Realizacja za 2023 rok (wg stanu na 31.12.2023 roku)
Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy.	Upowszechnianie baz danych w podległych pionach organizacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Przekazywanie do PCPR w Lęborku aktualnych baz danych przesyłanych przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku. 	liczba przekazanych baz danych - 1
	Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> - Poszerzenie oferty Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku poprzez podjęcie następujących działań: - Adaptacja budynku przy ul. Okrzei 15 w Lęborku poprzez przystosowanie części pomieszczeń do potrzeb Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, w tym części hostelowej – całodobowego pobytu o charakterze przejściowym - tymczasowy pobyt dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej jako zadanie polegające na przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dla 10 osób (3 kobiet lub mężczyzn wraz z dziećmi), - Organizacja grup wsparcia i pomocowych mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji rodzin. - Prowadzenie zajęć uspołeczniających w celu wspierania rodzin w organizacji czasu wolnego. - Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego psychologicznego - interwencyjna pomoc psychologiczna. - Uruchomienie dodatkowego telefonu informacyjno - interwencyjnego. - Prowadzenie poradnictwa prawnego grupowego dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie. - Organizowanie warsztatów umiejętności rodzicielskich. - Prowadzenie mediacji dla osób i rodzin w sytuacjach konfliktów, kryzysu w rodzinie. - Organizowanie zajęć terapeutycznych uspołeczniających dla dzieci i młodzieży. - Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego psychologicznego indywidualnego. - Prowadzenie konsultacji i poradnictwa rodzinnego - pedagogicznego. - Organizowanie terapii i psychoterapii indywidualnych. - Organizowanie kampanii informacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej „Przyjaźń alternatywą dla przemocy”. - Zapewnienie opiekuna ośrodka wsparcia - Hostelu - dla osób przebywających w ośrodku wsparcia. - Funkcjonowanie Ośrodka Wsparcia - Hostelu. 	liczba zrealizowanych działań - 16 liczba utworzonych miejsc w Hostel - 10 liczba osób objętych wsparciem - 281
	Nawiązywanie, rozwijanie i wzmocnienie działalności pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacji pozarządowych w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> - Podejmowanie wspólnie z instytucjami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi działań w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie organizacji pozarządowych. 	liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie - 2

Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.	– Opracowanie i przekazywanie do publicznej wiadomości, innych jednostek z terenu powiatu lęborskiego materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy.	liczba opracowanych materiałów informacyjnych - 4 liczba szacunkowa odbiorców materiałów informacyjnych – 1 450
	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.	– Realizacja działań skierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zgodnie z Powiatowym programem pomocy osobom oświadczającym przemoc w rodzinie, w tym: – prowadzenia poradnictwa prawnego grupowego dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie, prowadzenia konsultacji i poradnictwa specjalistycznego psychologicznego.	liczba osób uczestniczących w działaniach - 44
Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	Realizacja procedury „Niebieska Karty” .	– Wszczynianie procedury „Niebieska Karta” z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemoc w rodzinie. – Przekazywanie wypełnionych formularzy „Niebieska Karta - A” właściwemu miejscowo przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego	liczba sporządzonych formularzy „NK – A” - 4 liczba przekazanych formularzy „NK - A” - 4
	Realizacja form pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	– Realizacja działań skierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zgodnie z Powiatowym programem pomocy osobom doświadczającym przemoc w rodzinie na lata 2021-2027, stanowiącym załącznik nr 4 do niniejszego programu oraz Powiatowym programem profilaktycznym w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2021 - 2027, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszego programu. – Organizacja grup wsparcia i pomocowych mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji rodzin. – Prowadzenie zajęć uspołeczniających w celu wspierania rodzin w organizacji czasu wolnego.	liczba opracowanych i zrealizowanych programów dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie - 2 liczba osób uczestniczących w programach dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie - 44 liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej - 4 liczba grup terapeutycznych - 1 liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne - 0 liczba grup wsparcia - 1 liczba osób uczestniczących w gr. wsparcia - 0
	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej.	– Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy PCPR – Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	liczba miejsc całonocnego pobytu w ośrodku interwencji kryzysowej - 10 liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w ośrodkach interwencji kryzysowej, w tym w formie schronienia - 0
	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemoc w rodzinie.	– Udzielanie wsparcia osobom z terenu powiatu lęborskiego dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w uzyskaniu pomocy, w tym w formie schronienia w specjalistycznych ośrodkach wsparcia zlokalizowanych jak najbliżej miejsca zamieszkania.	liczba osób, którym udzielono wsparcia w uzyskaniu pomocy w specjalistycznym ośrodku wsparcia - 5
	Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	– Prowadzenie telefonu informacyjno - interwencyjnego dla osób z terenu powiatu lęborskiego.	liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemoc w rodzinie - 0 liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji - 0
	Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemoc w rodzinie.	– Stosowanie przyjętej procedury postępowania podczas odbierania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, stanowiącej załącznik nr 5 do niniejszego programu.	liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemoc w rodzinie - 0 liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka, o których mowa w art. 12a liczba zażaleń/liczba zawiadomień - 0

OBSZAR III	Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie		
CEL:	Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.		
KIERUNEK DZIAŁAŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	ZADANIA DO REALIZACJI	WSKAŹNIKI - Realizacja za 2023 rok (wg stanu na 31.12.2023 roku)
Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi w tym obszarze.	Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie powiatu lęborskiego, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.	– Opracowanie i zamieszczanie na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Lęborku informatora zawierającego bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie.	aktualizowane na stronach internetowych inf. zawierającego bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie - 1
	Przesyłanie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe z danego powiatu właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom dwa razy w roku do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca każdego kolejnego roku.	– Sporządzenie i aktualizacja informatorów dotyczących realizacji programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. – Przesyłanie informatorów z powiatu właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji oraz gminom dwa razy do roku do dnia 30 stycznia i do dnia 15 lipca każdego kolejnego roku.	przekazanie podmiotom aktualnego informatora zawierającego bazy teleadresowe w wersji elektronicznej - 9
Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie	Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	– Realizowanie programu korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego programu.	liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych - 1
	Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	– Ewidencjonowanie danych dotyczących przeprowadzanych programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	liczba podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych - 1 liczba osób, które przystąpiły do udziału w programach - 15 liczba osób, które ukończyły program - 0
	Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego.	– Monitoring czy podejmowane działania prowadzą do zaprzestania stosowania przemocy przez uczestników programu	liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym - 0 liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie - 0 z poprzednich edycji
Realizowanie programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających	Opracowanie i realizacja programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie powiatu lęborskiego	– Realizowanie programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego programu.	liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie - 1 liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych - 0 liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne - 0

do zmiany wzorców zachowań	Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	– Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie - 0
OBSZAR IV	Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
CEL:	Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
KIERUNEK DZIAŁAŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	ZADANIA DO REALIZACJI PCPR	WSKAŹNIKI - Realizacja za 2023 rok (wg stanu na 31.12.2023 roku)
Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych pracowników w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	– Sporządzanie corocznie diagnozy potrzeb szkoleniowych pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. – Zgłaszanie pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie do udziału w specjalistycznych szkoleniach, warsztatach itp. w zakresie zjawiska przemocy, sposobów jej zapobiegania, świadczenia pomocy ofiarom przemocy, podejmowania działań wobec jej sprawców.	liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych - 1 liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 5
Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Wdrożenie instrumentów i narzędzi dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.	– Zapewnianie pracownikom realizującym zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wsparcia w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.	liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia - 5 liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych - 6 liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych - 5

1. Powiatowy program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku jest realizatorem Powiatowego programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. Realizator programu sporządza końcowe sprawozdane rzeczowo-finansowe z realizacji programu i przedkłada je Radzie Powiatu Lęborskiego wraz ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku składa także sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji programu do Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, w przypadku uzyskania środków finansowych z budżetu Państwa oraz sprawozdanie statystyczne Ministerstwu Rodziny i Polityki Społecznej w Centralnej Aplikacji Statystycznej każdego roku kalendarzowego.

Program korekcyjno-edukacyjny jest adresowany do pełnoletnich osób stosujących przemoc domową. Uczestnikami programu mogą być osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień. Do programu nie kwalifikują się osoby chore psychicznie, osoby z poważnymi zaburzeniami osobowości. i ma na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Jednostką odpowiedzialną za realizację programu w Powiecie Lęborskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Może zlecić przeprowadzenie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową podmiotowi zewnętrznemu, posiadającemu odpowiednie uprawnienia oraz kwalifikacje.

W celu pozyskania kandydatów do udziału w programie w 2023 roku poinformowano o naborze: Sąd Rejonowy w Lęborku, Prokuraturę Rejonową w Lęborku, Przewodniczących Miejskich/Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych, ośrodki pomocy społecznej powiatu lęborskiego, współpracowano z Przewodniczącymi Miejskich/Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych w celu pozyskania kandydatów do udziału w programie, poprzez nawiązywanie kontaktów z potencjalnymi kandydatami, motywowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym. Informowano również o jego realizacji policję, kuratorów sądowych, gminy powiatu lęborskiego, gminne/miejskie komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, parafie na terenie powiatu lęborskiego. Szczegóły dotyczące planowanej realizacji programu zamieszczono na stronie internetowej PCPR w Lęborku, Starostwa Powiatowego w Lęborku, w lokalnej prasie, na portalu społecznościowym Facebook.

W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku zawarło umowę na przeprowadzenie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w 2023 roku z dwoma trenerami. Zawarta umowa na realizację usług polegających na przeprowadzeniu programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, dla grupy docelowej 15 osób, obejmuje: konsultacje indywidualne (po 1 godzinie zegarowej dla każdego uczestnika) i spotkania grupowe (60 godzin zegarowych dla grupy). Realizację programu zaplanowano na okres od dnia 16.10.2023 roku do dnia 15.03.2024 roku.

W ramach zawartej umowy w 2023 roku zrealizowano:

- 15 godzin konsultacji indywidualnych (po 1 godzinie zegarowej dla każdego uczestnika)
- 24,5 godzin spotkań grupowych.

W 2023 roku koszt zrealizowanych w ramach programu konsultacji indywidualnych i zajęć grupowych wyniósł łącznie: 7 435,00 zł (5 200,00 zł kosztów pokryto z przyznanej Powiatowi Lęborskiemu dotacji, a 2 235,00 zł z budżetu powiatu). Dotacja w wysokości 5 200,00 zł, przyznana Powiatowi Lęborskiemu na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego, została wykorzystana w całości na wynagrodzenia dla osób przeprowadzających program.

2. Powiatowy program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w okresie sprawozdawczym zapewniało realizację programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, przyjętego uchwałą nr XXVI/194/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 oraz uchwałą nr LVII/389/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 27 października 2023 r. w sprawie przyjęcia Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Lęborskim na lata 2023-2027, przyjętą w związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw.

Przyjęty uchwałą Program psychologiczno - terapeutyczny jest adresowany do pełnoletnich osób stosujących przemoc domową, kierowanych do udziału przez Zespoły Interdyscyplinarne. Program ma na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Jednostką odpowiedzialną za realizację programu w Powiecie Lęborskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku może zlecić przeprowadzenie programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową podmiotowi zewnętrznemu, posiadającemu odpowiednie uprawnienia oraz kwalifikacje.

W celu pozyskania kandydatów do udziału w programie w okresie sprawozdawczym informowano o realizacji programu ośrodki pomocy społecznej, sąd, policję, prokuraturę, gminy powiatu lęborskiego, gminne/miejskie komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, parafie na terenie powiatu lęborskiego, informacje dotyczące realizacji programu zamieszczono na stronie internetowej PCPR w Lęborku, Starostwa Powiatowego w Lęborku, w lokalnej prasie, na portalu społecznościowym Facebook. W 2023 roku nie realizowano zajęć programu psychologiczno-terapeutycznego z powodu braku zgłoszeń osób kwalifikujących się do programu.

3. Powiatowy program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2021 – 2027 oraz (w związku z nowelizacją ustawy) Program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Lęborskim n lata 2023-2027

Programy służące działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, a następnie zgodnie z nowelizacją ustawy przemocą domową były na bieżąco wdrażane w okresie sprawozdawczym. Cel główny ww. programów stanowi ograniczenie skali i skutków stosowania przemocy w rodzinie, przemocy domowej w powiecie lęborskim przez wspieranie i podejmowanie działań profilaktycznych wobec rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy poprzez promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, przemocą domową. Program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Lęborskim na lata 2021 - 2027 oraz Program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Lęborskim n lata 2023-2027 skierowany jest do lokalnej społeczności, w szczególności do: rodzin, w szczególności dzieci zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej, rodzin doświadczających przemocy domowej, zwłaszcza dzieci, osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, rodziców bezradnych w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, rodzin niewydolnych wychowawczo, dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym, przedstawicieli władz lokalnych, instytucji i służb wspierających dziecko i rodzinę oraz działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Ww. Programy realizowane były we współdziałaniu z lokalnymi samorządami, instytucjami i szeroko rozumianymi podmiotami, które realizują zadania w obszarach przemocy domowej oraz wspierania rodzin. Wskaźniki realizacji Programów w 2023 roku przedstawia poniższa tabela.

Działania Programów w 2023 roku były finansowane z budżetu powiatu oraz Programu Ochrony „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” edycja 2023. Projekt przygotowany przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku otrzymał dotację na realizację zadań wynikających z treści projektu w kwocie 19.5000,00 zł. Całkowity koszt projektu wyniósł 25.991,70 zł, a ponadto z projektu powiatu lęborskiego pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborski.

Cel	Zrealizowane działania
<p>Prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym skierowanych do rodzin z terenu powiatu lęborskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - informowano OPS, Sąd, szkoły, przedszkola i żłobki z terenu powiatu lęborskiego oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej, placówki opiekuńczo-wychowawcze i poradnie psychologiczno - pedagogiczne w Lęborku o możliwości wsparcia rodziców w procesie wychowawczym na warsztaty umiejętności „Rodzicielskich - Szkoła dla rodziców”; - podejmowano działania w ramach kampanii „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”: ▪ powiatowy konkurs plastyczny pn.: „Moje emocje” dla dzieci ze szkół podstawowych i placówek opiekuńczo - wychowawczych, ▪ rozesłanie materiałów edukacyjno - informacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz materiałów dotyczących kampanii (plakat, przewodnik po kampanii), ▪ zrealizowano zajęcia ogólnodostępne grupowe uspołeczniające dla młodzieży- zajęcia ogólnorozwojowe z elementami tańca w Centrum Fitness Active GYM w Lęborku, działanie miało na celu promocje zachowań prospołecznych, zdrowy styl życia , prawidłowe formy zagospodarowania czasu wolnego, dedykowane było do młodzieży z klas VII-VIII ze szkół podstawowych i ze szkół ponadpodstawowych z powiatu lęborskiego, z rodzin , w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie lub kryzys; - podejmowano działania w ramach kampanii pn.: „Rodzinna wycieczka edukacyjna” – skierowanej do rodzin z powiatu lęborskiego w celu propagowania prawidłowych form spędzania czasu wolnego, integracji rodziny, właściwego komunikowania się, impreza integracyjna w formie podróży edukacyjnej do Centrum Nauki Experyment w Gdyni; - rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz materiałów informujących o zakresie świadczonej pomocy; - udzielano wsparcia rodzinom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - uwikłanym w przemoc w rodzinie, dla wsparcia prawidłowego pełnienia funkcji rodziny przez integrację członków rodziny, naukę właściwego komunikowania się, organizację czasu wolnego w pozytywnych formach poprzez różnego rodzaju zajęcia uspołeczniające – t.j. rodzinne wyjście do kręgielni, zorganizowanie edukacyjnej podróży do Centrum Nauki Experyment w Gdyni i do Tajnej Bazy Pirackiej w Grąbkowie, udział w pokazach i różnorodnych zabawach na świeżym powietrzu; wsparcie realizowane było w grupach rodzinnych - rodzic/rodzice wraz z dziećmi;
<p>Udzielanie specjalistycznej pomocy rodzinom zagrożonym przemocą w rodzinie, zagrożonym przemocą domową</p>	<ul style="list-style-type: none"> - świadczone poradnictwo prawne, psychologiczne, socjalne w ramach działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Lęborku; - przeprowadzono poradnictwo prawne indywidualne dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie – doznających przemocy i zachowań agresywnych w ramach projektu CUS; zakres poradnictwa obejmował w szczególności prawo rodzinne, cywilne, karne m.in.: ▪ informowanie o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących uprawnieniach lub spoczywających na osobie obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowo administracyjnym, ▪ wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, ▪ pomoc w sporządzeniu projektu pisma w sprawach w/w. - zapewniono mediacje dostępne dla osób i rodzin, u których występuje sytuacja konfliktów wewnątrzrodzinnych powodujących trudności w funkcjonowaniu rodzin i spełnianiu jej funkcji, w szczególności opiekuńczo-wychowawczych; - w ramach projektu CUS zapewniono osobom, które doznały przemocy w rodzinie udział w indywidualnej długoterminowej terapii dla o ofiar przemocy.
<p>Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom w ich prawidłowym funkcjonowaniu - ukierunkowanego na obniżenie ryzyka wystąpienia przemocy w rodzinie, przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzono Warsztaty umiejętności rodzicielskich - zajęcia grupowe warsztatowe pn. Szkoła dla rodziców (cykl zajęć - 1 edycja w roku - 8 spotkań, łącznie przeprowadzono dla 12 osób); cykl zajęć grupowych dla rodziców/opiekunów dzieci-rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie lub mających trudności z zachowaniami agresywnymi członka rodziny, trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi; - udzielano wsparcia rodzinom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - uwikłanym w przemoc w rodzinie, dla wsparcia prawidłowego pełnienia funkcji rodziny przez integrację członków rodziny, naukę właściwego komunikowania się, organizację czasu wolnego w pozytywnych formach poprzez różnego rodzaju zajęcia uspołeczniające – t.j. rodzinne wyjście do kręgielni, zorganizowano edukacyjną wycieczkę do Centrum Nauki Experyment w Gdyni i do Tajnej Bazy Pirackiej w Grąbkowie, gdzie uczestnicy brali udział w pokazach i różnorodnych zabawach na świeżym powietrzu. Forma wsparcia realizowana była w grupach rodzinnych - rodzic/rodzice wraz z dziećmi. Sfinansowanie formy wsparcia odbywało się w formie zakupu biletów wstępu, dojazdu, poczęstunku; zajęcia poprzedzane były psychoedukacyjnym spotkaniem z opiekunami; - przeprowadzono poradnictwo prawne indywidualne dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie – doznających przemocy i zachowań agresywnych; zakres poradnictwa obejmował w szczególności prawo rodzinne, cywilne, karne; - zapewniono dostęp do mediacji dla osób i rodzin, u których występuje sytuacja konfliktów wewnątrzrodzinnych powodujących trudności w funkcjonowaniu rodzin i spełnianiu jej funkcji, w szczególności opiekuńczo-wychowawczych; - przeprowadzono zajęcia terapeutyczne grupowe - uspołeczniające, w ramach których realizowano wsparcie dla dzieci i młodzieży dedykowane rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie lub kryzys; zajęcia wskazane przez rodziców/opiekunów osób małoletnich odbywały się w Muzeum w Lęborku – warsztaty rzemiosł zanikających, w hali sportowej – K1/MMA, KRAV-MAGA, zajęcia przyczyniły się do wyrównywania szans rozwojowych, niwelowania skutków zaniedbań opiekuńczych i wychowawczych, zmniejszania występujących deficytów, rozwoju dziecka; - dofinansowano wypoczynek letni -kolonie/obozy/półkolonie dla dzieci z rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie lub znajdujących się w sytuacji kryzysowej; - realizowano konsultacje i poradnictwo psychologiczne indywidualne dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie i dotkniętych kryzysem; - przeprowadzono konsultacje i poradnictwo pedagogiczne dostępne dla osób i rodzin w kryzysie, uwikłanych w przemoc, w których występują trudności opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności rodziców/opiekunów oraz rodzin zagrożonych umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej;

	<ul style="list-style-type: none"> – przeprowadzono terapie i psychoterapie – indywidualne specjalistyczne, w szczególności terapie dla dzieci z zaburzeniami rozwojowymi, psychoterapia poznawczo-behavioralna, TSR, SI, terapia uzależnień, terapia dla ofiar przemocy w rodzinie, terapia psychotraumatologiczna, dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie, dotkniętych sytuacją kryzysową z uwzględnieniem konieczności zabezpieczenia długoterminowych terapii i psychoterapii; – przeprowadzono sesję ćwiczeń metodą TRE dla kobiet - matek, które doświadczyły przemocy w rodzinie lub innych traumatycznych przeżyć, z rodzin, w których występują trudności opiekuńczo-wychowawcze. Wybrane osoby poznały sekwencję ćwiczeń, która pomogła im m.in. w : osiągnięciu równowagi emocjonalnej, nawiązaniu lepszego dialogu ze swoim ciałem, „wyrzuceniu” z ciała kumulowanego latami stresu i napięcia, poprawiła ogólne samopoczucie i samoregulację emocji, lepsze radzenie sobie z codziennym stresem, wzmocniła system nerwowy, pomogła rozwiązać problemy ze snem. Uczestniczki zdobyły umiejętność samodzielnego korzystania z metody TRE w razie potrzeby. – zrealizowano zajęcia ogólnodostępne grupowe uspołeczniające dla młodzieży- zajęcia ogólnorozwojowe z elementami tańca dla młodzieży z klas VII-VIII ze szkół podstawowych i ze szkół ponadpodstawowych z powiatu lęborskiego, z rodzin , w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie lub kryzys, działanie miało na celu promocję zachowań prospołecznych, zdrowy styl życia , prawidłowe formy zagospodarowania czasu wolnego.
<p>Edukacja i promowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich, wzmocnienie pozytywnych realizacji w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przeprowadzono kampanię informacyjną w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej „Przystanek emocji w przemocy”; celem realizacji zadania było przygotowanie, powielenie i rozpowszechnienie informatorów i ulotki na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz gadżetów reklamowych: kubków i pićczek antystresowych. Wykonane materiały i gadżety rozpowszechniono i przekazano do ośrodków pomocy społecznej, szkół, przedszkoli i innych miejsc publicznych oraz wśród mieszkańców Powiatu Lęborskiego w ramach kampanii informacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i interwencji kryzysowej „Przystanek emocji w przemocy”, kampanii: „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” oraz podczas Lęborskich dni Jakubowych; – informowano OPS -ów, Sąd, szkoły, przedszkola i żłobki z terenu powiatu lęborskiego oraz WTZ, placówki opiekuńczo - wychowawcze i poradnię psychologiczno - pedagogiczną w Lęborku o możliwości kierowania rodziców potrzebujących wsparcia w procesie wychowawczym na warsztaty umiejętności „Rodzicielskich – Szkoła dla rodziców”, – uaktualniono poradniki: „Vademecum AntyPrzemocy w Powiecie Lęborskim”- praktyczny poradnik poświęcony zjawisku przemocy w rodzinie z bazą placówek niosących pomoc ofiarom przemocy, opracowanie ulotek składanych i ulotek dwustronnych informujących o zakresie pomocy świadczonej przez OIK oraz gadżetów reklamowych (kubków i pićczek antystresowych) z danymi OIK; – umieszczono na stronie internetowej PCPR w Lęborku informacje o kampanii oraz o możliwości skorzystania z bezpłatnego poradnictwa,
<p>Zwiększenie świadomości społecznej o zagrożeniach związanych z występowaniem przemocy w rodzinie, przemocy domowej</p>	<p>Udział w kampaniach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”, w ramach kampanii przeprowadzono działania: konkurs plastyczny pn. „Moje emocje” dla dzieci ze szkół podstawowych i placówek opiekuńczo-wychowawczych z powiatu lęborskiego, przeprowadzono zajęcia ogólnodostępne grupowe uspołeczniające dla młodzieży- zajęcia ogólnorozwojowe z elementami tańca, przekazano do szkół i placówek informację o bezpłatnych szkoleniach dla specjalistów organizowanych w ramach kampanii przez Fundację „Po drugie” oraz plakat i materiały dotyczące kampanii; 2) Udział Lęborskich Dni Jakubowych – upowszechnianie informacji o zakresie bezpłatnego wsparcia w ramach OIK oraz materiałów edukacyjno -informacyjnych, 3) Przeciwdziałania przemocy w rodzinie pn.: „Rodzina wycieczka edukacyjna” – kampania skierowana do rodzin z powiatu lęborskiego. Celem kampanii było propagowanie prawidłowych form spędzania czasu wolnego, integracja rodziny, właściwe komunikowanie się. Impreza integracyjna w formie podróży edukacyjnej do Centrum Nauki Experyment w Gdyni odbyła się w dniu 16 września 2023 roku:
<p>Rozwój współpracy ze służbami, instytucjami i podmiotami realizującymi zadania w obszarach problemu przemocy w rodzinie, przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przesłanie informacji o nieodpłatnych szkoleniach on-line dla specjalistów , – zorganizowano w dniu 28.09.2023r. sympozjum poświęcone o tematyce przemocy w rodzinie w formie 5 godzinnego wykładu i dyskusji poprowadzonego przez specjalistę o tematyce: Emocje a przemoc w rodzinie : 1) Natura świata emocji i jego niezwykle tajemnice; 2) Stres nie jedno ma imię – charakterystyka stresu i jego oddziaływania na wszystkie obszary funkcjonowania człowieka; 3) Nawykowe strategie radzenia sobie z emocjami i stresem oraz zwiększenie samoświadomości emocjonalnej; 4) Osobista apteczka emocjonalna – naukowo potwierdzone i praktyczne techniki ułatwiające radzenie sobie z emocjami; 5) Opracowanie przykładowego indywidualnego planu pomocy rodzinie; 6) Przykłady programów rekomendowanych; 7) Emocje a przemoc w rodzinie. W szkoleniu wzięło udział 48 osób.

4. Powiatowy program pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na lata 2021 - 2027 oraz (w związku z nowelizacją ustawy) Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2023-2027

W 2023 roku realizowano działania w ramach Powiatowego programu pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na lata 2021–2027, przyjęty uchwałą nr XXVI/194/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 oraz Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2023-2027, przyjęty uchwałą nr LVII/387/2023 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 27 października 2023 roku.

Ww. Programy ukierunkowane są na udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, a następnie przemocy domowej m.in. poprzez wskazywanie im sposobów reagowania na przemoc, uświadomienie przysługujących praw oraz możliwościach otrzymania pomocy ze strony instytucji, które zajmują się pracą na rzecz wspierania osób doznających przemocy, w celu jak najszybszego jej zakończenia.

W 2023 roku prowadzono bezpłatne poradnictwo psychologiczne w ramach interwencji kryzysowej (w tym dla osób doświadczających przemocy w rodzinie). Mieszkańcy powiatu lęborskiego mogli skorzystać z poradnictwa w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w godzinach pracy Ośrodka Interwencji Kryzysowej, t.j. 7:30-15:30 w dni robocze oraz w środy w godzinach: 15:30-19:30. Osoby doświadczające przemocy miały ponadto możliwość skorzystania z nieodpłatnego poradnictwa psychologicznego - formy krótkoterminowej pomocy, w ramach projektu pn. „Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim”, które, świadczone w ramach interwencji kryzysowej, ma za zadanie wspomagać, wspierać i podtrzymywać osoby doznające przemocy w rodzinie w trakcie trwania kryzysu. Pomoc ta koncentruje się na rozwiązywaniu bieżących trudności osób korzystających z porady, omawianiu ich potrzeb wynikających z sytuacji, w której się znajdują.

W 2023 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku bezpłatnie udzielano poradnictwa prawnego dla osób korzystających z systemu pomocy społecznej, w tym dla osób doznających przemocy. Poradnictwa prawnego udzielano w środy w godzinach 11:00-13:00 w siedzibie jednostki. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono także poradnictwo prawne indywidualne dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie - doznających przemocy i zachowań agresywnych w ramach projektu pn. *Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim*. Zakres poradnictwa obejmował w szczególności prawo rodzinne, cywilne, karne m.in.:

- informowanie o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących uprawnieniach lub spoczywających na osobie obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowo administracyjnym,
- wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego,
- pomoc w sporządzeniu projektu pisma w sprawach w/w.

Poradnictwo indywidualne odbywało się siedmiokrotnie i skorzystało z niego 11 osób.

Pracownik socjalny Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku w okresie sprawozdawczym stale podejmował działania ukierunkowane na rozwinięcie lub wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej wspieranych osób, zabezpieczenie ich niezbędnych potrzeb, motywował osoby doznające przemocy w rodzinie, przemocy domowej do zmiany i wspierał w samodzielnym rozwiązaniu trudnej sytuacji życiowej. Podejmował również działania zmierzające do udzielenia pomocy osobom doświadczającym przemocy m.in. poprzez przekazywanie informacji o prawach osoby doznającej przemocy w rodzinie, wzmocnianie postawy sprzyjającej zatrzymaniu przemocy.

Osobom, które doświadczyły przemocy w rodzinie zabezpieczono możliwość skorzystania z terapii indywidualnej długoterminowej dla ofiar przemocy w ramach projektu pn. „Centrum Usług Społecznych w powiecie lęborskim”. W 2023 roku z tej formy pomocy skorzystało 4. Odbyło się 64 jednogodzinnych spotkań.

W okresie sprawozdawczym zapewniono możliwość osobom doznającym przemocy w rodzinie, przemocy domowej uzyskania pomocy w formie bezpiecznego schronienia w instytucjach świadczących tego typu pomoc, tj. w OIK-Hostelu przy PCPR w Lęborku oraz w Specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Rusocinie. W 2023 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Lęborku nie odnotował przypadków wystąpienia ww. okoliczności wskazujących na konieczność zapewnienia tego typu wsparcia. W Specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Rusocinie umieszczono jedną matkę z 4 dzieci.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym osoby doznające przemocy w rodzinie, przemocy domowej korzystające ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Lęborku były motywowane do poszukiwania i podejmowania zatrudnienia, w celu uzyskania niezależności finansowej tak ważnej w procesie zmiany.

W 2023 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, według potrzeb podejmował współpracę z jednostkami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przemocy domowej: z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu lęborskiego, Policją, Prokuraturą, Sądem, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, Lokalnym Punktem Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem, w celu udzielenia jak najskuteczniejszej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, przemocy domowej.